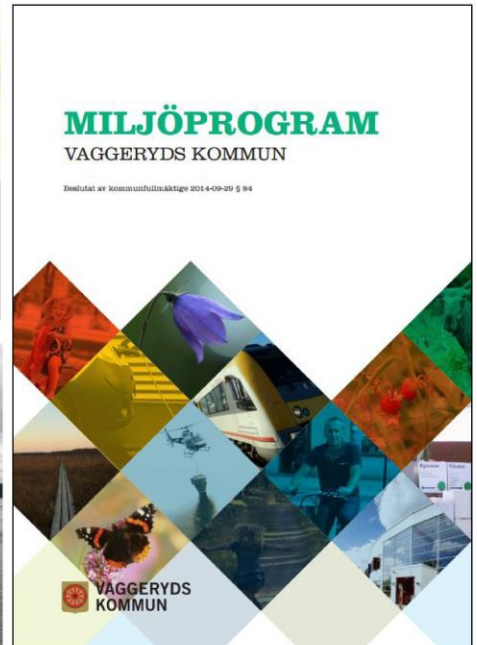

MILJÖREDOVISNING

2014

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Godkänd av kommunfullmäktige 27 april 2015, § 048

Innehållsförteckning

Förord	3
1. Sammanfattning	4
Hänt under 2014	4
Resultat och trender	4
Det fortsatta arbetet	9
2. Uppföljning av Miljöprogrammet	11
STATISTIK	11
1. Begränsad klimatpåverkan	11
2. Frisk luft	24
3. Bara naturlig försurning	24
4. Giffri miljö	25
5. Skyddande ozonskikt	28
6. Säker strålmiljö	29
7. Ingen övergödning	30
8. Levande sjöar och vattendrag	33
9. Grundvatten av god kvalitet	34
11. Myllrande våtmarker	35
12. Levande skogar	35
13. Ett rikt odlingslandskap	36
15. God bebyggd miljö	37
16. Ett rikt växt- och djurliv	49
17. Verksamhetsutveckling	49
18. Kommunikation och beteendeförändring	51
ÅTGÄRDER	53
Åtgärdsöversikt	53
3. Övrigt miljöarbete	86
Kultur- och fritidsnämnden	86
Miljö- och byggnämnden	87
Tekniska utskottet	87
VEAB	88
VSBo	88
4. Energi- och klimatstrategin är avslutad	89

Förord

Det här dokumentet beskriver på ett bra sätt var vi befinner oss i vårt miljöarbete, men ger också en bra beskrivning med sitt statistiska underlag vilka utmaningar vi har framför oss. En av de största utmaningarna är utan tvekan att uppfylla visionen om en fossilfri fordonsflotta till år 2030. Vi kan genom en bra omvärldsbevakning ta till oss ny teknik på många områden och arbeta för att kommunkoncernen blir ett föredöme för kommuninvånarna. Vi har alla ett ansvar för att förbättra miljön på alla de områden som beskrivs i miljöredovisningen. Jag vill uppmana dig att verkligen avsätta tid att läsa igenom Miljöredovisning 2014 och fundera på din egen insats för en bra och hållbar miljö.

Allan Ragnarsson
Kommunstyrelsens ordförande

1. Sammanfattning

Miljöredovisning 2014 redovisar och följer upp det miljöarbete som skett i nämnder och kommunala bolag under 2014.

Redovisningen innehåller uppföljning och redovisning av Miljöprogrammet, det nya styrdokumentet som antogs 2014-09-29 av kommunfullmäktige. Utöver det redovisas övrigt miljöarbete som genomförts och en uppföljning av den avslutade energi- och klimatstrategin.

För andra året i rad har åtgärdstexter rapporterats via verksamhetssystemet Platina. Förhoppningen är att med ytterligare vana i att dokumentera och rapportera vad som genomförts blir detta ett bra verktyg för verksamheterna i att få till en effektiv uppföljning.

Hänt under 2014

För att miljöanpassa transportererna har dels genomförts en utbildning som heter Miljöanpassa transportererna som syftar till att lägga en grund för att genomföra arbetspaltsspecifika handlingsplaner, dels har kurs i EcoDriving genomförts.

Den stora energikartläggningen av fastighetsenheten lokalbestånd fortsatte under året.

Det nya miljöprogrammet färdigställdes och antogs av kommunfullmäktige 2014-09-29.

Skillingaryds bibliotek har under året fått sin Miljöhörna.

Avfallsprojektet startade med inventering och förbättringsarbete av källsortering och hushållsavfall. Först ut var Furugården och Sörgården.

Fastighetsenheten och VEAB producerade solcellsel 2014, det första året.

Miljödag genomfördes inom kultur- och fritidsförvaltningen för all personal och det blev starten för arbetet med en gemensam, konkret miljöhandlingsplan för verksamheterna.

VSBo har från 2014 köpt ursprungsmärkt förnybar el.

Bra miljöinsats 2013 tilldelades arbetsmarkandsenheten för deras systematiska arbete med att involvera all personal och att jobba kontinuerligt med förbättringsarbetet.

Klimatvecka med energisafari genomfördes för första gången i länet och kommunen. Arrangerade gjorde Klimatrådet respektive energi- och klimatrådgivarna.

Två regionala åtgärdsprogram färdigställdes i slutet av året, Minskad klimatpåverkan respektive Klimatanpassning.

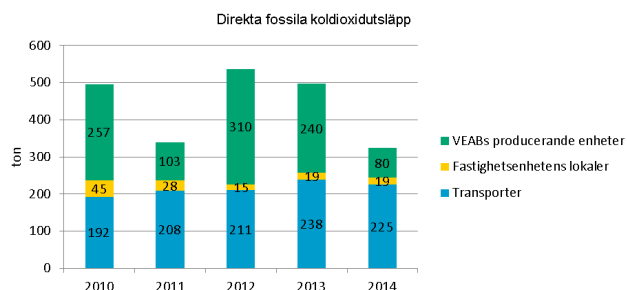
Ett länsgemensamt biogasprojekt (Kraftsamling Biogas) påbörjades hösten 2014. Huvudman är Energikontor Nora Småland.

Resultat och trender

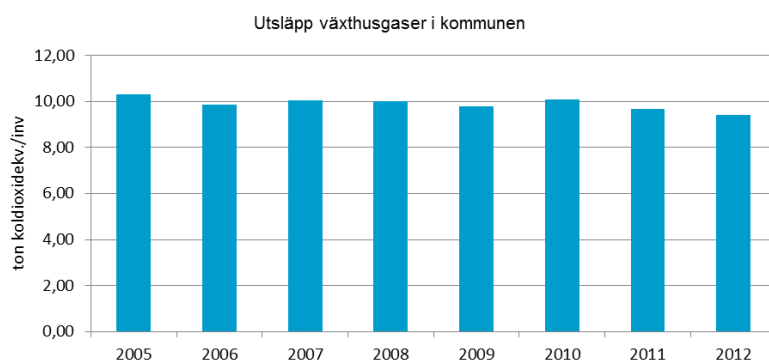
Nedan följer ett statistikurval från kapitel 2, sidan 11-53.

Begränsad klimatpåverkan

De direkta fossila utsläppen från användningen av fossila bränslen har en låg nivå i jämförelse med år 2012 och 2013. Vi är nu nere på ungefär samma nivå som för år 2011. Den kraftiga minskning beror till största del på att VEAB har använt betydligt mindre mängd olja som spetts i sin fjärrvärmeproduktion. Anledningen till detta är att 2014 var ett varmt år jämfört med de två tidigare åren. Generellt sätt har VEAB väldigt låg oljeandel. Transporterna ligger på en relativt oförändrad hög nivå.

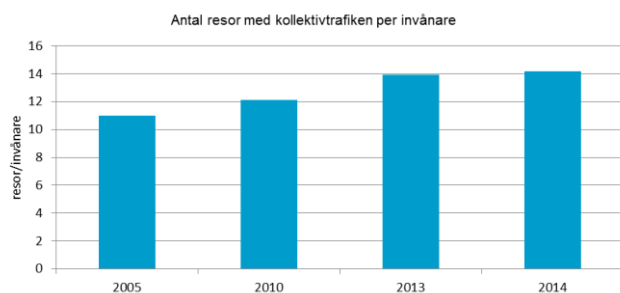
Växthusgasutsläppen (fossila koldioxidutsläpp + andra växthusgaser) för det geografiska området Vaggeryds kommun har minskat med 9 % mellan åren 2005 och 2012, minskning med 0,9 ton. Minskningen mellan 1990 och 2012 är 12,4 %.

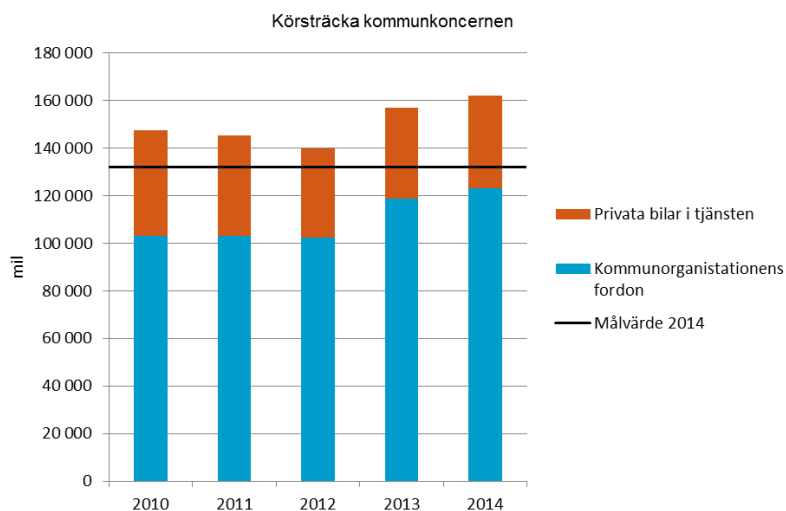
De indirekta fossila koldioxidutsläppen från elproduktionen för inköpt el var väldigt höga år 2013. Detta beror på att den förnybara delen av nordisk elmix enbart var 9,5 % år 2013. Målet för kommunkoncernen är att köpa ursprungsmärkt förnybar el för att på så sätt driva på den förnyelsebara elproduktionen och minska de indirekta utsläppen.

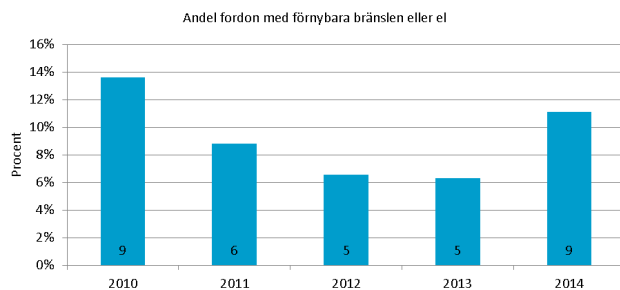
Resorna med kollektivtrafiken har ökat med ca 29 % sedan 2005 och är nu upp i ca 14 resor/kommuninvånare och år. Detta visar på att invånarna i kommunen åker mer kollektivt än tidigare vilket är positivt då detta hjälper till att bli minska utsläppen av fossila växthusgaser.

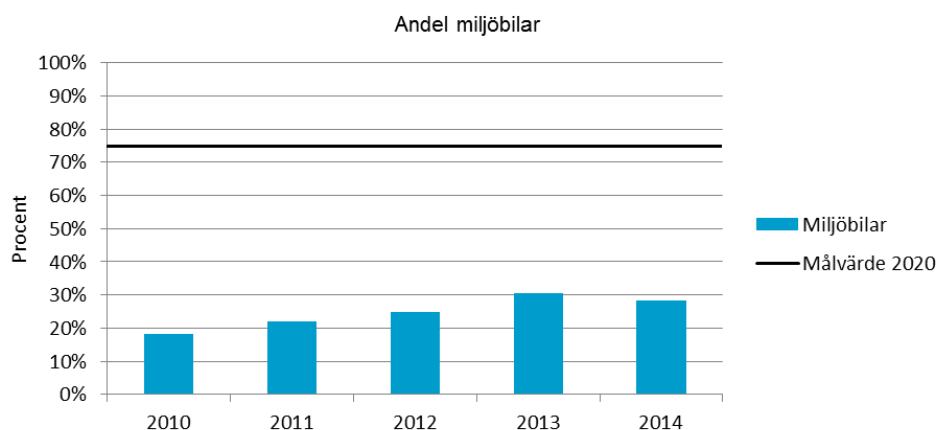
Körsträckan har ökat i kommunkoncernen och är nu ca 10 % högre än den var år 2010. Ökningen beror till viss del på att inrapporteringen har förbättrats under åren och nu även inkluderar övriga hyrbilar hyrda hos Hertz samt att hemsjukvården tillkommit. Målet till 2014 var att minska körsträckan med 10 % vilket inte uppnåts. Till 2020 har vi som mål att minska körsträckan med 20 % sett från 2010. För att nå det krävs fokusering och entreprenörskap.

Den nedåtgående trenden med andelen fordon som drivs med förnybara bränslen eller el har vänt och 2014 är andelen uppe i 11 %. Från 2013 har antalet fordon ökat från 5 st till 9 st, där det är fyra nya etanolbilar som ersatt dieseldrivna fordon. Målet är att 50 % av fordonen år 2020 skall drivas med förnybara bränslen eller el.

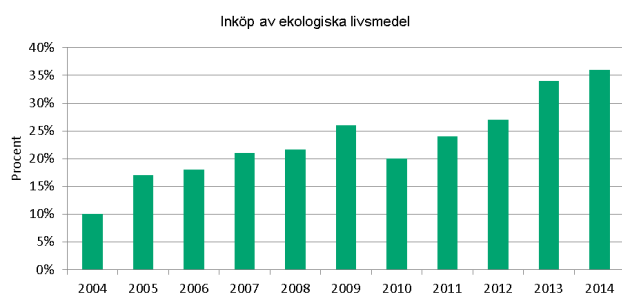

Fordon som drivs med förnybara bränslen eller el har ökat men andelen miljöbilar har minskat från 30 % år 2013 till 28 % år 2014.

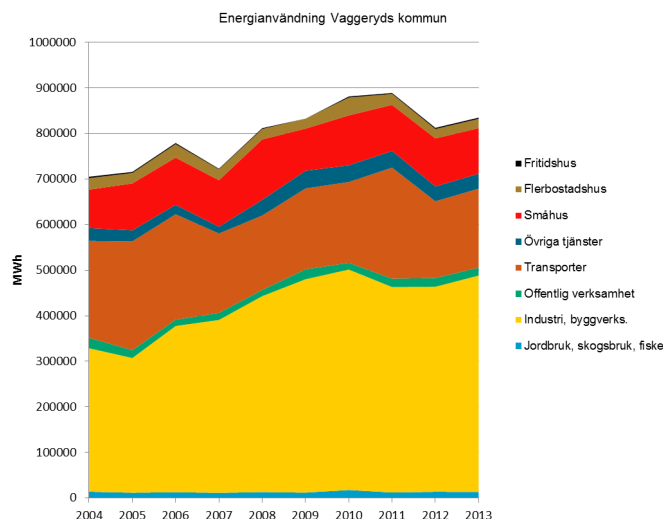
Giftfri miljö

Inköp av ekologiska livsmedel av kostorganisationens livsmedelsbudget försätter att öka och är 2014 uppe i 36 %. 2013 års andel av 34 % räckte till en 16:e plats bland landets 290 kommuner och 21 landsting i ekomatcentrums årliga undersökning. Vi har klättrat 10 placeringar från 2012 då vi hamnade på plats 26.

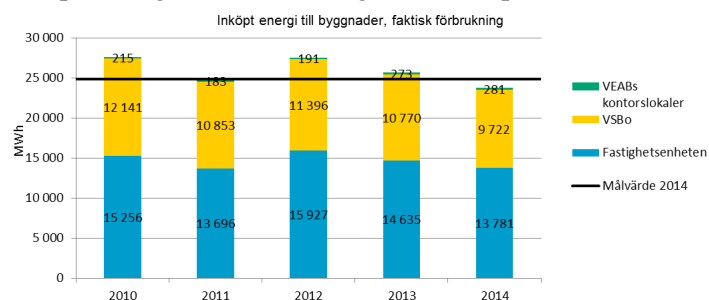

God bebyggd miljö

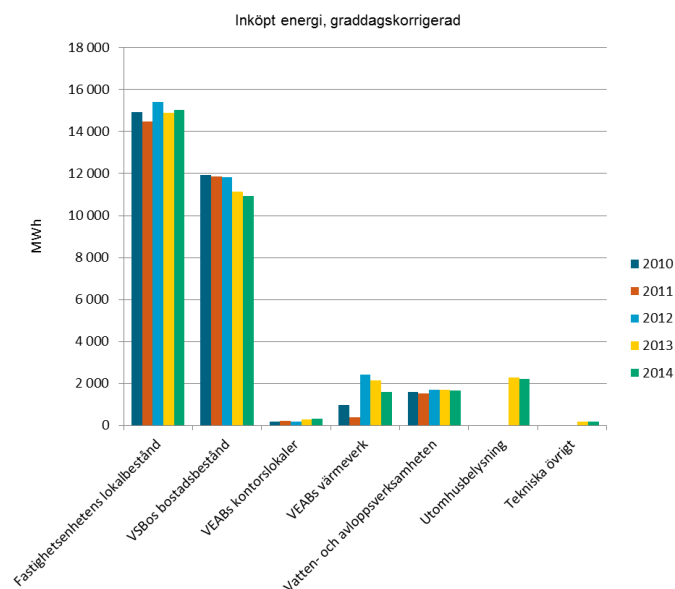
Energianvändningen i Vaggeryds kommun som geografiskt område har ökat med 3 % mellan åren 2008 och 2013. Industri- och byggsektorn står för majoriten av energianvändningen i kommunen motsvarande 57 %. Trenden måste vända och energianvändningen minska för att bidra till etappmålet i länets klimat- och energistrategi att vara 30 % energieffektivare år 2020 jämfört med 2008.

Målet att minska den faktiska energiförbrukningen till byggnader i kommunkoncernen med 10 % till 2014 (basår är 2010) är uppnått. Minskningen är totalt på 3 827 MWh eller ca 14 %. Den inköpta energin är dock kraftigt beroende på vädret och 2014 har varit ett varmt år.

När vi studerar den graddagskorrigerade inköpta energin ser vi att det är VSBo som har lyckats minska sin energiförbrukning jämfört med 2010, - 8,3 %. Fastighetsenheten samt VEABs kontorlokaler ligger något högre i sin förbrukning jämfört med 2010.

Många av åtgärderna i miljöprogrammet kommer från de regionala åtgärdsprogrammen. Vid uppföljningen av åtgärdernas genomförande 2014 ligger Vaggeryds kommun på åttonde plats i länet. Genomförandegraden är ca 70 %. I topp ligger Värnamo, Jönköping och Gislaved.

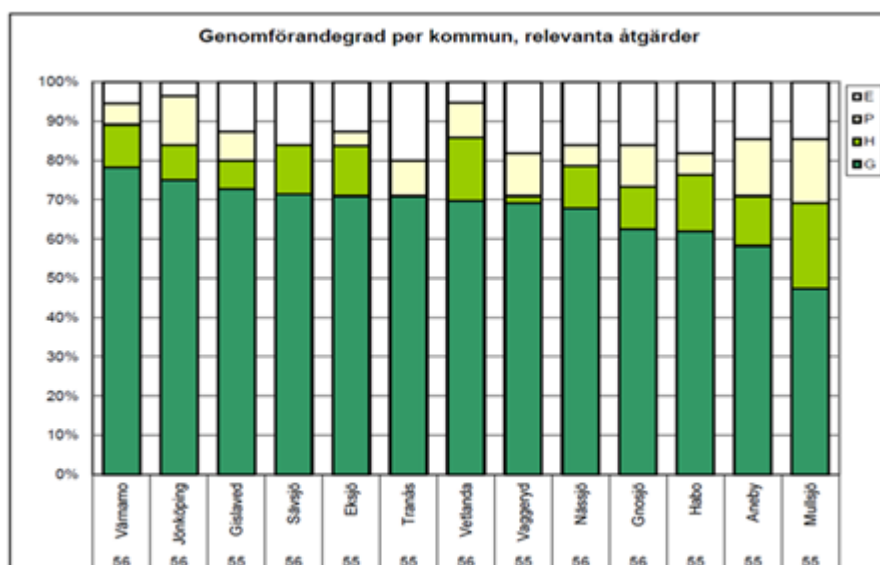
Åtgärdernas genomförande bedöms enligt en fyrgradig skala.

Genomfört = G

Mer än till hälften genomfört = H

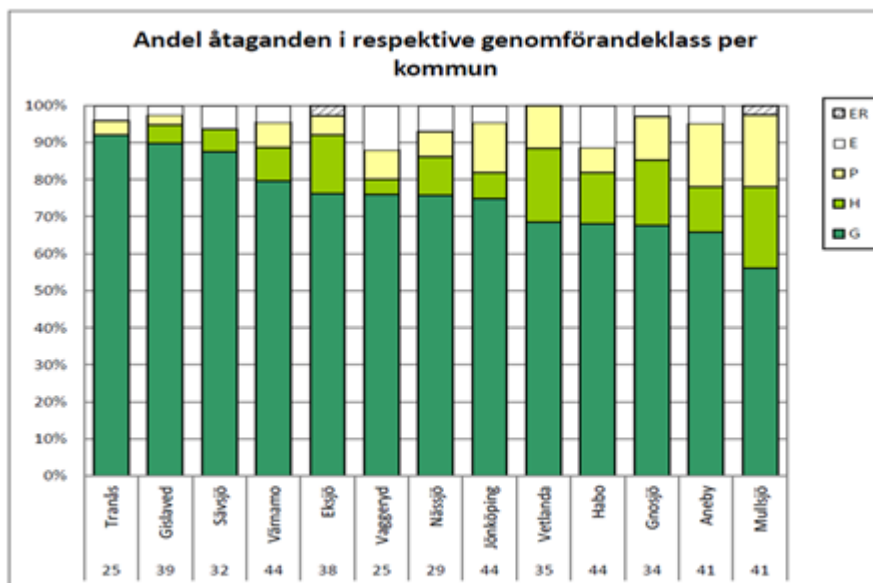
Påbörjad = P

Ej påbörjad = E

Figur 2. Figuren visar andelen åtgärder i respektive genomförandeklass per kommun. Kommunerna är sorterade i fallande genomförandegrad. Siffran längst ner visar hur många av de 56 åtgärderna som är relevanta för kommunen.

När de åtgärder som Vaggeryds kommun åtagit sig följs upp ökar genomförandegraden till 75 % och Vaggeryds kommun ligger på 6:e plats.

Figur 4. Figuren visar andelen åtaganden i respektive genomförandeklass per kommun. Kommunerna är sorterade i fallande genomförandegrad. Siffran längst ner visar hur många åtaganden som varje kommun har. ER= Ej relevanta åtgärder.

Det fortsatta arbetet

Genomföra miljöprogrammet. Det krävs ett politiskt ansvarstagande i alla nämnder och kommunala bolag som ser till att programmet används och genomförs. Sedan har linjeorganisationen ansvar att verkställa uppdragen. I ett omvärldsperspektiv är det viktigt att kommunkoncernen föregår med gott exempel.

Fokusera på att miljöanpassa transporterna. Det finns mycket mer att göra kring transporterna. Transportområdet är också ett fält där de allra flesta verksamheterna kan bidra till miljö-

anpassning. Drivmedel, typ av bilar, att klara uppdraget genom att minimera resandet, utveckling av kollektivtrafik och elektrifiering av järnvägsbanan.

Driva på för en hållbar samhällsutveckling. Sammanfattningen av kommunkoncernens miljöarbete är att det går framåt, även om det går sakta. I ett samhällsperspektiv är det dock långt kvar till en hållbar samhällsutveckling.

2. Uppföljning av Miljöprogrammet

Det är första gången miljöarbetet redovisas med utgångspunkt från det nya miljöprogrammet. Kapitlet har delats in i två delar. Den första delen innehåller redovisning av statistik och diagram för de 16 målområdena och den andra innehåller lägesrapportering av åtgärderna.

STATISTIK

Resultat, statistik och trender för ett stort antal av de nyckeltal och statistikuppgifter som ska följa upp miljöprogrammet redovisas de följande sidorna, t o m sidan 53.

1. Begränsad klimatpåverkan

Utsläpp av växthusgaser skall minska så att halten i atmosfären kan stabiliseras på en nivå där människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. För uppnå detta är det viktigt att vi övergår från fossila bränslen till förnybara samt att vi väljer el som har ett förnybart ursprung.

Geografiska området

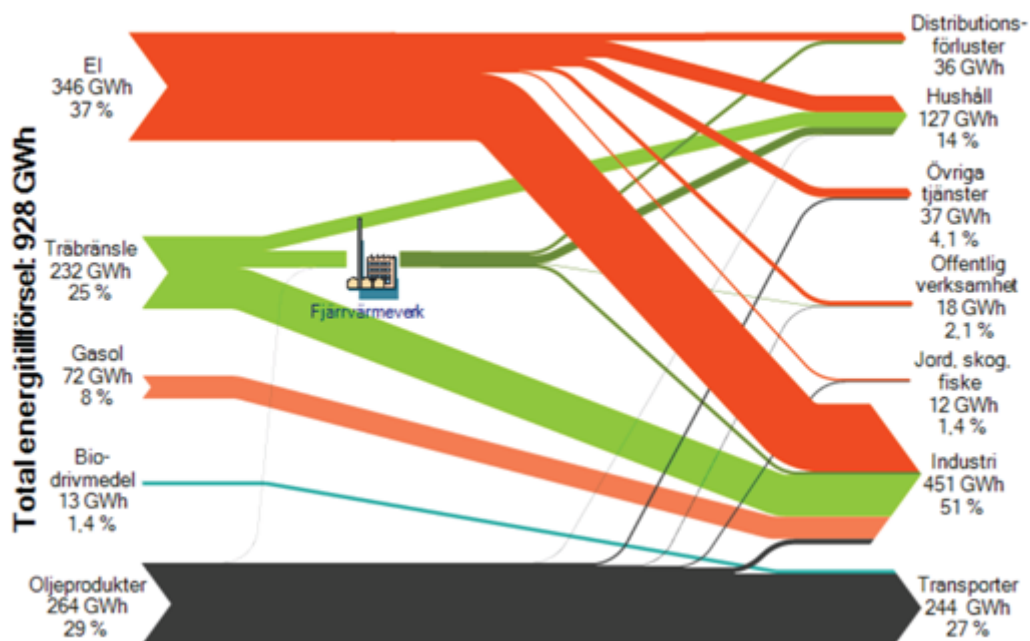
Fossil och förnybar energi

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att öka andelen förnybar energi som produceras och används samt att bli fossilbränsle fria.

De tre största energislagen som tillförs energisystemet är el, träbränsle och oljeprodukter (se den vänstra delen av diagrammet). Industrin och transportererna är de två stora användarna (se den högra delen).

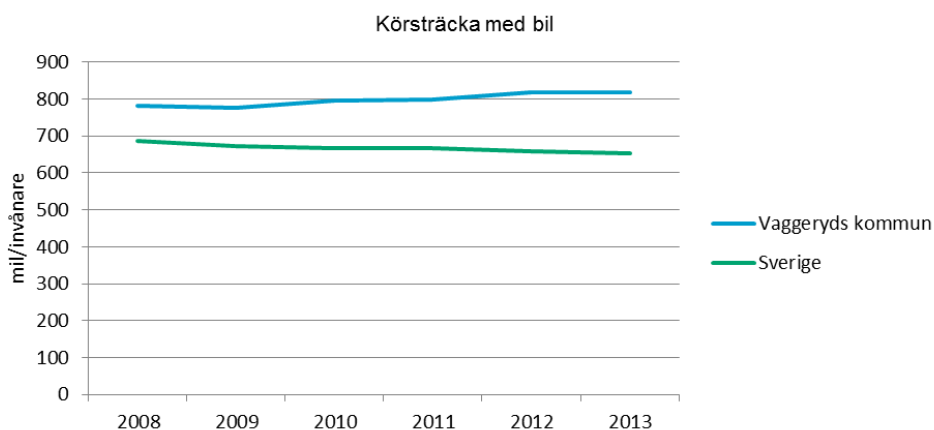
Industrin använder mycket el och står för 51 % av energianvändningen. Transportsektorn står för den stora användningen av oljeprodukter och 27 % av energianvändningen.

Figur. Tillförd och använd energi i Vaggeryds kommun som geografiskt område. Källa: Klimatskyddsbyrån, 2013-11-30, rapporten Energibalanser för Jönköpings län och kommuner år 2011.

Länets målsättning är att både energieffektivisera energisystemet och att öka tillförseln av förnybar energi. Visionen för 2050 är att den förnybara produktionen ska överstiga den totala energianvändningen. Visionen går under benämningen plusenergilän.

Invånarna i Vaggeryds kommun kör längre än vad genomsnittsinvånaren i Sverige gör och körsträckan har också ökat mellan 2008 och 2013 med 37 mil/invånare, en ökning med 4,7 %. 2013 var körsträckan 819 mil per invånare. Snittkörsträckan per bil i landet har däremot minskat med 36 mil/invånare, vilket är en minskning med 5,2 %.

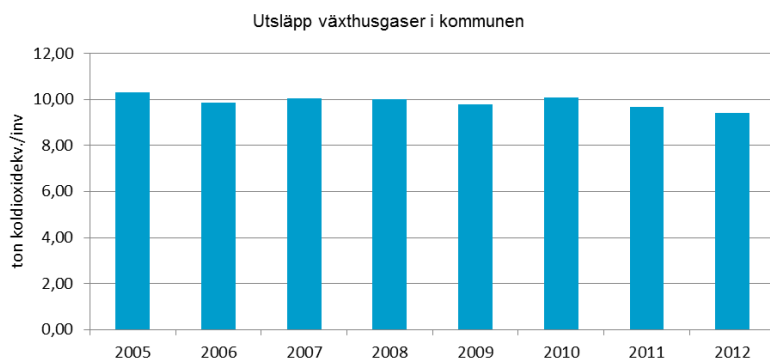

Figur. Körsträcka med bil per invånare för Vaggeryds kommun respektive Sverige. Källa: Regional utveckling & samverkan i miljömålssystemet

Detaljerade mål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att bidra till etappmålet i länets klimat- och energistrategi att utsläppen av växthusgaser i Jönköpings län år 2020 ska vara 30% lägre än år 1990. Utsläppen räknas som koldioxidekvivalenter.

Växthusgasutsläppen har minskat mellan 2005 och 2012 med 0,9 ton per invånare. Detta är en minskning med 9 %. Minskningen mellan 1990 och 2012 är 12,4 %.

Figur. Utsläpp av växthusgaser (fossila koldioxidutsläpp och andra växthusgaser mätt som koldioxidekvivalenter) i det geografiska området Vaggeryds kommun.

Källa: RUS (Regionalt uppföljningssystem)

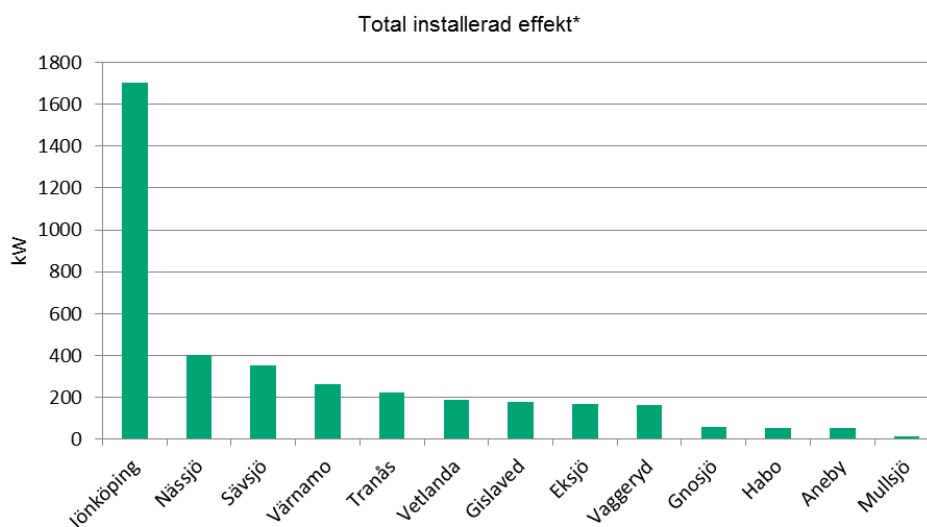
Detaljerade mål för det geografiska området Vaggeryds kommun

2. Målet är att bidra till etappmålet i länets klimat- och energistrategi att det år 2020 finns solcells- och vindkraftsanläggningar som, tillsammans med el från kraftvärme, gör att Jönköpings län till minst 50% är självförsörjande på el.

Produktionen av förnybar el är låg i kommunen. Det finns inga större vindkraftverk i drift i kommunen. Ett mindre verk (8 m) finns i Skillingaryds samhälle och ett gårdsverk (45 m) uppfördes senhösten 2014.

Det finns 13 st solcellsanläggningar (11 solenergidrag, 2 elcertifikat) varav kommunkoncernen har två stycken. VEAB producerar också el från vattenkraft liksom andra vattenkraftsägare.

För mer information om solcellsel och vattenkraft se sidan 17.

Figur. Sammanställning av installerad effekt (solenergi bidrag samt elcertifikat) per kommun från 2011 fram till november 2014. Utgångspunkt i redovisad statistik från Energimyndighetens elcertifikatsystem och Länsstyrelsens bidragssystem. *Då Länsstyrelsen inte kunnat redovisa anläggningsnamn kan anläggningarna inte korsrefereras vilket innebär att anläggningar kan redovisas dubbelt. Linda Aldebert-Karlsson, *Tillförd energi från solfångare och solceller i Jönköpings län*, 2015, Klimatskyddsbyrån Sverige AB

Detaljerade mål för det geografiska området Vaggeryds kommun

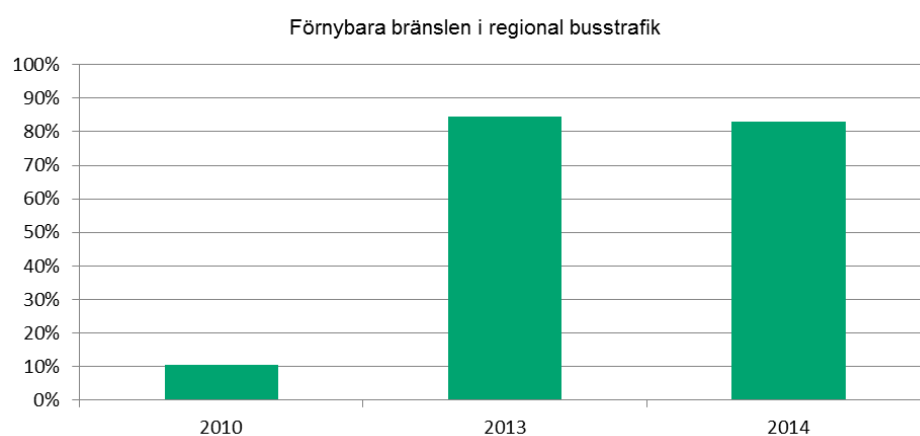
3. Målet är att bidra till etappmålet i länets klimat- och energistrategi att år 2020 är all energi för uppvärmning av bostäder och lokaler fossilbränslefri.

Utsläppen av fossil koldioxid för det geografiska området minskar. Oljeanvändning för uppvärmning förekommer fortfarande i lokaler och bostäder även om det numera är klart mindre mängder än förr. Enligt statistiskt meddelande från SCB om oljeleveranser levererades 700 kubikmeter eldningsolja till Vaggeryds kommun 2013. Av dessa stod kommunkoncernen för ca 100 kubikmeter fördelat på VEAB 90 m³ och fastighetsenheten 7 m³.

Mål för Jönköpings Länstrafik

Länstrafiken ställer miljökrav i trafikupphandlingar för att minska skadliga utsläpp i naturen. Avgaskrav och bränslekrav är standard och för regionbusstrafiken gäller målet max 50 % fossil energi år 2018. För att uppnå miljömålet drivs bussarna idag med biobränslet RME.

Västtågen, Östgotapendeln och Krösatågen körs antingen på förnybar el eller miljöklassat drivmedel.

Figur. Andelen förnybar energi i den regionala busstrafiken i Vaggeryds kommun. Det förnybara bränslet är biobränslet RME (biodiesel). Källa: Jönköpings Länstrafik

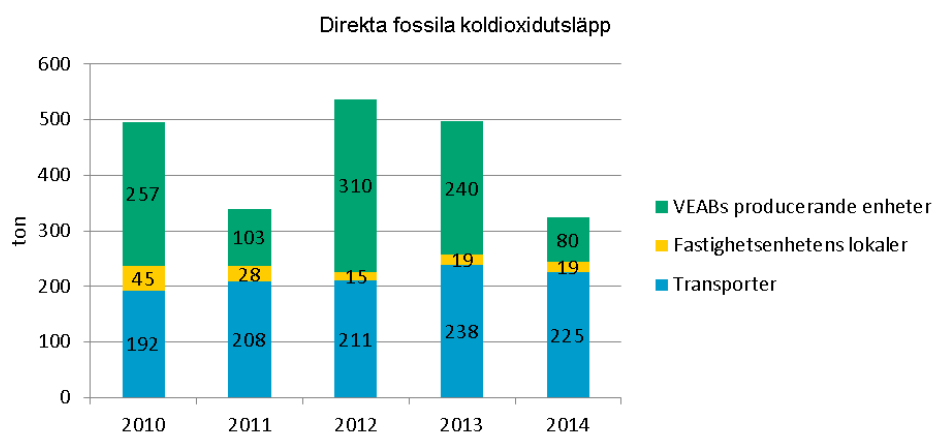
Kommunkoncernen

Fossil energi

Användningen av fossila bränslen som olja och diesel ger utsläpp av fossil koldioxid. De största utsläppen 2014 kom från transporter, se diagram nedan. I fjärrvärmeverken används olja som spetslast och bl a beroende på den varma vintern 2013/2014 var oljeanvändningen låg. Andelen olja i bränslemixen var endast 0,49 % år 2014.

I fastighetsenhetens lokalbestånd är det oljeanvändningen i två skolor (Svenarum och Hok) som ger fossila koldioxidutsläpp. Pellets är huvudbränsle men det kompletteras vid behov med olja.

Båramo gård har också använt olja men 2014 är oljepannan utbytt mot värmepump. Det tidigare elverksförrådet värmdes med olja.

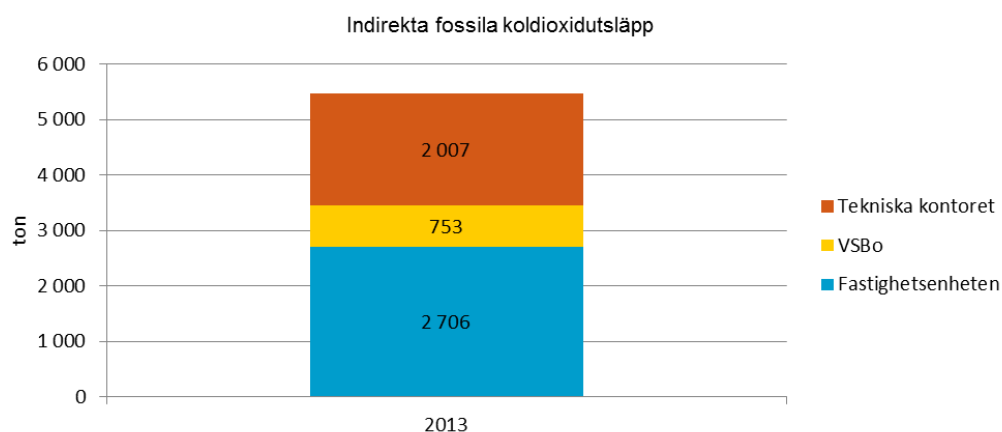

Figur. Fossila koldioxidutsläpp (direkta) från Vaggeryds Energi ABs värmeverk, fastighetens lokalbestånd samt verksamheternas fordon (personbilar och lätta lastbilar exklusive privat bil i tjänsten). Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Elproduktion kan ske på olika sätt och därmed ge upphov till varierande grad av fossila koldioxidutsläpp. Vid tecknande av elabonnemang kan man sluta avtal om ursprungsmärkt förnybar el.

I diagrammet redovisas indirekta fossila koldioxidutsläpp 2013 som elinköpen gav upphov till när elen producerades. Vid en jämförelse mellan de direkta och de indirekta utsläppen är det tydligt att de indirekta, via elinköpen, är betydligt större.

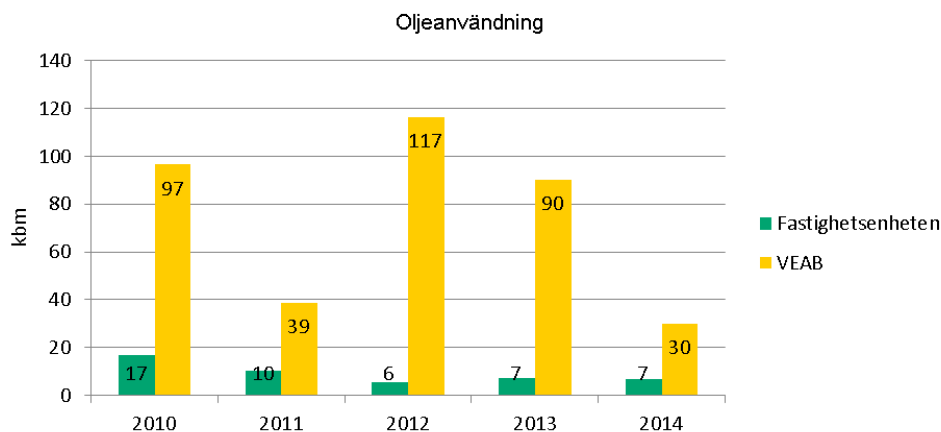
2014 gick VSBo över till Bra Miljöval el som är ursprungsmärkt förnybar el. Eftersom uppgifterna om residualmixens sammansättning ännu inte har redovisats för 2014 kan endast värdena för 2013 redovisas.

Figur. Indirekta fossila koldioxidutsläpp från elproduktion (inköpt el) i kommunkoncernen 2013. Beräknad utifrån energimarknadsinspektionen faktor för residualmixens koldioxidutsläpp, 483,40 g/kWh. Källa: Fastighetsenheten, VSBo, Tekniska kontoret, Energimarknadsinspektionen

Olja används som komplement till andra bränsleslag. Mängden beror bl a på hur kall vintern varit och därmed hur mycket olja som VEAB behövt använda som spetslast. Andelen olja för

fjärrvärmeproduktion var endast 0,49 % 2014. 2013 var den 1,23 %. Fastighetsenheten använder numera endast olja som komplement vid Svenarums och Hoks skolor. Här är huvudlasten pellets.

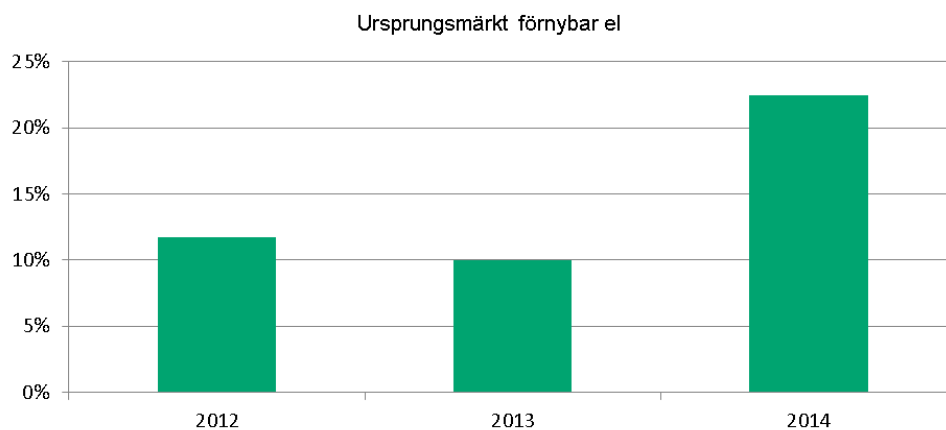
Figur. Oljeanvändning för uppvärmning och fjärrvärmeproduktion.
Källa: Fastighetsenheten och VEAB

Förnybar energi

Detaljerade mål för kommunkoncernen

5. Vi ska till år 2016 öka andelen ursprungsmärkt förnybar el till 100 %.

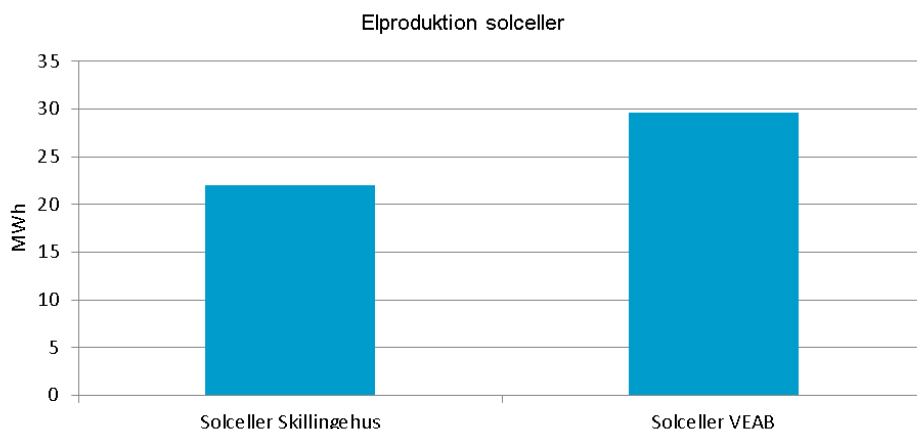
Inköpen av ursprungsmärkt förnybar el ökar och år 2014 uppe i 22 %. Under del av år 2011 köpte VEAB ursprungsmärkt förnybar el. Fr o m år 2012 är VEABs elförsörjning helt ursprungsmärkt förnybar. Fr o m 2014 köper också VSBo ursprungsmärkt förnybar el.

Figur. Andel ursprungsmärkt förnybar el i kommunkoncernen av den totalt inköpta elmängden. Inkluderar även inköpt el till producerande enheter på VEAB.

Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Sent på hösten 2013 installerades två solcellsanläggningar i kommunkoncernen. En på VEABs nya kontorsbyggnad och en på tillbyggnaden av Skillingehus. Produktionen på Skillingehus har varit som förväntad, däremot VEABs anläggning har gett 10 MWh mindre än förväntat. Avvikelsen orsakas framförallt av två havererad omformare från likström till växelström och väntan på ny utrustning.

Figur. Elproduktion från solceller 2014. Källa: Fastighetsenheten, VEAB

Efterkalkyl för solcellsanläggningen på Skillingehus:

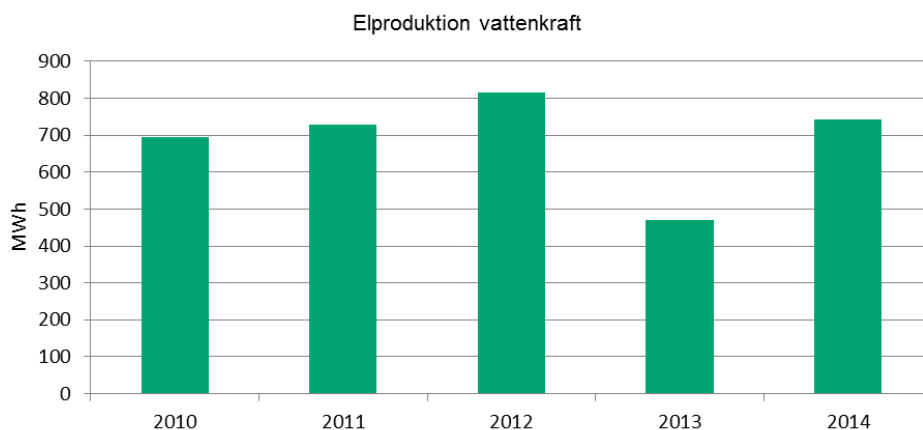
Kostnad

Total investeringskostad	375 700 kr
Bidrag	131 500 kr
Nettokostnad	244 200 kr

Intäkter

Beräknad elproduktion 2014	23 000 kWh
Elpris	88,7 öre/kWh (el 25 öre, elcertifikat 16 öre, elskatt 29,3 öre, nätariff 18,4 öre)
Besparing	23 000 kWh x 0,887 kr/kWh = 20 400 kr/år
Beräknad pay off tid	244 200 kr/ 20 400 kr/år = 12 år

Vattenkraftverket i Götafors producerade 743 MWh el 2014.

Figur. Elproduktion i VEABs vattenkraftverk. Källa: VEAB

Transporter och fordon

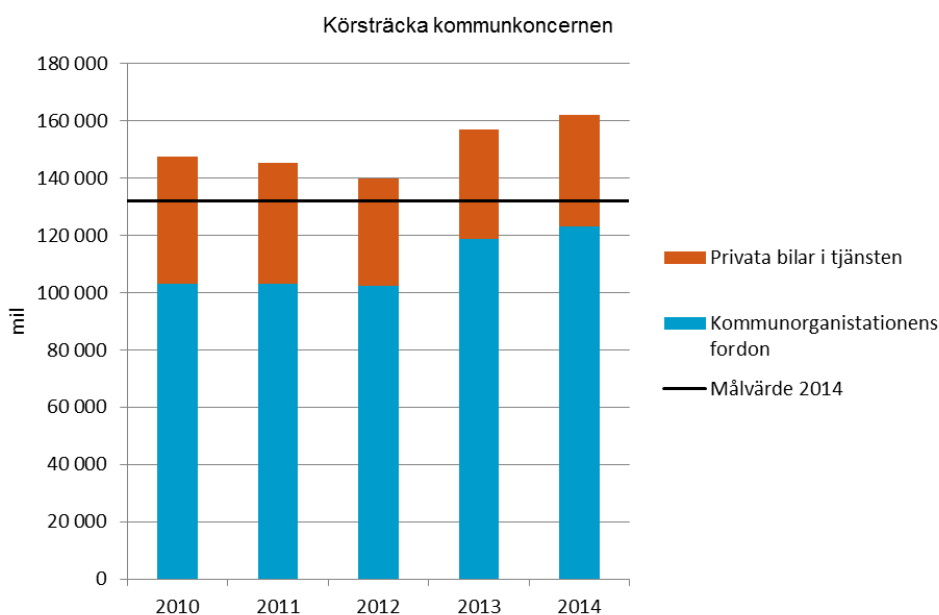
Detaljerade mål för kommunkoncernen

1. Vi ska till år 2020 ha minskat körsträckan¹ med 20 % räknat från 2010. Detta motsvarar 30 600 mil. Till 2014 ska körsträckan minska med 10 %, motsvarande 15 300 mil. 2010 är basår.

Körsträckan i kommunkoncernen har inte som målsättningen varit att minska utan har istället ökat mellan 2010 och 2014 med 14 700 mil motsvarande 10 % och är nu uppe i 162 100 mil. Siffrorna är inte helt jämförbara med 2010 eftersom hemsjukvården numera ingår i verksamheten (5 200 mil 2014) och att statistiken fr o m 2014 även inkluderar körsträckan för de extra hyrbilar från Hertz som använts i verksamheterna.

Målet för 2014 att minska med 10 % har inte nåtts.

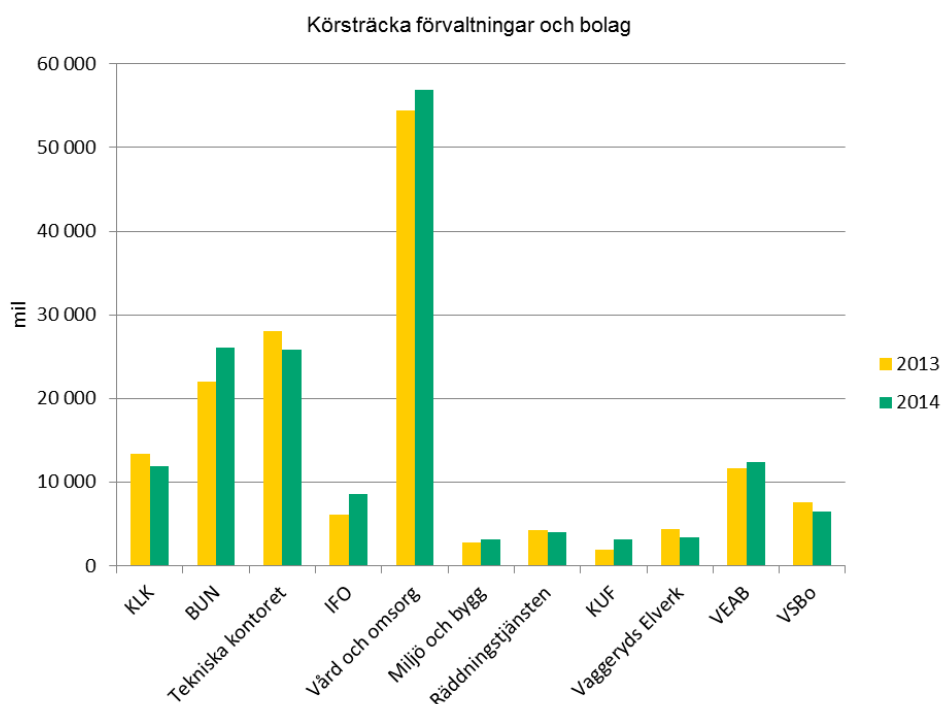
Trenden för användningen av privata bilar i tjänsten är minskande men fortfarande hög. 2014 var andelen 24 % jämfört med 30 % år 2010. Körsträckan har minskat från 441 879 km år 2010 till 388 043 km år 2014, vilket är en minskning med 12 %.

Figur. Körsträcka med kommunkoncernens fordon (lätta lastbilar och personbilar som leasas, hyrs eller ägs) och anställdas privata bilar i tjänsten. Siffrorna för 2014 är inte helt jämförbara med tidigare år eftersom hemsjukvården fr o m 2013 ingår i verksamheten (5 200 mil 2014) och i och med att statistiken fr o m 2014 även kompletterats med körsträckan för de extra hyrbilar från Hertz som använts i verksamheterna.

Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

¹ Personbilar och lätta lastbilar som leasas, hyrs och ägs av kommunkoncernen samt privat bil i tjänsten.

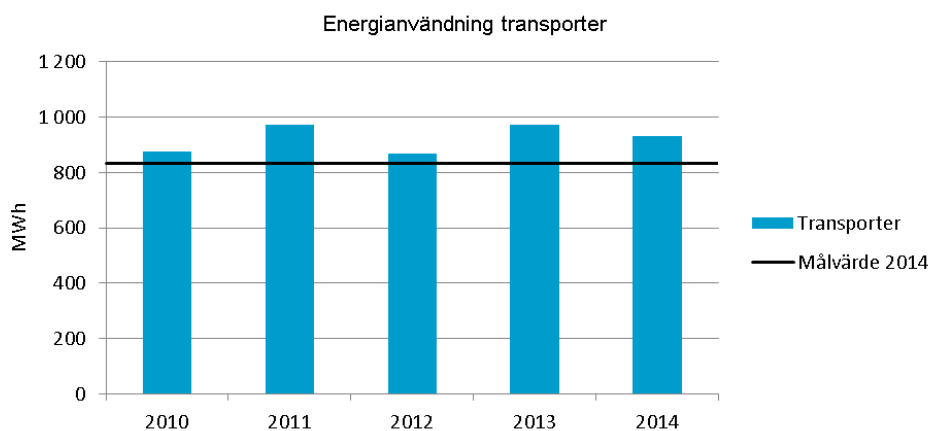

Figur. Den totala körsträckan för respektive förvaltning/bolag. Fr o m 2014 har körsträckan för serviceenhetens bilpool fördelats på resp. förvaltning som hyrt istället för att redovisas på KLK. Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Detaljerade mål för kommunkoncernen

- Vi ska till år 2020 ha minskat energianvändningen för transporter² med 10 % räknat från 2010. Detta motsvarar 88 MWh. Till 2014 ska energianvändningen minska med 5 %, motsvarande 43,8 MWh. 2010 är basår.

Den totala energianvändningen har ökat med 8,8 % mellan 2010 och 2014. Målet om att minska med 5 % har inte nåtts. Kurs i EcoDrive/sparsam körning genomfördes hösten 2014. Av erfarenhet vet man att ändrat körsätt kan ge drivmedelsbesparing på 10 %. För att långsiktigt hålla kvar det nya körsättet är det viktigt att föraren påminns och att frågan hålls aktuell.

Figur. Energianvändning i kommunkoncernens fordon. Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

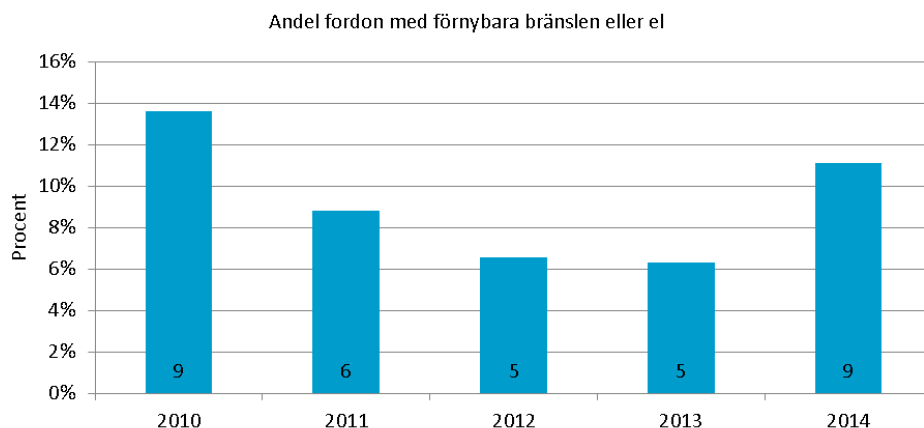
² Personbilar och lätta lastbilar som leasas, hyrs och ägs av kommunkoncernen.

Detaljerade mål för kommunkoncernen

3. Vi ska till år 2020 öka andelen fordon³ som drivs med förnybara bränslen eller el till 50 %.

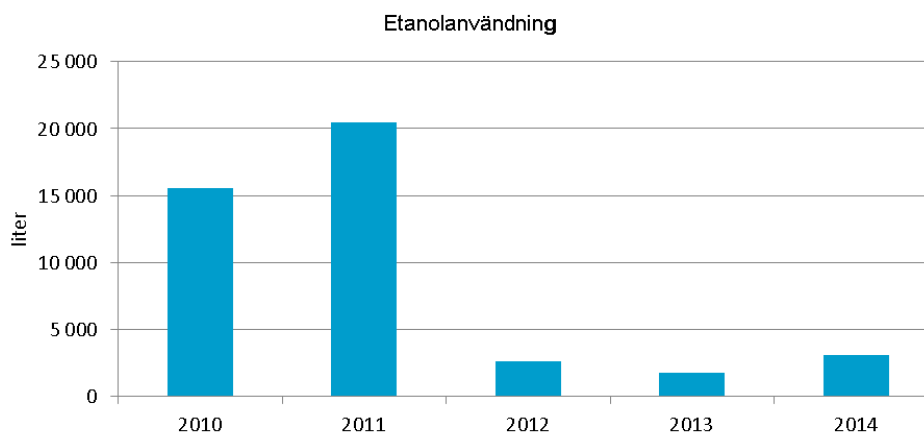
Andelen fordon som drivs med förnybara bränslen eller el har ökat från 6 % till 11 % mellan 2013 och 2014. Fordonsflottan består av 81 fordon och de 11 % motsvarar således 9 st fordon, 8 st etanolbilar och en elbil. Hemtjänsten har fem etanolbilar, hemsjukvården en, tekniska kontoret en och VEAB en. Tekniska kontoret har också en elbil. Det som hänt under 2014 är att hemtjänsten ersatt fyra dieslbilar med fyra etanoldrivna bilar.

För att målet ska nås behöver 5-6 bilar per år ersättas med förnyelsebara eller eldrivna fordon.

Figur. Andelen av kommunkoncernens fordon (lätta lastbilar och personbilar som leasas, hyrs eller ägs) som drivs med förnyelsebara bränslen eller el. Antalet bilar visas i staplarna. Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Etanolinköpen har varit låga de tre senaste åren och endast ökat med ca 400 liter mellan 2012 och 2014. För dessa år har den körda sträckan med etanolbilarna fördubblats från ca 4 400 mil till ca 8 900 mil, en fördubbling. Av uppgifterna kan man dra slutsatsen att etanolbilarna körs mycket på bensin. Här behövs en förändring.

Figur. Inköpt volym etanol till etanolbilarna i kommunkoncernens fordonflotta (lätta lastbilar och personbilar som leasas, hyrs eller ägs). Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

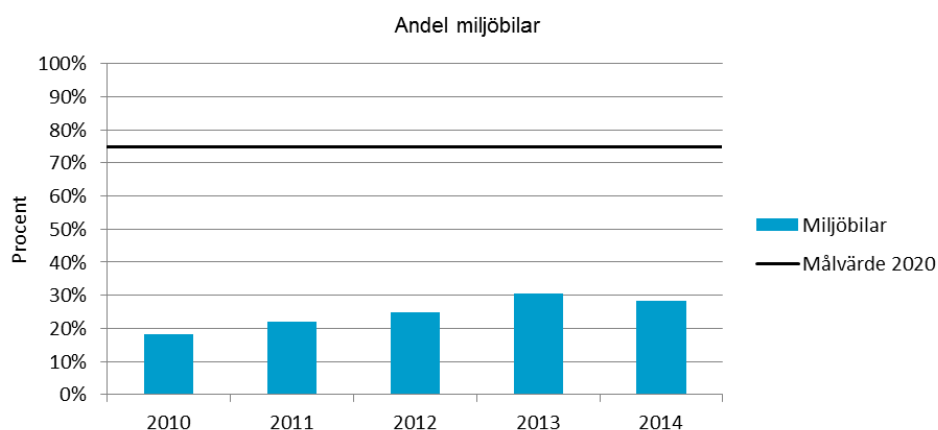
Detaljerade mål för kommunkoncernen

4. Vi ska till år 2020 öka andelen miljöbilar³ till 75 %.

Som miljöbil kan både fordon som drivs med fossila bränslen och de som drivs med alternativa bränslen räknas. Det är bl a mängden fossila koldioxidutsläpp som avgör klassningen och riktvärdet fr o m 2013 är 95 g CO₂/km.

Av de 81 fordonen är 28 % miljöbilar år 2014. Trenden är stigande och mellan 2010 och 2014 har det skett en ökning från 18 % till 28 %.

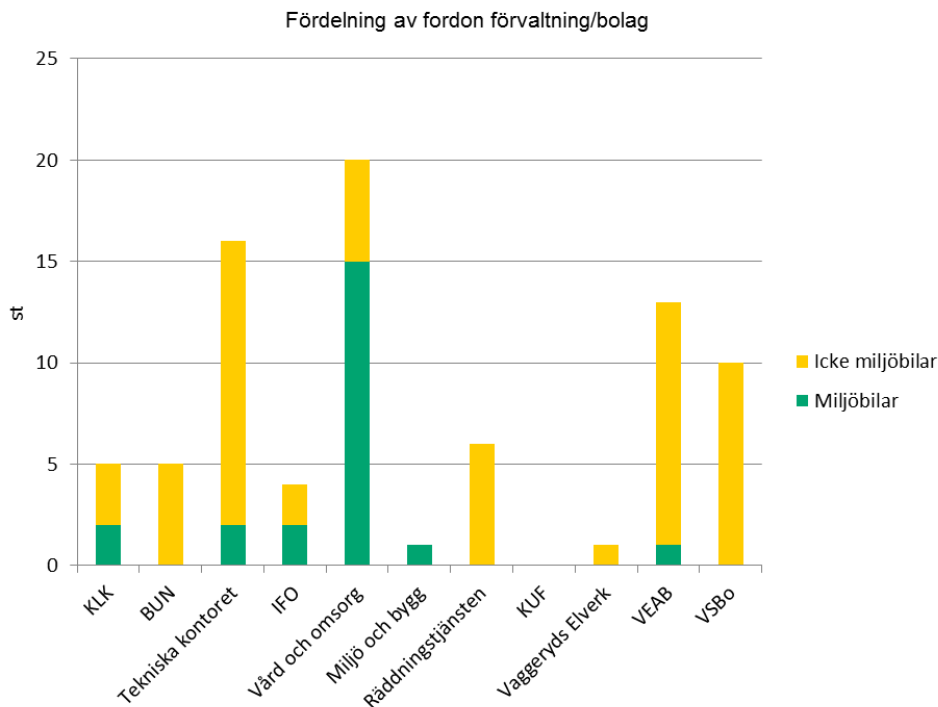
Fordonsflottan omfattar både lätta lastbilar och personbilar, totalt 81 st fordon 2014. Nästan alla de lätta lastbilarna är icke-miljöbilar, endast tekniska kontorets elbil klassas som miljöbil. Bland personbilarna finns det däremot många miljöbilar, 59 % år 2014 (22 av 37 st). Denna andel kan öka till 100 % utan att det påverkar prestandan negativt.

Figur. Miljöbilar i kommunkoncernens fordonssflotta (lätta lastbilar och personbilar). Miljöbil definieras enligt vägtrafikskattelagen med riktvärdet för fossila koldioxidutsläpp på 95 g/km.

Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

³ Regeringens definition av miljöbil enligt vägtrafikskattelagen.

Figur. Fördelningen av fordonsslottan på miljöbilar och icke miljöbilar år 2014. Totalantalet är 81 fordon fördelat på 37 personbilar och 44 lätta lastbilar. Kultur- och fritidsförvaltningen har inga egna hyrda/leasade eller ägda personbilar och lätta lastbilar. Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Miljöanpassa transportererna

I miljöprogrammet finns en riktlinje om att miljöanpassa transportererna. Den är uppställd som en checklista i fyra steg:

1. Minimera transportererna
2. Välj miljösmarta färdmedel
3. Välj miljösmart fordon
4. Kör sparsamt

Det är långt kvar till målen. Arbetet med miljöanpassningen av transportererna behöver således intensifieras. Det kan handla om att köpa in/leasa nya fordon och att få till långsiktiga beteendeförändringar. Här finns det potential i förbättringsarbetet.

Figur. Riktlinjen för att miljöanpassa transportererna innehåller fyra steg i en checklista. Källa: Miljöprogram Vaggeryds kommun, beslut kommunfullmäktige 2014-09-29 § 84

Tabell. Fordon och transporter 2014

Organisation	Antal personbilar (leasing/hyra och ägda)	Antal personbilar som är miljöbil med		Antal lätta lastbilar (leasing/hyra och ägda)	Antal lätta lastbilar som är miljöbil med		Drivmedelsförbrukning (liter/mil)*	Körsträcka (km)	
		Fossilt drivmedel	Alternativt drivmedel		Fossilt drivmedel	Alternativt drivmedel		Total körsträcka med personbilar och lätta lastbilar (leasing/hyrda och ägda)	Körsträcka med anställdas privata bilar
Kommunledningskontoret	4	2	0	1	0	0	0,73	55 208	63 761
Räddningstjänsten	2	0	0	4	0	0	0,97	40 773	0
Miljö- och byggförv	1	1	0	0	0	0	0,52	13 037	18 700
KUF	0	0	0	0	0	0	-	7 038	24 503
Vård- och omsorgsförv	17	9	6	3	0	0	0,72	532 274	36 405
Individ- och familjeomsorgsförv	4	2	0	0	0	0	0,40	70 974	14 994
Barn- och utbildningsförv	2	0	0	3	0	0	1,02	108 506	152 450
Tekniska kontoret	1	0	1	15	0	1	0,99	199 652	58 273
Elverket	0	0	0	1	0	0	1,18	34 484	0
Summa alla förvaltningar	31	14	7	27	0	1	0,77	1 061 946	369 085
VEAB	5	0	1	8	0	0	0,87	116 632	7 859
VSBö	1	0	0	9	0	0	1,58	54 263	11 099
Summa totalt	37	14	8	44	0	1	0,85	1 232 841	388 043

*Genomsnitt av diesel-, bensin- och etanolförbrukning

2. Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Det är därför viktigt med återkommande kontroller av luften särskilt vid högtrafikerade områden och platser där människor vistas ofta och länge.

Detaljerat mål för kommunkoncernen

1. Vi ska ha en systematisk och återkommande kontroll av miljökvalitetsnormerna och miljökvalitetsmålen för luft.⁴

Resultaten från modellering och mätning av luftkvaliteten (2013-2014) ska under 2015 sammanställas i en utvärderingsrapport. Samverkansområdet för luftkvalitetskontroll som kommun ingår i ansvarar. Resultaten redovisas i Miljöredovisning 2015.

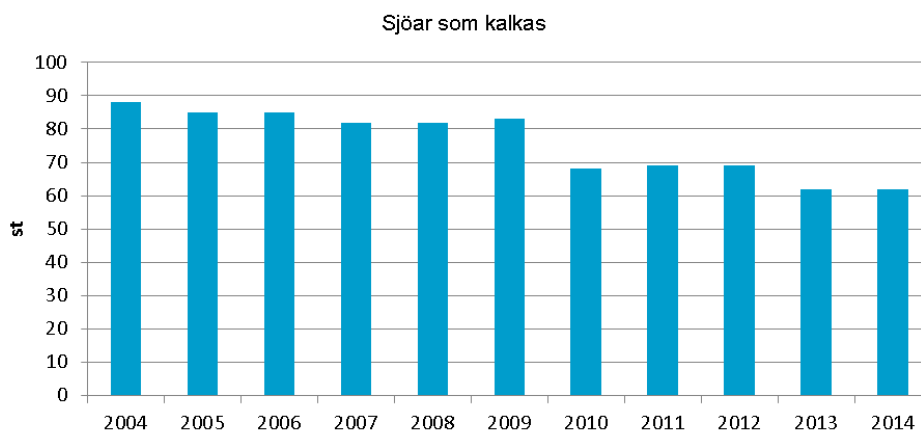
3. Bara naturlig försurning

Försurade ämnen skall inte tillkomma mark och vatten genom nedfall eller markanvändning. Försurade marker och sjöar påverkar den biologiska mångfalden negativt och åtgärder så som kalkning utförs för att mildra skadorna.

Detaljerade mål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att antalet försurningspåverkade sjöar och vattendrag ska minska.

Kommunen är huvudman för kalkningen som har pågått sedan 1983. 2014 spreds 1 859 ton kalkprodukt fördelat på cirka 62 sjöar och 134 våtmarker, samma antal som 2013. Kalkmängden 2013 var 1 855 ton. Kalkningen sker på hösten och nästan hela mängden sprids med helikopter, endast tre sjöar kalkas med båt. För att kontrollera kalkeffekten ansvarar kommunen för att vattenprover tas i ett 75-tal provpunkter.

Figur. Kalkning i försurade sjöar i Vaggeryds kommun. Källa: Miljö- och byggförvaltningen

⁴ Detta verifieras genom mätning, beräkning eller objektiv bedömning fr o m 2013.

4. Giftfri miljö

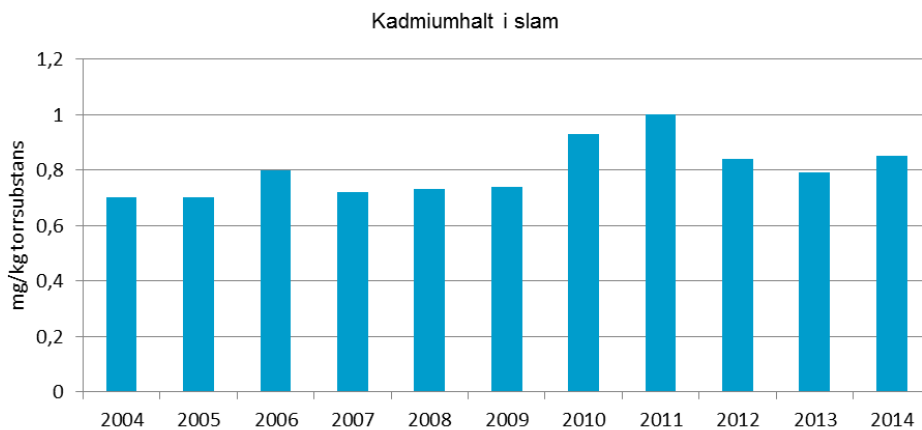
Ämnen som skapats i eller utvunnits av samhället skall inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden ifall de släpps ut i miljön. Användningen av gifter minskar genom att ekologisk odling då inga bekämpningsmedel används.

Geografiska området

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

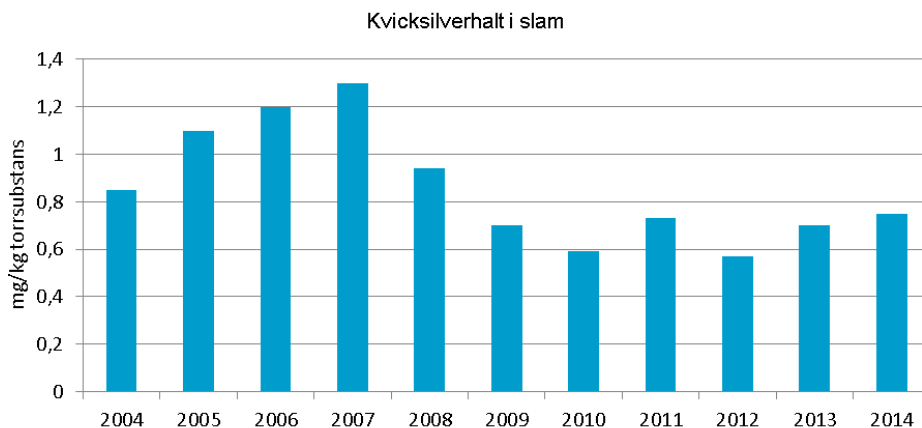
1. Målet är att begränsa påverkan på människors hälsa och miljön.

Den allmänna trenden är att användningen av kadmium i samhället minskar men trots det så sjunker inte halterna nämnvärt. Exempel på källor är livsmedel, uppladdningsbara batterier, konstnärsfärger och fordonstvättar.

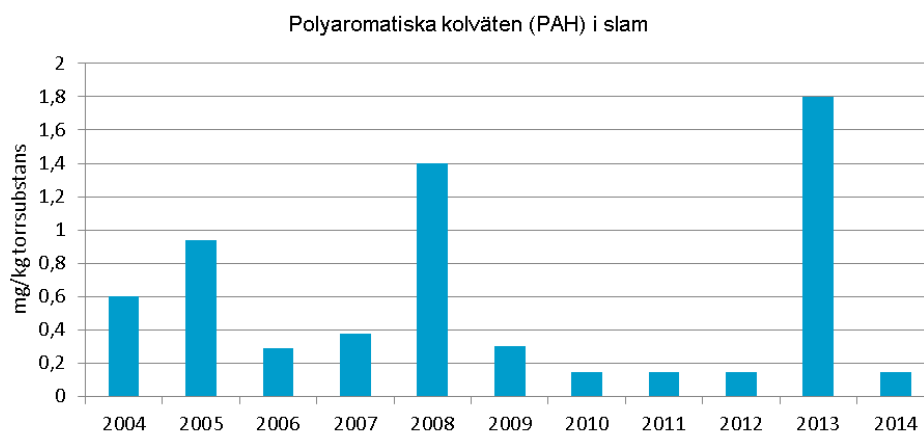
Figur. Kadmium i avloppsslam från Skillingarydsverket. Slam från alla reningsverken och enskilda brunnar från landsbygden transporteras till Skillingaryds avloppsreningsverk och behandlas där. Gränsvärdet är 2 mg/kg torrsubstans. Källa: Tekniska kontoret

Gamla utsläpp av amalgam och annat som innehåller kvicksilver har lagrats i avloppssystemen. Detta bidrar än idag till förhöjda halter av kvicksilver i slam vid reningsverken. Även det amalgam som finns i våra tänder hamnar genom dagligt slitage i reningsverkens slam.

Figur. Kvicksilver i slam från Skillingarydsverket. Slam från alla reningsverken och enskilda brunnar från landsbygden transporteras till, och behandlas på Skillingaryds avloppsreningsverk. Gränsvärdet är 2,5 mg/kg torrsubstans. Källa: Tekniska kontoret

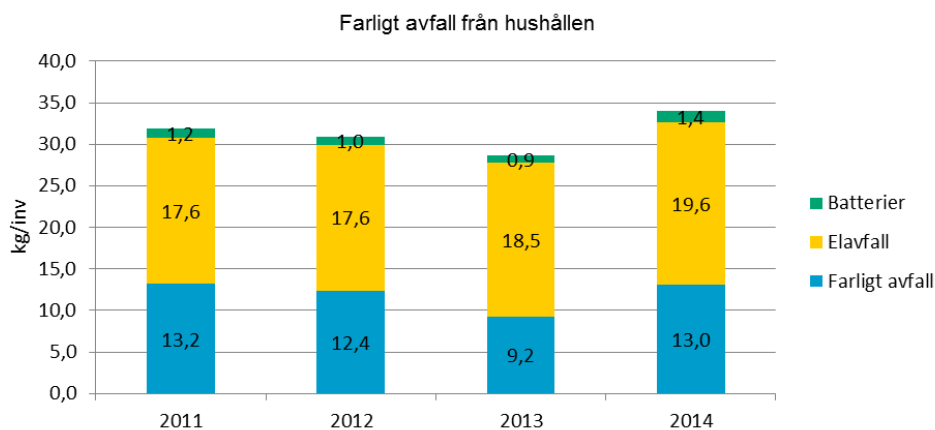
Polyaromatiska kolväten finns i bildäck, asfalt och bilavgaser.

Figur. Polyaromatiska kolväten (PAH) i slam från Skillingarydsverket. Slam från alla reningsverken och enskilda brunnar från landsbygden transporteras till, och behandlas på Skillingaryds avloppsreningsverk. Riktvärdet är 3 mg/kg torrsubstans.

Källa: Tekniska kontoret

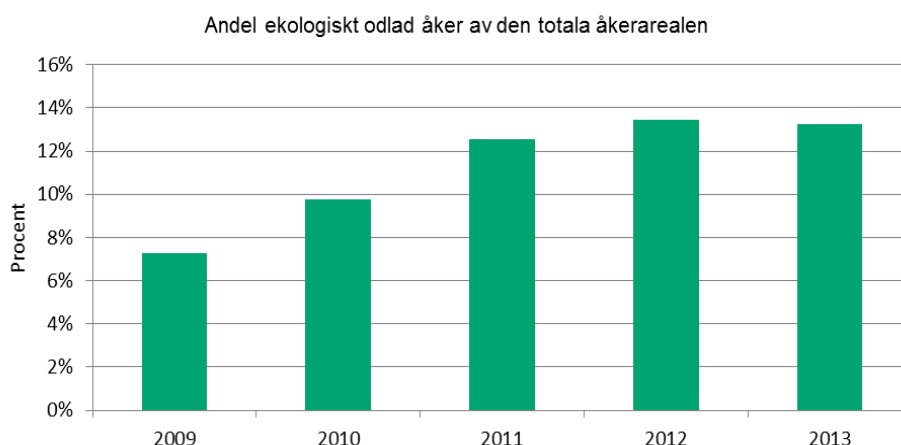
Efter en nedåtgående trend under de tre senaste åren ökade mängden farligt avfall från hushållen 2014 och är nu uppe i 34 kg/invånare. Alla tre avfallstyperna ökade.

Figur. Insamlad mängd farligt avfall från hushållen vid återvinningscentralen.

Källa: Tekniska kontoret

Åkerarealen i kommunen var 4 588 ha 2013. Av dessa var 609 ha ekologiskt odlade, vilket motsvarar 13 % vilket är i samma storleksordning som genomsnittet i Sverige som är på 14 %.

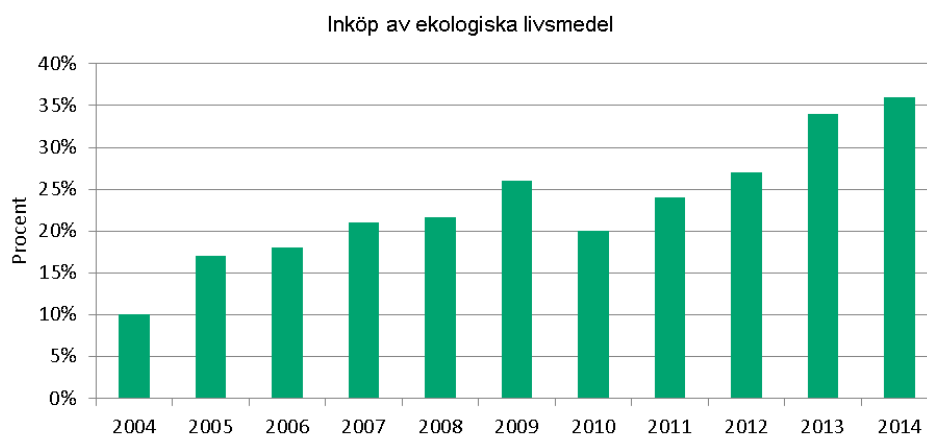
Figur. Andelen ekologiskt odlad åker i kommunen som geografiskt område.
Källa: Jordbruksverket

Kommunkoncernen

Detaljerade mål för kommunkoncernen

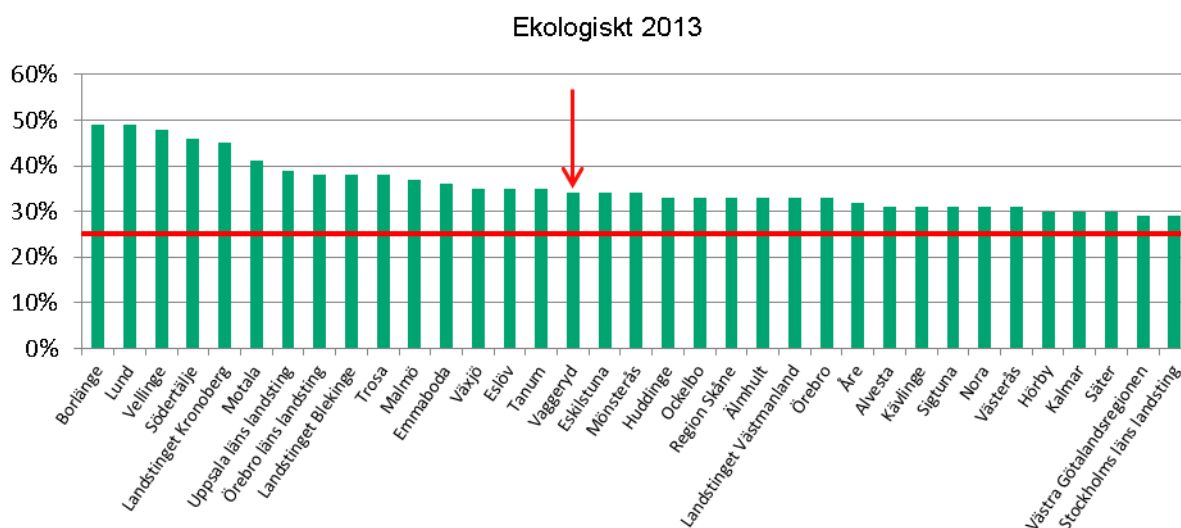
1. Av kostorganisationens livsmedelsbudget ska minst 34 % vara ekologiskt.

År 2014 var den procentuella andelen ekomat 36 % av kostenhetens livsmedelsinköp, en ökning med 2 % mellan 2013 och 2014. 2012 var andelen 27 %.

Figur. Andelen ekologiska livsmedel av den totala livsmedelsbudgeten, till barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter. Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen.

I en undersökning av de ekologiska livsmedelsinköpen av totalt inköpta livsmedel 2013 i kommuner, landsting och regioner placerade sig Vaggeryds kommun på plats 16. Borlänge och Lund toppade med 49 % vardera, tätt följt av Vellinge på 48 % och Södertälje på 46 %. 58 kommuner och landsting klarade målnivån om minst 25 %. Genomsnittet i Sverige är 23 %.

Figur. Andelen ekologiskt av livsmedelsinköpen i kommuner, landsting och regioner år 2013. Vaggeryds kommun placerade sig på plats 16. Röda linjen visar på regeringens inriktningsmål på minst 25 % ekologiskt. Källa Ekologiskt i offentliga storhushåll 2013, Ekomatcentrum

5. Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet skall utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning, ett steg i detta har varit utfasningen av ozonpåverkande köldmedier.

Geografiska området

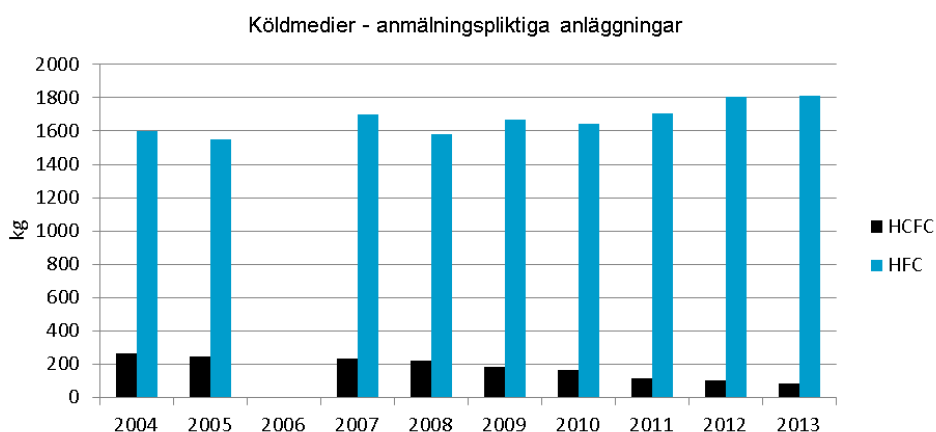
Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är köldmedier som inte är ozonpåverkande.

Miljö- och byggnämnden har tillsyn på anläggningar med mer än 10 kg installerade köldmedier. Varje år rapporterar verksamhetsutövarna till nämnden hur mycket som finns installerat och hur mycket som fyllts på under året. Ett 40-tal anläggningar rapporterar årligen, senast den 31 mars, till miljö- och byggnämnden.

Mängden köldmedier som är ozonpåverkande har minskat kraftigt men det förekommer fortfarande och övergången till alternativ har gått långsamt. Mellan 2010 och 2013 har användningen av HCFC-användningen minskat från 168 kg till 83 kg och antalet anläggningar som har kvar HCFC har minskat från 11 till 10 st. Fr o m 2015 är det förbjudet att använda HCFC i anläggningar större än 3 kg.

De nyare köldmedierna som ersätter de äldre ozonpåverkande typerna är tyvärr kraftigt klimatpåverkande.

Figur. Köldmedier i anmälningspliktiga anläggningar. Källa: Miljö- och byggförvaltningen

Kommunkoncernen

Detaljerat mål för kommunkoncernen

1. Vi ska inte använda ozonpåverkande köldmedier fr o m 2015.

I den kommunala verksamheten finns köldmedier i bl a kylmaskinerna i tillagningsköket och i simhallarnas aggregat.

Under 2014 har HCFC bytts ut på Hjortsjöskolan (2 aggregat på vardera 1 kg) och i affären/pizzerian i Hok (6 kg). Vårdcentralen är numera den enda lokalen med HCFC-köldmedium och inget utbyte är planerat. Påfyllnad är numera förbjuden och användningsförbud gäller fr o m 2015 för anläggningar större än 3 kg.

De ämnen som ersatt de ozonpåverkande köldmedierna benämns HFC (fluorkolväten). De är inte ozonpåverkande men klimatpåverkande. Totalt finns det 302,98 kg HFC i de kommunala lokaler som fastighetsenheten ansvarar för, fördelat i många lokaler bl a centralköket och simhallarna.

VSBo har tre kylmaskiner med HFC på sammanlagt 9,8 kg år 2014. Det är Pizzeria Saturnuskällaren, Apoteket i Vaggeryd och Ritz konditori i Vaggeryd som har dessa kylmaskiner.

Tabell. Köldmedier i kommunkoncernen.

Fastighetsenheten	2010	2013	2014
HCFC (kg)	8,6	8,57	0,57
HFC (kg)	202,5*	296,98	302,98
VSBo			
HFC (kg)	9,8	9,8	9,8

*Uppgiften är inte komplett.

Källa: Fastighetsenheten och VSBo

6. Säker strålmiljö

Strålningens skadliga effekter skall inte påverka människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Detta skall åtgärdas genom kontroller av radon samt tillgång till skugga i offentliga miljöer och skolgårdar.

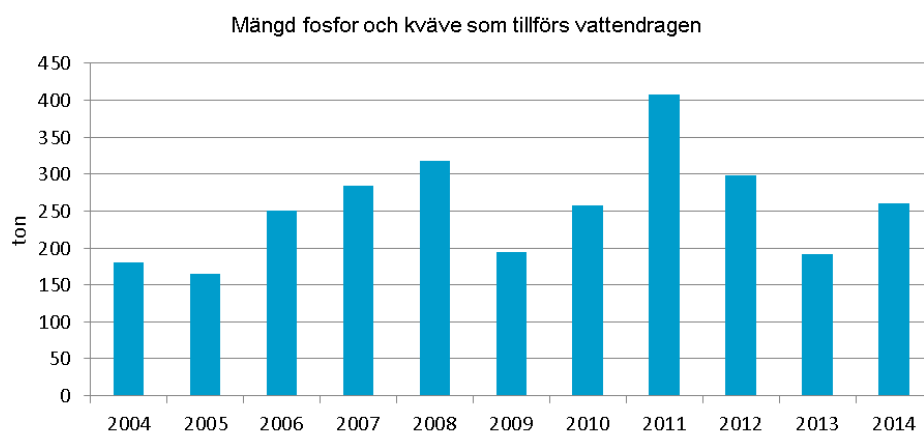
7. Ingen övergödning

Halterna av de övergödande ämnen som tillförs mark och vatten skall vara så låga så att de inte negativt inverkar på människors hälsa eller förutsättningarna för biologisk mångfald. Mätningar utförs bl.a. på utsläppen från reningsverket.

Geografiska området

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att minimera utsläppen av övergödande ämnen.

Figur. Nettotillförsel av kväve och fosfor till vattendragen från avrinningsområdet. I uppgiften ingår urlakning från omgivande mark till vattendrag samt utsläpp från t ex avloppsreningsverket och dagvattnen. Mängden är starkt kopplad till om det varit mycket nederbörd.

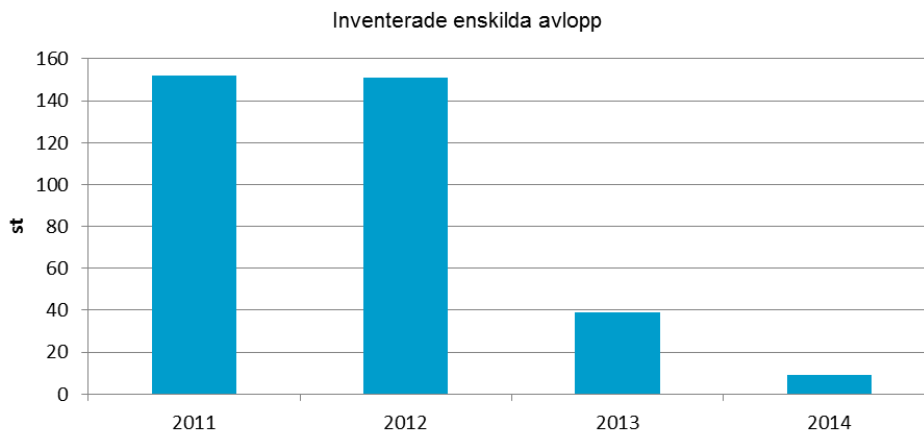
Källa: Miljö- och byggförvaltningen.

Kommunkoncernen

Detaljerade mål för kommunkoncernen

1. Vi ska som ett genomsnitt inventera 20 enskilda avlopp per år (egeninitierade inventeringar).

2014 var antalet egeninitierade inventeringar 9 st och 2013 var de 39 st. 2011-2012 pågick det externfinansierade avloppsprojektet därav möjligheten att inventera fler.

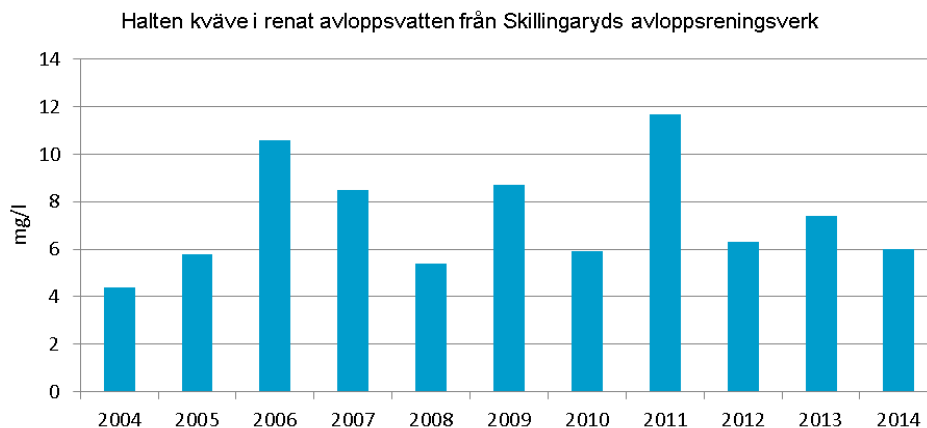

Figur. Antal inventeringar som initierats av förvaltningen. Källa: Miljö- och byggförvaltningen

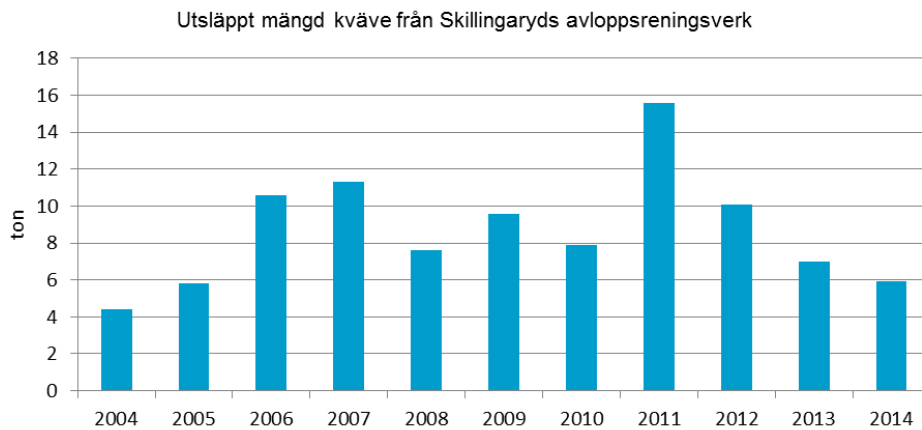
Detaljerade mål för kommunkoncernen

2. Utsläppen från reningsverket i Skillingaryd ska i utsläppspunkten i ledningen till våtmarken (punkt B) inte överstiga följande riktvärden:
 - N_{tot} 15 mg/l
 - P_{tot} 0,8 mg/l
 - BOD_7 10 mg/l

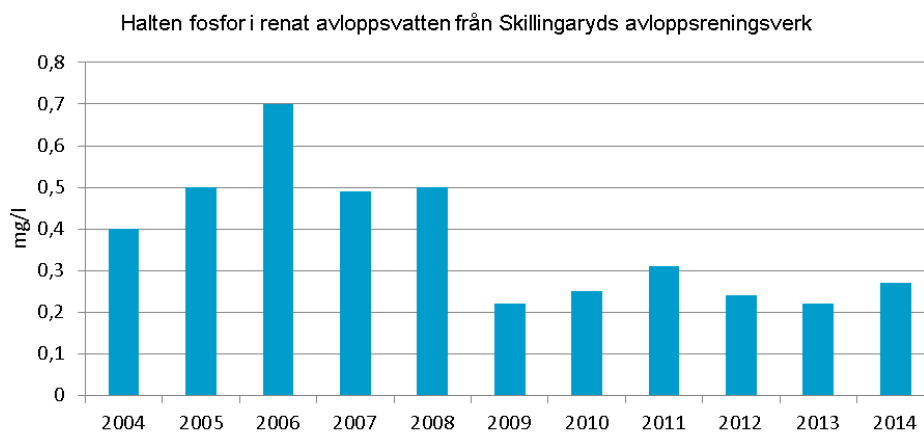
Diagrammen visar innehåll av kväve, fosfor och BOD_7 i utgående avloppsvatten i Skillingarydsverket, dels halt, dels mängd. 97 procent av avloppsvattnet förs till Skillingarydsverket. I Bondstorp behandlas 2 procent, i Hagafors 0,7 procent och i Svenarum 0,3 procent. Reningsverken i Hagafors och Svenarum planeras att läggas ner inom de närmaste åren och istället kommer avloppsvattnet att pumpas och behandlas på Skillingaryds avloppsreningsverk.

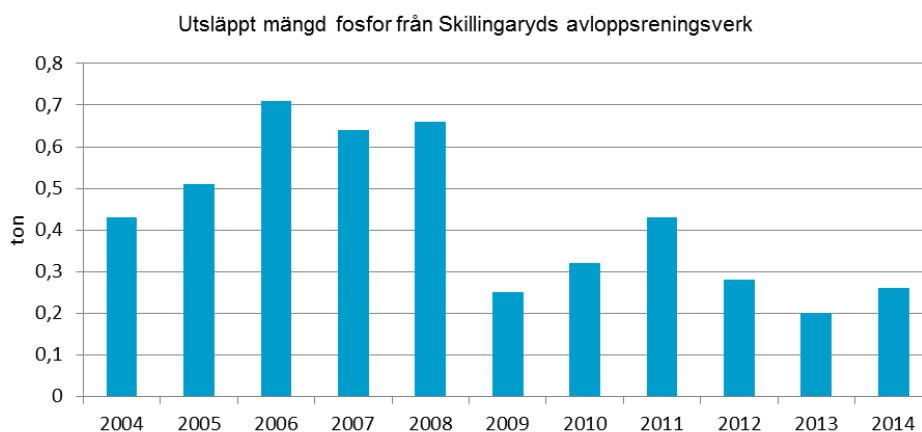
Figur. Kvävehalt i renat avloppsvatten i Skillingarydsverket (punkt B, innan våtmarken). Riktvärdet är 15 mg/l. Källa: Tekniska kontoret

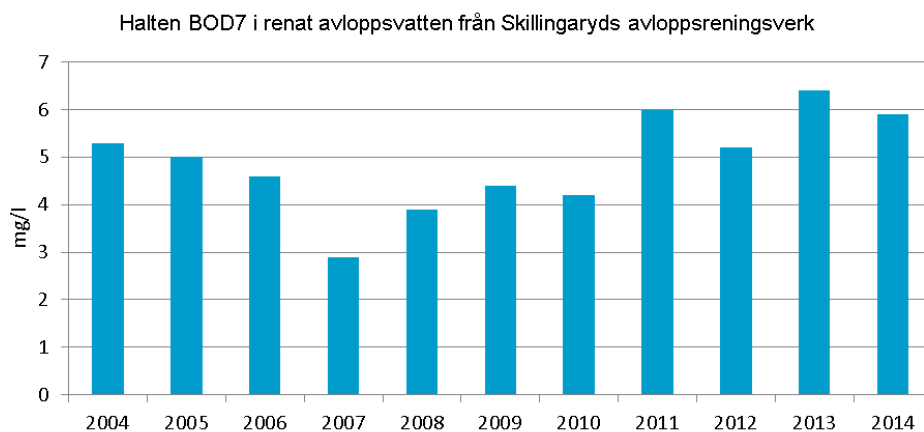
Figur. Avloppsreningsverkens utsläpp av kväve. Källa: Tekniska kontoret

Figur. Fosforhalt i renat avloppsvatten i Skillingarydsverket (punkt B, innan våtmarken). Rikt-värdet är 0,8 mg/l. Källa: Tekniska kontoret

Figur. Avloppsreningsverkens utsläpp av fosfor. Källa: Tekniska kontoret

Figur. BOD₇ i renat avloppsvatten i Skillingarydsverket (punkt B, innan våtmarken). Riktvärdet är 10 mg/l. Källa: Tekniska kontoret

5,76 ton BOD₇ släpptes ut från Skillingaryds avloppsreningsverk år 2014.

8. Levande sjöar och vattendrag

Statusen på sjöar och vattendrag skall förbättras så att de är ekologiskt hållbara och att deras variationsrika livsmiljöer bevaras.

Geografiska området

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att förbättra statusen så att alla sjöar och vattendrag har god vattenstatus.

Tabell. Ytvattenförekomster i Vaggeryds kommun

Namn	Vattenkategori	Ekologisk status	Kemisk status (exkl kvicksilver)
Eckern	Sjö	God	Ej klassad
Fängen	Sjö	Måttlig	God
Hjortsjön	Sjö	God	Ej klassad
Hokasjön	Sjö	Måttlig	Ej klassad
Linnesjön	Sjö	God	Ej klassad
Mossjön	Sjö	Otillfredsställande	Ej klassad
Rasjön	Sjö	God	God
Sandsjön	Sjö	God	Ej klassad
Vederydssjön	Sjö	Måttlig	Ej klassad
Bodaån väster	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Bodaån öster	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Ekebergsbäcken	Vattendrag	God	Ej klassad
Gnyltån ovan Hjortsjön	Vattendrag	God	God
Hagaforsån	Vattendrag	Måttlig	God
Hjortsjöån	Vattendrag	God	Ej klassad

Hokaån: Härån - Hokasjön	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Härån: Ruskån - Hokaån	Vattendrag	God	Ej klassad
Hästgångsån	Vattendrag	God	God
Lagan: Fängen - Eckern	Vattendrag	God	Ej klassad
Lagan: Härån - Lillån	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Lagan: Lillån - Stödstopaån	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Lagan: Stödstopaån - Sandsjön	Vattendrag	God	God
Lillån: Lagan - Linneshöjden	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Malmbäcksån	Vattendrag	Måttlig	God
Modalaån	Vattendrag	Otillfredsställande	God
Nissans källflöde	Vattendrag	God	Ej klassad
Radan: Stengårdshultasjön - Rasjön	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Stödstopaån nedre	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Stödstopaån övre	Vattendrag	God	God
Svanån: Radan - Gettrabosjön	Vattendrag	Måttlig	God
Vedabäcken	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Vederydsån	Vattendrag	Otillfredsställande	Ej klassad
Västerån ovan Älgabäcken	Vattendrag	Måttlig	God
Västerån: Långasjön - Älgabäcken	Vattendrag	Måttlig	God
Älgabäcken: Västerån - Gärdessjön	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad
Österån: Långasjön - Kogöl	Vattendrag	Måttlig	Ej klassad

Statusklassning 2013 (arbetsmaterial) Källa: Vatteninformationssystem Sverige www.viss.lansstyrelsen.se

9. Grundvatten av god kvalitet

Dricksvattenförsörjningen ska vara säker och hållbar samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att förbättra statusen och skydda vattenkvaliteten så att alla grundvattenförekomster har god vattenstatus.

Geografiska området

Tabell. Grundvattenförekomster i Vaggeryds kommun

Namn	Kemisk status
Barnarp	God
Getamadsmossen	God
Hemmershult-Hok	God
Hoks herrgård	God
Klevshult-Skillingaryds skjutfält	God
Sjöset-Trismålen	God
Skogshyltan-Boarp	God
Svansjön	God
Svensjö	God
Tenhultasjön-Hokasjön	God

Tranhult-Kåperyd	God
Vaggeryd-Taberg	God
Värnamo-Ekeryd	God
Väster om L. Fälthemmet	God
Väster om Österskog	God
Åker	God
Åker-Äddebo	God
Ålaryd	God

Statusklassning 2013 (arbetsmaterial) Källa: Vatteninformationssystem Sverige

11. Myllrande våtmarker

I syfte att våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion bevaras skall vi inte tillåta torvtäkter för de mossar med höga natur- och/eller kulturvärden.

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att bibehålla ekologisk och vattenhushållande funktion i våtmarkerna.

Fyra torvtäkter i Vaggeryds kommun har tillstånd för torvbrytning.

Tabell. Våtmarker med tillstånd för torvbrytning

Anläggningsnamn/mosse	Tillstånd till och med	Tillståndsgiven mängd (ton)
Kvighult	2023-12-31	100000
Kolhult och Åkaköp (Komossen)	2023-12-31	200000
(Skyddad uppgift?)Stavamossen	2028-12-31	240000
Horkarlamossen	2032-12-31	500000

Källa: Miljö- och byggförvaltningen, Länsstyrelsen i Jönköpings län

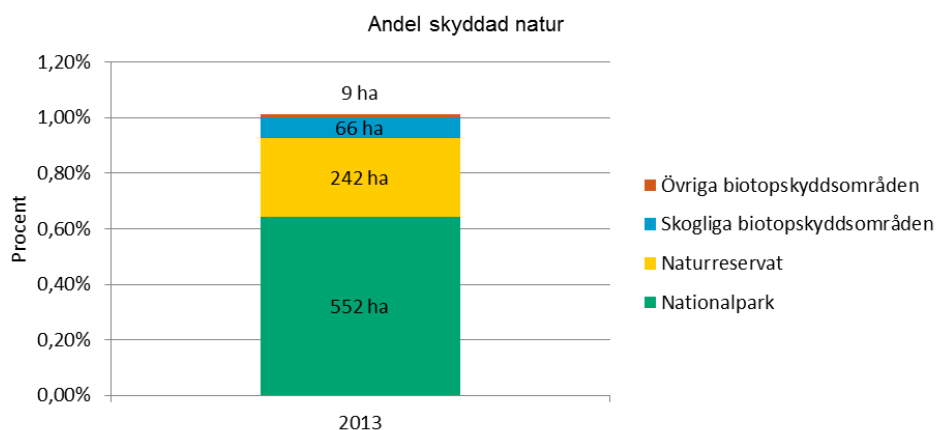
12. Levande skogar

Andelen skyddad natur och certifierat skogsbruk ser till att värna om skogen och skogsmarkens biologiska produktion, biologisk mångfald samt kulturmiljö- och sociala värden.

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att öka skötseln av skogar så att den biologiska mångfalden bevaras och den biologiska produktionen skyddas.

Av kommunens totala areal är 1,01 % (land och vatten) skyddat år 2013 genom nationalpark, naturreservat eller biotopskyddsområde. Den skyddade arealen är 869 ha varav 552 ha är Store Mosse nationalpark. I kommunen finns sju naturreservat på totalt 242 ha: Brokullen, Gärhovs storäng, Hatten, Lilla Kungsbackens naturreservat, Lyngemadssjön, Tjurhults mosse, Östermoskogen (kommunalt naturreservat)

Figur. Skyddad areal (nationalpark, naturreservat och biotopskyddsområden). Totalt är 869 ha skyddad natur vilket motsvarar 1,01 % av kommunens totala areal. Källa: SCB

I Sverige har alla kommuner skyddade områden och 27 kommuner har mer än 15 % skyddad areal. Högst andel skyddad mark har Vellinge med 63 % och Salem med 53 %. 27 kommuner har mer än 15 %.

Tabell. Andel skyddad areal per kommun

Kommun	Andel skyddad mark, %
Vellinge	63
Salem	53
Sorsele	52
Jokkmokk	47
Gällivare	39
Huddinge	35
Tyresö	34
Järfälla	33
Sollentuna	29
Trosa	29

Figur. Beräkningen avser skyddad totalareal i nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden (skogliga och övriga), som andel av kommunens totala areal. Källa: SCB

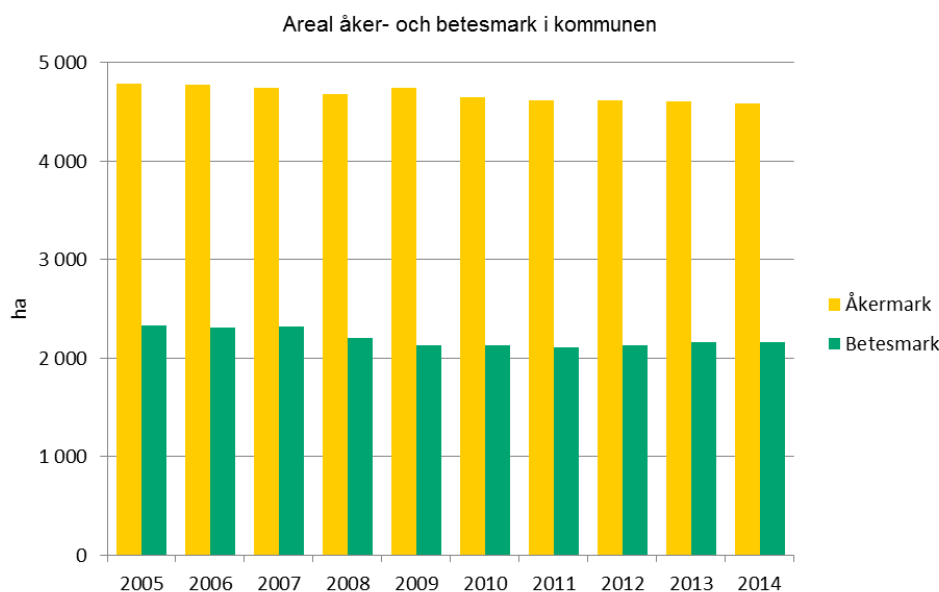
13. Ett rikt odlingslandskap

Skötseln av odlings- och betesmarker skall öka i syfte att förbättra deras naturvärden och samtidigt värna om biologisk- och livsmedelsproduktion samt den biologiska mångfalden och kulturmiljövärden.

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att öka skötseln av odlings- och betesmark så att naturvärdena ökar.

Åker- och betesmarkerna minskar successivt i kommunen. Åkerarealen har minskat med 4 % mellan 2005 och 2014 och är nu 4 588 ha. Betesmarksarealen har minskat med 7 % och är 2 164 ha år 2014.

Figur. Areal åker- och betesmark i det geografiska området Vaggeryds kommun.
Källa: Jordbruksverket

15. God bebyggd miljö

Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt som erbjuder en hälsosam livsmiljö samt medverkar till en god regional och global miljö. En viktig del i arbetet är att vi måste bli mer energieffektivare men också att vi är smarta och väljer energi med ett hållbart och förnybart ursprung.

Geografiska området

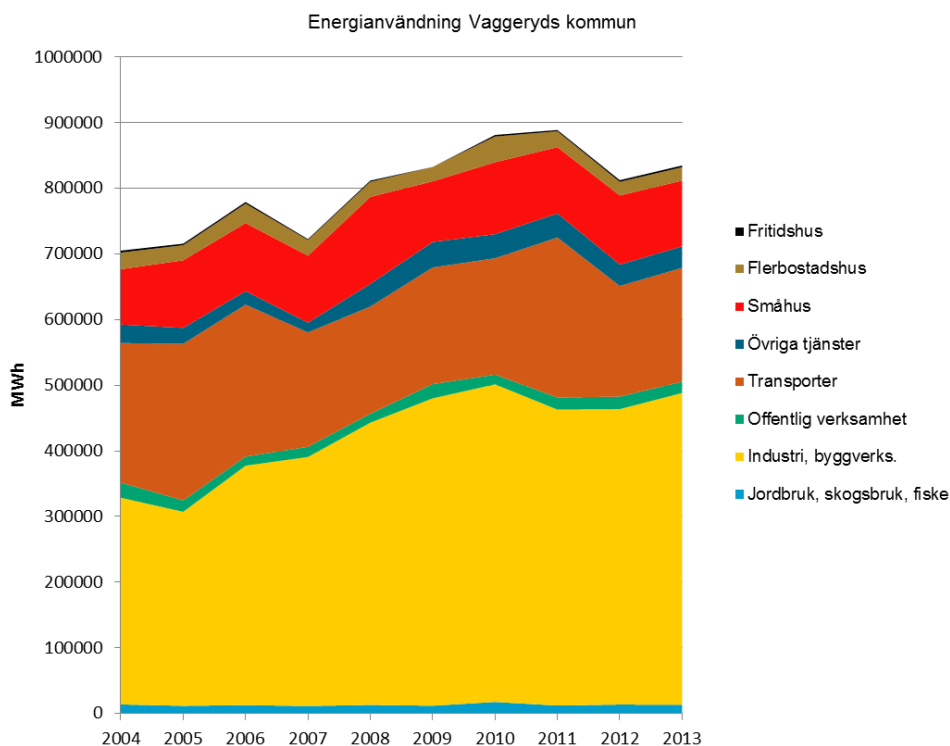
Energianvändning

Detaljerat mål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att bidra till etappmålet i länets klimat- och energistrategi att energianvändningen i Jönköpings län år 2020 ska vara 30% effektivare än år 2008 och vara högst 11 000 GWh.

Mellan 2008 och 2013 ökade energianvändningen i kommunen som geografiskt område med 3 %. Målet för länet är en minskning med 30 % mellan 2008 och 2020. Industrisektorn och småhussektorn har ökat mellan 2004 och 2014. Däremot har transportsektorns energianvändning minskat.

Högst var förbrukningen 2011 med 889 GWh. 2013 var användningen något lägre med 834,9 GWh, således en minskning mellan 2011 och 2013 med 6 %.

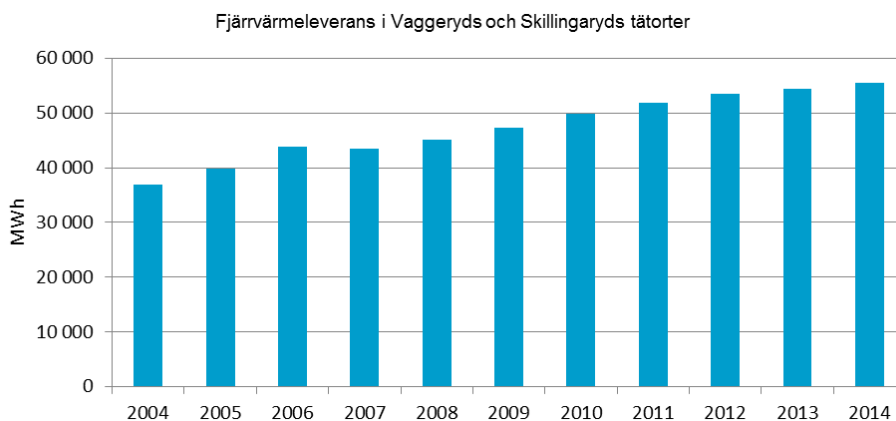
Figur. Energi användningen för det geografiska området Vaggeryds kommun. I transportsektorns energi användning ingår drivmedel levererat till tankställen. Källa: SCB

Fjärrvärme

Detaljerat mål för det geografiska området Vaggeryds kommun

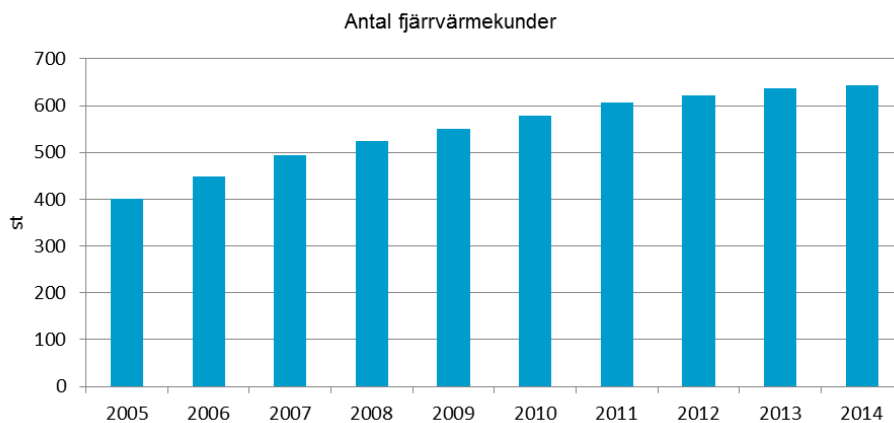
2. Målet är att bidra till etappmålet i länets klimat- och energistrategi att år 2020 har nästan alla tätorter utbyggd fjärrvärme eller närvärme med enbart förnybar energi.

Fjärrvärmeleveranserna har stigit varje år, förutom 2007, och ökningen mellan 2004 och 2014 är 50 %.

Figur. Fjärrvärmeleverans (graddagskorrigerade) i Vaggeryds och Skillingaryds tätorter. Källa: VEAB

Åtta nya kunder har tillkommit 2014 och totalt anslutna 2014 är 664 st.

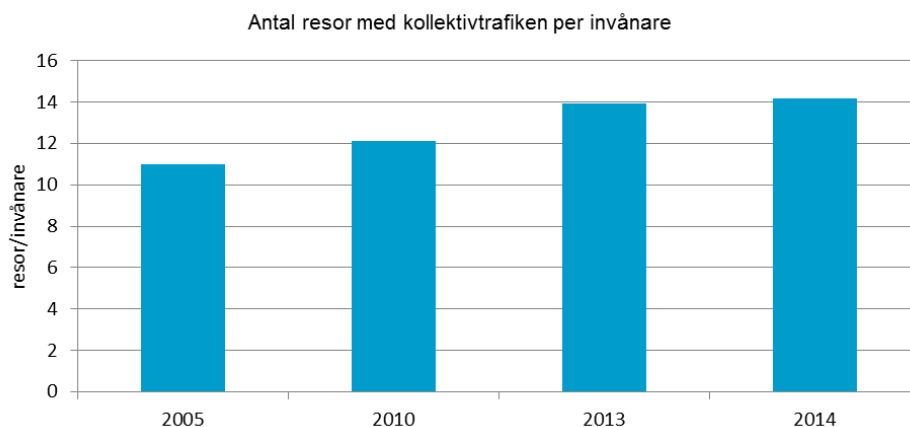
Figur. Antal anslutna kunder till fjärrvärmesystemet. Källa: VEAB

Kollektivtrafik och cykel

Detaljerat mål för det geografiska området Vaggeryds kommun

3. Målet är att bidra till etappmålet i länets klimat- och energistrategi att andelen kollektivtrafik eller cykel ökat med 20% till år 2020 räknat från år 2002.

Antalet resor med kollektivtrafiken i kommunen har en positiv trend. Mellan 2005 och 2014 ökade resandet per invånare med 29 %.

Figur. Antal påstigande resenärer för Krösatågen samt regionbussarna i Vaggeryds kommun, vilket inte inkluderar förbiresande resenärer. Källa: Jönköpings Länstrafik

Detaljerade mål för kommunkoncernen

2. Minst en gång- och cykelvägssträcka ska tillkomma per år.

830 m gång- och cykelväg har tillkommit 2014.

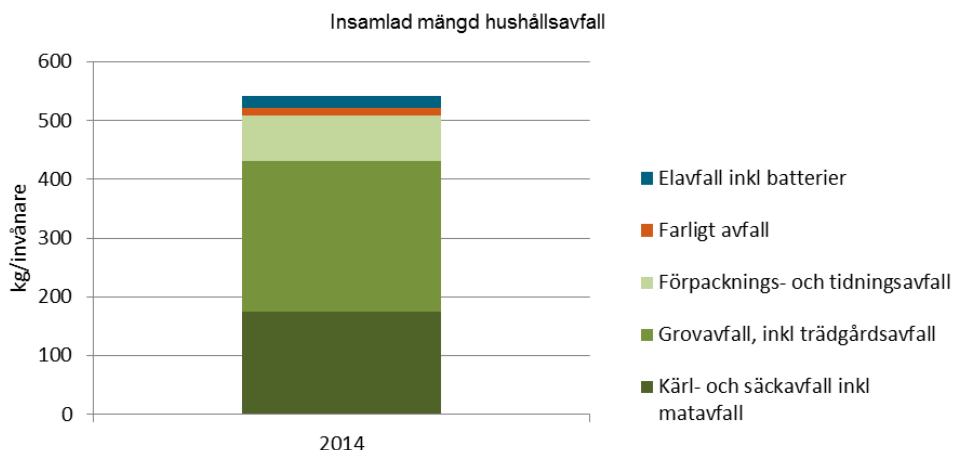

Figur. Källa: Tekniska kontoret

Hushållsavfall

2014 mottogs/samlades 542 kg hushållsavfall in per invånare i Vaggeryds kommun. Den största mängden är grovavfall inklusive trädgårdsavfall (256 kg/invånare) som lämnats på återvinningscentralen eller vid tätortsinsamlingarna vår och höst. 175 kg kärl- och säckavfall samlades in per invånare. Förpacknings- och tidningsavfall för materialåtervinning 77 kg/invånare. Siffran från förpacknings- och tidningsinsamlingen är osäker bland annat beroende på att här kan ingå avfall från verksamheter/företag som lämnat på återvinningsstationerna eller på återvinningscentralen.

Genomsnittet i Sverige för mängden hushållsavfall är 461 kg/invånare år 2013.

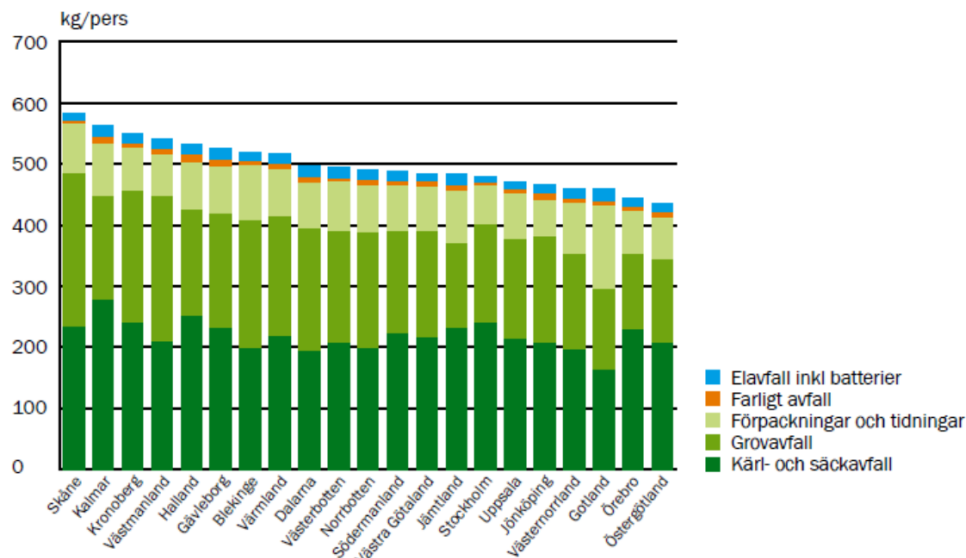

Figur. Mängd hushållsavfall per invånare i Vaggeryds kommun. I hushållsavfall ingår följande avfallstyper: elavfall inklusive batterier, farligt avfall, förpacknings- och tidningsavfall (tidningar, glasförpackningar, pappersförpackningar, plastförpackningar och metallförpackningar), grovavfall inklusive trädgårdsavfall samt kärl- och säckavfall inklusive matavfall.

Källa: Tekniska kontoret och FTI AB.

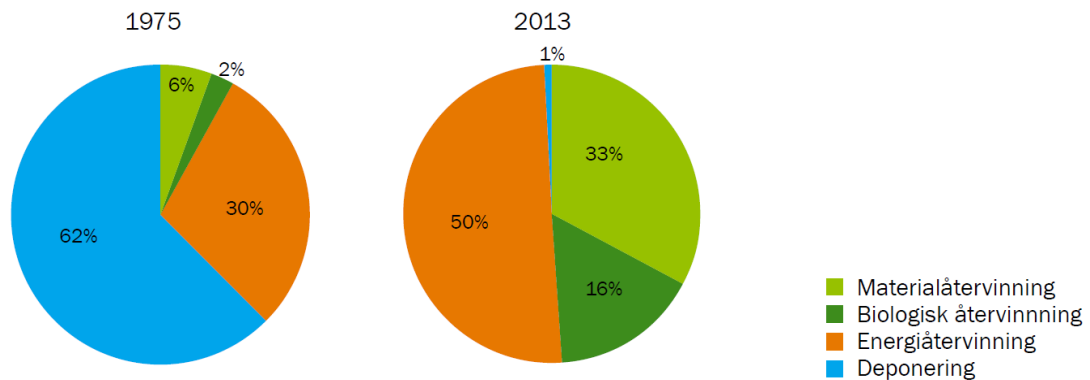
I diagrammet visas insamlad mängd hushållsavfall per invånare per län. Jönköpings län har ett genomsnitt på ca 475 kg per invånare och hamnar därmed på en 17:e plats. Vid en jämförelse av avfallsmängderna för länet, Sverige och Vaggeryds kommun är avfallsmängden per invånare högst i Vaggeryds kommun. Om detta beror på hög servicegrad som gör att mycket kommer till återvinningscentralen eller om det är mycket verksamhetsavfall som ingår är svårt att säga. Att

det skulle röra sig om större konsumtion som ger en högre avfallsmängd än riket är inte så troligt.

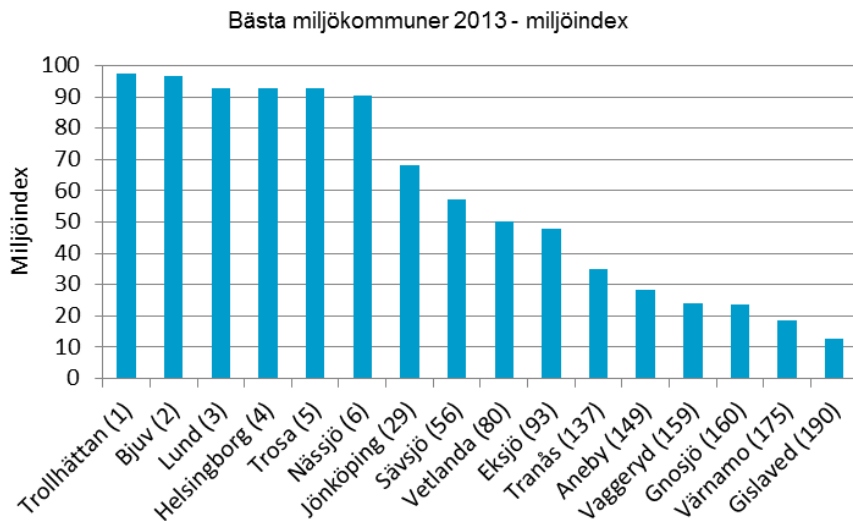
Figur. Insamlad mängd hushållsavfall per invånare för länen i Sverige år 2013. Källa: Rapport U2014:16 Avfall Sverige

Behandlingsmetoderna har ändrats radikalt under den senaste 40-årsperioden. Förr var deponering den dominerande metoden och avfallshantering var fokuserad på kvittblivning. Under 1990-talet skiftade fokus till att se avfall som en resurs och materialåtervinning, biologisk behandling och förbränning ökade. Numera är det en väldigt liten andel som deponeras.

Figur. Fördelning av behandlingsmetoder för hushållsavfall i Sverige. Källa: Rapport U2014:16 Avfall Sverige

Avfall Sverige har utifrån inrapporterade värden konstruerat ett index för att mäta miljöpåverkan inom avfallshanteringen. Ingående nyckeltal är bl a andel hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling (%), andel matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker som återvinns genom biologisk behandling (%), mängd deponirest (kg/person), mängd hushållsavfall som går till deponering och andel miljövänliga drivmedel av kär- och säckavfall, (%). Som miljövänliga drivmedel räknas bland annat etanol, biogas och RME/Tallolja.

Figur. Avfall Sveriges ranking av avfallshanteringens miljömässighet utifrån ett antal nyckeltal. Vaggeryds kommun hamnade på plats 159. Källa: Rapport U2014:16 Avfall Sverige

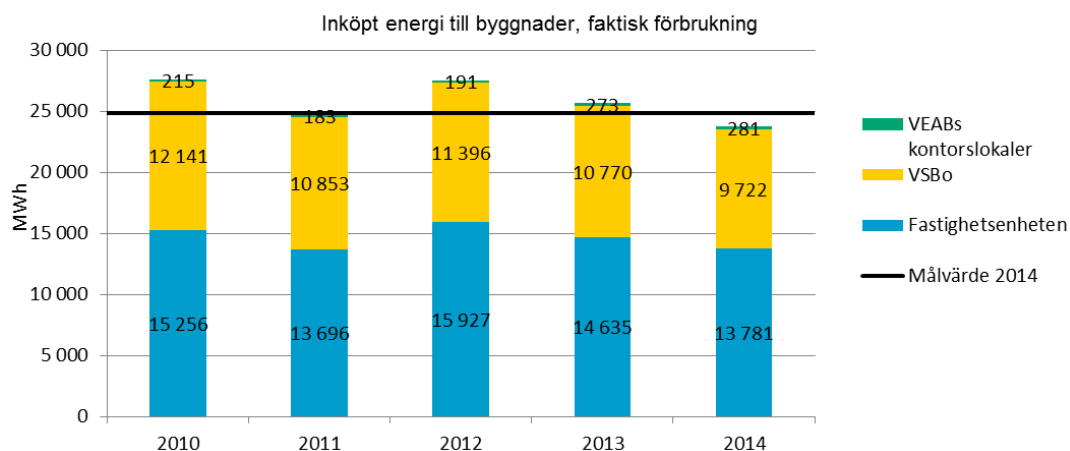
Kommunkoncernen

Energianvändning

Detaljerade mål för kommunkoncernen

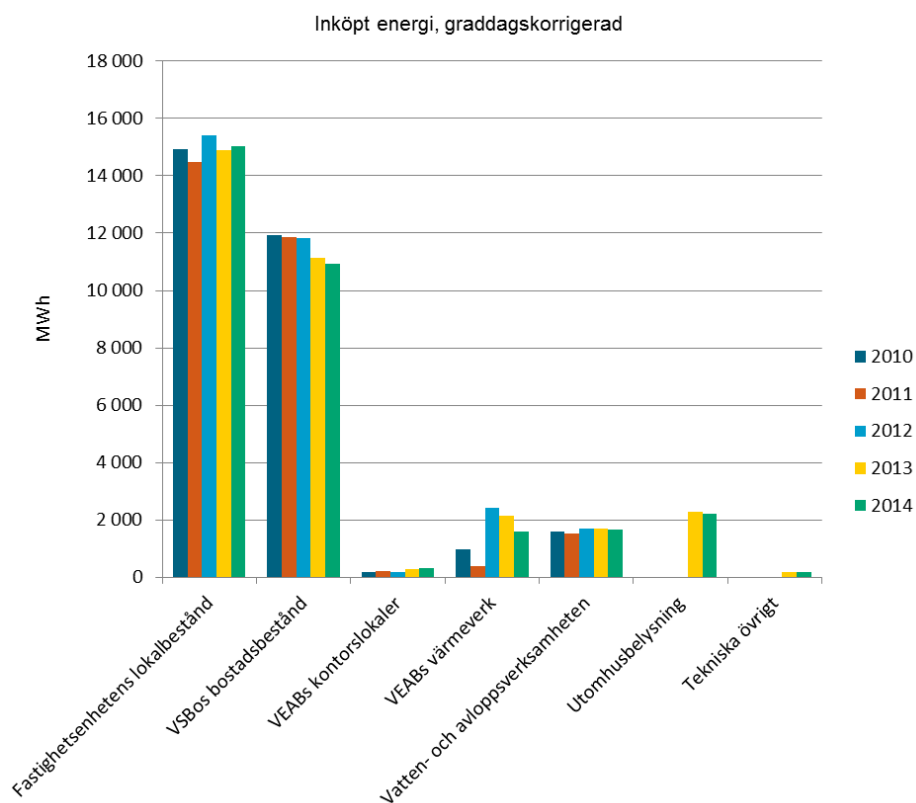
- Kommunkoncernen ska till år 2020 energieffektivisera och minska energianvändningen i byggnader med 20 %. Detta motsvarar 5 522 MWh. Till 2014 ska energianvändningen minska med 10 %, motsvarande 2 761 MWh. 2010 är basår.

Den faktiska energianvändningen i byggnader har minskat med 14 % mellan 2010 och 2014. Målet med en minskning på 10 % har uppnåtts! Fastighetsenheten minskade med 10 %, VSBo med 20 % och VEAB ökade med 31 % eftersom VEAB numera har en ny större kontorsbyggnad. (Det är endast VEABs kontorsbyggnad som ingår i uppgiften, inte de producerande verksamheterna.)

Figur. Inköpt energi till byggnader. I uppgifterna ingår faktisk fjärrvärmeförbrukning, elförbrukning, pelletsförbrukning samt oljeförbrukning. Källa: Fastighetsenheten, VSBo och VEAB

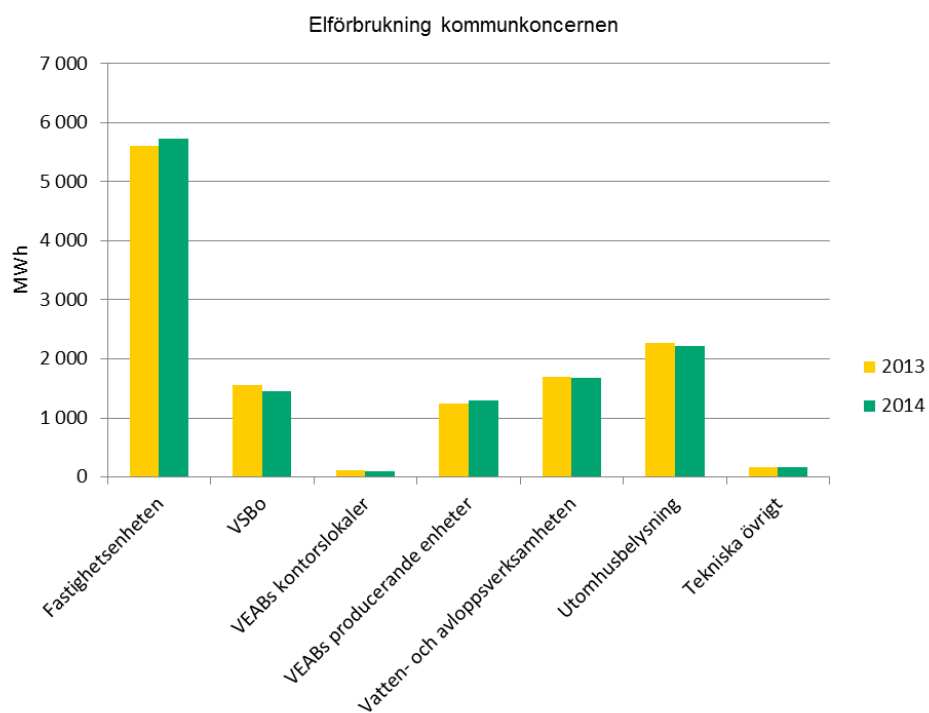
2010 var den totala graddagskorrigerad inköpta energin för hela kommunkoncernen 29 632 MWh. År 2014 är den 31 943 MWh (29 561 MWh exkl utomhusbelysningen och tekniska övrigt). Den totala inköpta energin är därmed väldigt snarlik och har inte förändrats sig.

Figur. Total inköpt energi inkl graddagskorrigerad fjärrvärmeförbrukning. Respektive förvaltning och bolag har själva graddagskorrigerat sin fjärrvärmeförbrukning.

Källa: Fastighetsenheten, VSBo och VEAB.

När även energianvändningen för tekniskas verksamheter och VEABs producerande enheter finns med framgår det att det är Fastighetsenhetens lokalbestånd och fastighetselen hos VSBo som är de två största förbrukarna. Inom tekniska kontoret är det utomhusbelysningen som förbrukar mer än vatten- och avloppsverksamheten.

Figur. Elförbrukningen i kommunkoncernen. VSBo:s elförbrukning är fastighetsel. Källa: Fastighetsenheten, VSBo, VEAB och tekniska kontoret

Fastighetenhetens lokalbestånd – energiförbrukning

Organisation	Area lokaler och bostäder (kvm A-temp)	Köpt energi ägda lokaler och bostäder (kWh) klimat-korr.	Köpt energi ägda lokaler och bostäder faktiska (kWh) värden	Bränslemix avseende köpt fjärrvärme	Ursprungsmärkt förnybar köpt el (kWh)	Total energikostnad för värme och el (kr)
Kommunala förvaltningar 2013	105 073 m2 A-temp	Fjärrvärme: 8 453 516	Fjärrvärme: 8 185 392 Olja: 70 750 Biobränsle: 779 952 El: 5 598 631 Σ 14 634 725	Biobränsle: 98,78% Olja: 1,22%	Ursprungsmärkt förnybar: 0	Värme: fjärrvärme 4 876 623 olja 68 925 biobränsle 262 406 El: 6 034 011 Σ 11 241 965
Kommunala förvaltningar 2014	86 957 m2 A-temp	Fjärrvärme: 8 725 385	Fjärrvärme: 7 480 146 Olja: 69 590 Biobränsle: 498 826 El: 5 732 786 Σ 13 781 348	Biobränsle: 99,51% Olja: 0,49%	Ursprungsmärkt förnybar: 0	Värme: fjärrvärme 4 702 612 olja 65 106 biobränsle 168 286 El: 5 668 893 Σ 10 604 897

Källa: Fastighetsenheten

VEABs kontorslokaler – energiförbrukning

Organisation	Area lokaler och bostäder (kvm A-temp)	Köpt energi ägda lokaler och bostäder (kWh) klimat-korr.	Köpt energi ägda lokaler och bostäder faktiska (kWh) värden	Bränslemix avseende köpt fjärrvärme	Ursprungsmärkt förnybar köpt el (kWh)	Total energikostnad för värme och el (kr)
VEAB 2013	3 148 m2 A-temp	Fjärrvärme: 158 012	Fjärrvärme: 158 692 Olja: 0 Biobränsle: 0 El: 114 134 Σ 272 826	Biobränsle: 98,78% Olja: 1,22%	Ursprungsmärkt förnybar: 114 134	Värme: fjärrvärme uppg. ej redovisad olja 0 biobränsle 0 El: uppg. ej redovisad Σ uppg. ej redovisad
VEAB 2014	3 148 m2 A-temp	Fjärrvärme: 239 697	Fjärrvärme: 193 100 Olja: 0 Biobränsle: 0 El: 88 274 Σ 281 374	Biobränsle: 99,51% Olja: 0,49%	Ursprungsmärkt förnybar: 88 274	Värme: fjärrvärme uppg. ej redovisad olja 0 biobränsle 0 El: uppg. ej redovisad Σ uppg. ej redovisad

Källa: VEAB

VSBo – energiförbrukning

Organisation	Area lokaler och bostäder (kvm A-temp)	Köpt energi ägda lokaler och bostäder (kWh) klimat-korr.	Köpt energi ägda lokaler och bostäder faktiska (kWh) värden	Bränslemix avseende köpt fjärrvärme	Ursprungsmärkt förnybar köpt el (kWh)	Total energikostnad för värme och el (kr)
VSBo 2013	84 867 m2 A-temp	Fjärrvärme: 9 579 189	Fjärrvärme: 9 213 000 Olja: 0 Biobränsle: 0 El: 1 557 411 Σ 10 770 411	Biobränsle: 98,78% Olja: 1,22%	Ursprungsmärkt förnybar: 0	Värme: fjärrvärme 7 040 132 olja 0 biobränsle 0 El: 2 470 688 Σ 9 510 820
VSBo 2014	88 384 m2 A-temp	Fjärrvärme: 9 482 486	Fjärrvärme: 8 265 000 Olja: 0 Biobränsle: 0 El: 1 457 145 Σ 9 722 145	Biobränsle: 99,51% Olja: 0,49%	Ursprungsmärkt förnybar: 1 457 145	Värme: fjärrvärme 6 513 101 olja 0 biobränsle 0 El: 2 135 859 Σ 8 648 960

Källa: VSBo

Movalla och Vaggeryds IP – energiförbrukning

	Fjärrvärmeförbrukning (kWh/år) klimatkorrigerat	Fjärrvärmeförbrukning (kWh/år) faktisk förbrukning	Elförbrukning (kWh/år)	Total energiförbrukning (kWh/år)	Total energikostnad för värme och el (kr)
Movalla 2013	Uppg. ej redovisad	74 553	479 306	553 859	Värme 65 911 El 522 062 Σ 587 973
Movalla 2014	Uppg. ej redovisad	60 035	491 058	551 093	Värme uppg. ej redovisad El uppg. ej redovisad Σ Uppg. ej redovisad
Vaggeryds IP 2013	Uppg. ej redovisad	68 000	537 867	605 867	Värme 61 744 El 627 516 Σ 689 260
Vaggeryds IP 2014	Uppg. ej redovisad	66 124	516 822	582 946	Värme uppg. ej redovisad El uppg. ej redovisad Σ Uppg. ej redovisad

Källa: Anläggningsföreningarna för Movalla respektive Vaggeryds IP

Tekniska kontoret – energiförbrukning

Verksamhet	2013	2014
Utomhusbelysning	2 276 106	2 214 172
Byggnader och lokaler	111 285	112 964
Vatten- och avloppsverksamhet	1 703 643	1 671 436
Järnvägsterminal	20 246	16 846
Dagva-pumpst.	37 010	35 241
Kolonilotter, torghandel	3 264	2 582
Totalt (kWh/år)	4 151 554	4 053 241
Antalet anläggningar	163	169

16. Ett rikt växt- och djurliv

För att värna om arterna livsmiljöer och ekosystem är det viktigt att träd med miljö- och/eller kulturvärden skyddas och bevaras.

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att säkerställa livskraftiga bestånd och naturmiljöer samt att människor har tillgång till god natur- och kulturmiljö.

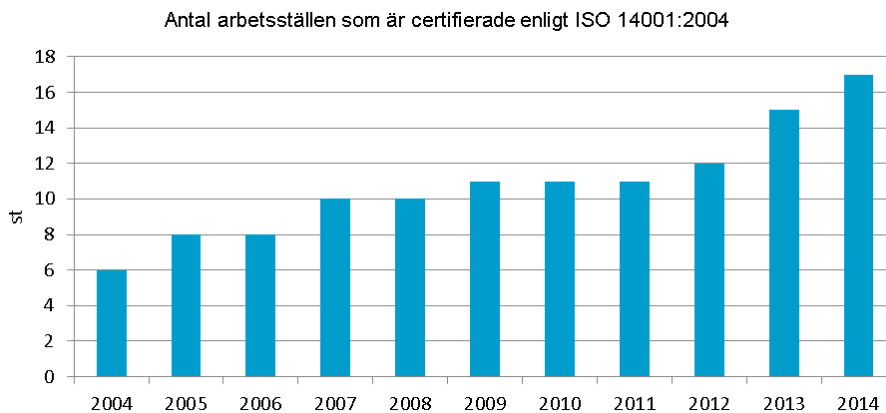
Det finns inga aktuella uppgifter att redovisa på antalet inventerade skyddsvärda träd eftersom länsstyrelsen inte uppdaterat databasen med de inventerade uppgifterna.

17. Verksamhetsutveckling

Verksamheterna i kommunen skall utvecklas så att miljö- och hållbarhetsfrågor blir en naturlig del av arbetet.

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att utveckla miljö- och hållbarhetsfrågorna till att vara en naturlig del av företagens och organisationers ledning och styrning.

Figur. Arbetsställen i kommunen som är certifierade enligt ISO 14001:2004.

Källa: www.certifiering.nu

Två arbetsställen är miljödiplomerade enligt Svensk miljöbas, Elbyrån i Vaggeryd AB samt Thomas Kimmehed AB. Två jobbar med att bli miljödiplomerade, Gärhovsbygg AB och Stiftsgården Tallnäs.

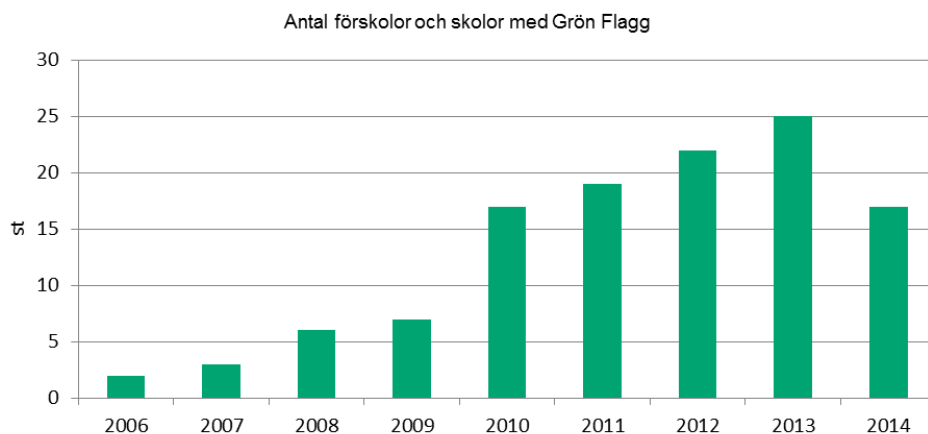
Grön Flagg

Grön Flagg har förändrats under 2013 och barn- och utbildningsnämndens målsättning att alla enheter ska ha Grön Flagg har därmed förändrats. Pedagoger, i framför allt skolan, upplever att Grön Flagg har mer dokumentation än tidigare och att den tar för mycket tid. Detta har medfört att fokus har flyttat från Grön Flagg till att fokusera på perspektivet Hållbar utveckling i undervisningen i enlighet med läroplanerna och kursplanerna för respektive ämne.

2015-03-01 har Vaggeryds kommun 17 st Grön Flagg-enheter fördelade på 13 st kommunala enheter och fyra friskolor. 2013 var det totala antalet anslutna 25 st.

Fritidens förskola och Gullbäckens förskola har anslutit under 2014.

De som inte har Grön Flagg 2015-03-01 men som tidigare varit anslutna är: Bullerbyns förskola, Fågelfors förskola, Hok skola och förskola, Klevshults förskola, Klevshults skola, Nyckelpigans förskola, Slättens förskola, Svenarums förskola, Svenarums skola och Sör-gårdsskolan.

Figur. Totala antalet skolor och förskolor med Grön Flagg i Vaggeryds kommun.
Källa: Håll Sverige Rent, www.hsr.se

Tabell. Grön Flagg-anslutna enheter i Vaggeryds kommun

Skola	Ort	Kategori
Bondstorps förskola och skola	MÅNSARP	Grundskola F-3
Byarums förskola	VAGGERYD	Förskola
Byarums skola	Vaggeryd	Grundskola F-3
Friskus förskola	VAGGERYD	Förskola
Fritidens förskola	VAGGERYD	Förskola
Fågelfors skolan F-5	SKILLINGARYD	Grundskola F-5
Fågelfors skolan, sarskola	SKILLINGARYD	Grundsarskola
Förskolan Framtiden	SKILLINGARYD	Förskola
Gullbäckens förskola	SKILLINGARYD	Förskola
Götafors förskola	VAGGERYD	Förskola
Götafors skola och fritidshem	VAGGERYD	Grundskola F-3
Hjortsjöskolan	VAGGERYD	Grundskola F-5
Lyckornas förskola	VAGGERYD	Förskola
Tallbackens förskola	SKILLINGARYD	Förskola
Toftagaskolan	SKILLINGARYD	Grundskola F-6
Åkers skola	SKILLINGARYD	Grundskola F-6
Östra skolan	VAGGERYD	Grundskola F-3

Källa. Håll Sverige Rent, www.hsr.se, 2015-03-01

18. Kommunikation och beteendeförändring

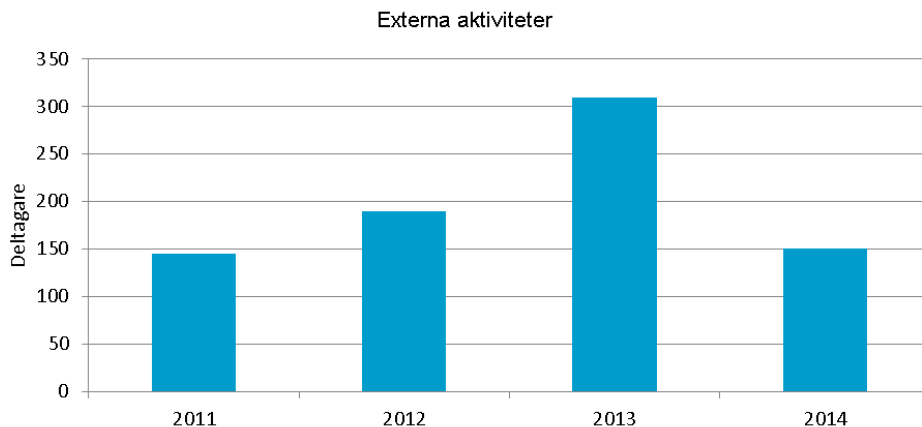
Både externa och interna aktiviteter med miljötema anordnas för att lyfta fram specifika ämnen samt påminna om det övergripande miljöarbetet för att så frön och engagera till ett mer hållbart och miljöinriktad levnadssätt.

Inriktningsmål för det geografiska området Vaggeryds kommun

1. Målet är att öka både den generella kunskapen om miljö- och hållbarhetsfrågor samt den specifika ämneskompetensen.

Tabell. Externa aktiviteter med miljötema

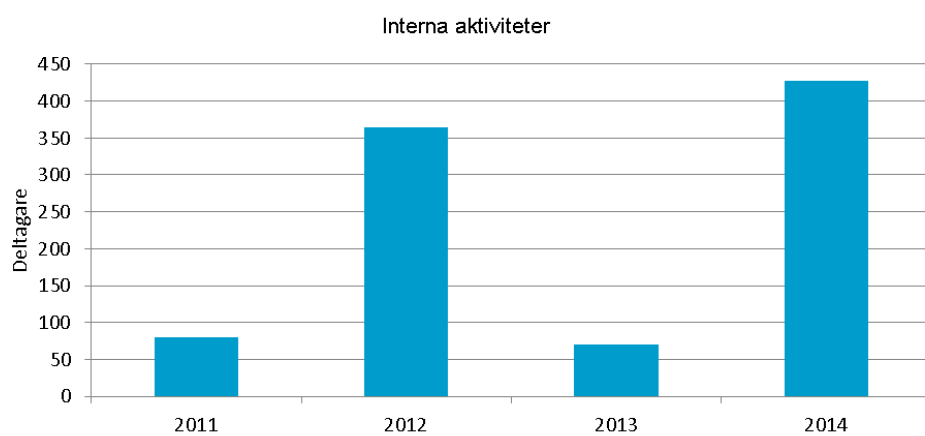
2011	2012	2013	2014
Aktiviteter: 3	Aktiviteter: 4	Aktiviteter: 5	Aktiviteter: 5
Eva Eiderström, Naturskyddsföreningen	Earth Hour-dag (premiär)	Earth Hour-dag med Carola Magnusson m fl	Öppet möte i samband med remiss av miljöprogrammet
Höstföreläsning med Per Holmgren	Vårvandring	Vårvandring på Häradsö	Earth Hour-dag
Skillingaryds marknad	Vaggerydsdagen	Temakväll i miljöhörnan om odling	Vaggerydsdagen
	Höstföreläsning med Caroline Pettersson	Natur- och kulturdag på friluftsgårdsområdet	Skillingaryds höstmarknad
		Temakväll i miljöhörnan om energi	Invigning av miljöhörnan med Daniel Mendoza m fl

Figur. Uppskattat antal deltagare. Källa: Kommunledningskontoret

Tabell. Interna aktiviteter med miljötema

2011	2012	2013	2014
Aktiviteter: 1	Aktiviteter: 4	Aktiviteter: 3	Aktiviteter: 4
Föreläsning med Per Holmgren (politiker och personal)	Driftsteknikerutbildning	AMEs miljödag	Miljöanpassa transporterna - utbildning
	Skolans studiedag	Förvaltningschefseminarium med Växjö kommun	Kultur- och fritidsförvaltningens miljödag
	Förvaltningschefsseminarium med Mats Lönngren	Miljöanpassa transporterna (testutbildning)	Föreläsning med Daniel Mendoza
	Föreläsning med Caroline Pettersson m fl		Sparsam körning - kurs

Figur. Uppskattat antal deltagare. Källa: Kommunledningskontoret

ÅTGÄRDER

Genomförandegraden för åtgärden har bedömts och delats in i någon av fyra klasser.

Genomfört = G

Mer än till hälften genomfört = H

Påbörjad = P

Ej påbörjad = E

Åtgärdsöversikt

Åtgärder	Ansvar	Sida	Startår	Genomförande
1. Begränsad klimatpåverkan				
1. Utbilda för att miljöanpassa transporterna	Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu, VEAB, VSBo	59	2014	H
2. Utbilda i sparsam körning	Bun, Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu, VEAB, VSBo	59	2014	G
3. Mötas utan att resa	Bun, Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu, VEAB, VSBo	59	2014	P
4. Öka andelen miljöanpassade fordon	Bun, Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu, VEAB, VSBo	60	Löpande	P
5. Minska miljöpåverkan från varudistribution	Bun, Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu, VEAB, VSBo	60	Löpande	P
6. Miljöanpassa de privata transportererna till och från fritidsaktiviteter	Ks, Kfn, Tu	60	2016	E
7. Använda ursprungsmärkt förnybar el	Ks, Sn, Tu	60	2014 och succesivt	E
8. Verka för att biogasmack etableras i kommunen	Ks	61	2014	P
9. Utreda möjligheten för anslutning till Värnamo kommuns varudistributionscentral	Ks	61	2016	E
10. Utreda utökningen av den kommunala bilpoolen	Ks	61	2015	E
11. Verka för ökad andel vindkraft med lokalt ägande	Ks	61	Löpande	E
12. Ersätta olja med jordvärme på Båramogård	Ks	61	2014	G
13. Effektivisera hemtjänstresorna	Sn	61	2014	P
2. Frisk luft				
14. Kontrollera luftkvaliteten	Mbn	62	2014 och sedan löpande	H

Åtgärder	Ansvar	Sida	Startår	Genomförande
15. Tvåtaktsmotorer ersätts med fyrtak-tare	VSBo	62	Löpande	E

3. Bara naturlig försurning				
16. Fortsatt ytvattenkalkning	Mbn	62	Löpande	G
17. Kalkeffektsuppföljning	Mbn	62	Löpande	G

4. Giftfri miljö				
18. Minska exponering av skadliga ke-miska ämnen i förskola och skola	Bun, Ks	63	2014 och sedan löpande	P
19. Ekologiska livsmedel i kostorganisat-ionen	Bun	63	Löpande	G
20. Minska användningen av kreosot-stolpar inom eldistribution	Elverket	64	Löpande	P
21. Filtrering av vatten i transformator-gropar	Elverket	64	2014	G
22. Inventera och åtgärda PCB i bygg-nader	Ks	64	2016	E
23. Utredda kemikalieanvändning, nya metoder och tekniska lösningar	Kfn	64	2014	P
24. Inventering och riskklassning av för-orenade områden vid pågående verk-samheter	Mbn	64	2016	P
25. Undersökningar av förorenade om-råden i riskklass 1 eller 2	Mbn	65	Tidplanen löper ob-jektsvis	P
26. Efterbehandling och åtgärder vid förorenade områden	Mbn	65	Tidsplanen löper ob-jektvis	E
27. Kommungemensamt dokument "An-slutning till kommunalt avlopp i Jönkö-pings län"	Tu	65	2014	G
28. Öka kunskapen hos invånarna om farligt avfall	Tu	65	Löpande	G
29. Översyn av kemikalieanvändningen	VEAB	65	2014	P
30. Förnya säkerhetsdatabladen, öka kunskapen om bladen och upprätta en kemikalieförteckning	VSBo	66	2014	P

5. Skyddande ozonskikt				
31. Byta ut ozonpåverkande köldmedier	Ks	66	2014	H
32. Insamling av gamla kylar och frysar	Tu	66	Löpande	G

6. Säker strålmiljö				
33. Öka tillgängligheten till skugga i of-fentliga miljöer för att minska riskerna för	Bun, Ks, Kfn, Mbn, Tu, VSBo	66	2014	E

Åtgärder	Ansvar	Sida	Startår	Genomförande
solskador				
34. Mäta radonhalt i skolor och förskolor	Ks	66	2014	E
35. Informera om att sola säkert	Kfn	66	2014	P

7. Ingen övergödning				
36. Tillsyn och provning för att minska mängden inläckage och utläckage	Mbn	67	Löpande	P
37. Fortsatt inventering och åtgärder för att minska utsläppen från enskilda avlopp	Mbn	67	Löpande	P
38. Förbättringar av det kommunala ledningsnätet	Tu	67	Löpande	P
39. Framarbetande av dagvattenstrategi	Tu	67	2014	P

8. Levande sjöar och vattendrag				
40. Genomföra åtgärderna i vattenförvaltningens åtgärdsprogram	Ks, Mbn, Tu	67	Löpande	H
41. Restaurering av vattendrag enligt framtagen plan	Mbn	68	2015	P
42. Utbildning av entreprenörer i miljöhänsyn vid grävarbeten som påverkar vattenmiljöer	Tu	68	2014	E
43. Slamtransporter till sjöar och vattendrag ska minimeras	Tu	68	2014 och sedan löpande	P
44. Körskadors effekt på vattenmiljöer ska minimeras	Tu	68	Löpande	G
45. Utveckla livsmiljön för den stationära örningen i Båramobäcken	Tu	69	2014	H

9. Grundvatten av god kvalitet				
46. Lokala miljö- och hälsoskyddsföreskrifter för större enskilda vattentäkter upprättas	Mbn	69	Löpande	E
47. Informationskampanj till fastighetsägare med enskilt vatten och avlopp	Mbn	69	När information material finns	E
48. Vattenskyddsområden för samtliga allmänna vattentäkter	Tu	69	Löpande	P
49. Upprätta kommunal vattenförsörjningsplan	Tu	69	2016	P

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård – ej aktuellt	Utsläpp i Vaggeryds kommun kan påverka havsmiljön. Se miljömålen Giftfri miljö och Ingen övergödning.			
--	---	--	--	--

11. Myllrande våtmarker				
--------------------------------	--	--	--	--

Åtgärder	Ansvar	Sida	Startår	Genomförande
50. Information till markägare om samrådsplikt vid anläggande av väg i skogslandskap och nyttan med våtmarker – rutiner upprättas	Mbn	70	När info-material finns	P
51. Guidningar på våtmarker	Mbn	70	Årligen	G

12. Levande skogar				
52. Friluftsgårdsområdet i Vaggeryd och Grönelund i Skillingaryd – tätortsnära mark där naturvärden utvecklas	Tu	70	Löpande	H

13. Ett rikt odlingslandskap				
53. Vägar för biologisk mångfald och bevarande av kulturarv	Tu	70	2014	E

14. Storslagen fjällmiljö – ej aktuellt				

15. God bebyggd miljö				
54. Förbättra avfallshantering och källsortering	Bun, Ks, Kfn, Sn	70	2014	H
55. Revidera grönstrukturplanerna	Ks, Mbn, Tu	71	2015	E
56. Genomföra IT-åtgärder som minskar energi- och resursförbrukningen	Ks, VEAB, VSBo	71	Löpande	P
57. Reglera temperaturen i bassängerna i Vaggeryds simhall var för sig	Ks, Kfn	72	2014	P
58. Planering av bebyggelsestruktur så att transportbehovet minimeras och så att resandet med kollektivtrafik, gång och cykel främjas	Ks, Mbn	72	Löpande	H
59. Verka för att Trafikverket elektrifierar bansträckan Värnamo-Jönköping och Vaggeryd-Nässjö, det s k Y:et	Ks	73	Löpande	P
60. Verka för en utveckling av kollektivtrafiken	Ks	74	Löpande	P
61. Utveckla miljöperspektiven i arbetet med fysisk planering och exploatering	Ks	74	2014 och sedan löpande	P
62. Verka för att Energikontor Norra Småland blir en aktiv part för kommunala projekt inom energi- och klimatområdet	Ks	74	2014 och sedan löpande	P
63. Utreda möjligheten att producera förnyelsebar energi	Ks	74	2014	P
64. Byta fjärrvärmecentralen i Fågelfors-skolan	Ks	75	2013	P
65. Byta ventilationssystem/-aggregat i Sörgårdens och Furugårdens äldreboende	Ks	75	2014	G
66. Byta ventilationsaggregat/-system på	Ks	75	2014	H

Åtgärder	Ansvar	Sida	Startår	Genomförande
Hjortsjöskolan				
67. Energikartlägga och åtgärda ventilationssystem	Ks	75	2014 och sedan löpande	P
68. Inventera belysningsbeståndet	Ks	75	2014	H
69. Energikartläggningen fortsätter och driftoptimeringen utvecklas	Ks	76	Löpande	H
70. Ställa miljökrav vid kommunal nybyggnation och i boendeutvecklingsprojekt	Ks	76	2015	P
71. Utveckla och införa energibidrag till föreningsägda anläggningar	Kfn	77	2015	P
72. Ny belysning till elljusspåret i Vaggeryd	Kfn	77	2016	E
73. Upprätta en energieffektiviseringsplan för Movalla och Vaggeryds IP	Kfn	77	2014	E
74. Utveckla behovsbedömningen i den fysiska planeringen	Mbn	77	2015	E
75. Energieffektivisering av gatubelysning	Tu	78	2016 och sedan löpande	P
76. Energieffektivisering inom tekniska kontorets verksamhet	Tu	78	Löpande	G
77. Genomföra åtgärder enligt gång- och cykelvägplanen	Tu	78	2014	G
78. Insamling av organiskt matavfall och fastighetsnära insamling	Tu	78	Löpande	P
79. Anslutning av industri till fjärrvärmenätet, främst genom förtätning inom befintliga områden	VEAB	78	Löpande	P
80. Utveckla sortering och återvinning av material	VEAB	79	2014	P
81. Driftoptimering genomförs i kvarteret Staren, Rönnbäret och Saturnus	VSBo	79	2014	P
82. Energieffektivisera tvättstugornas torkrum	VSBo	79	2014	G
83. Fortsätta fönsterbyten	VSBo	79	Löpande	H
84. Energieffektivisera och miljöanpassa belysningen	VSBo	80	2014	P
85. Energiprestanda och miljökrav vid nybyggnation och större renoveringar	VSBo	80	2014	E

16. Ett rikt växt- och djurliv				
86. Skötsel av det kommunala naturreservatet Östermoskogen	Tu	80	Löpande	G
87. Inventering av träd i tätorter	Tu	80	2014 och sedan löpande	E

Åtgärder	Ansvar	Sida	Startår	Genomförande
----------	--------	------	---------	--------------

17. Verksamhetsutveckling				
88. Utveckla upphandlingen	Bun, Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu, VSBO, VEAB	80	2014	P
89. Utveckla e-samhället	Bun, Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu, VSBO, VEAB	81	Löpande	P
90. Utveckla och använda beställningssystemet för upphandlade varor och tjänster	Bun, Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu	82	2014 och sedan löpande	P
91. Utveckla perspektivet Hållbar utveckling i undervisningen i enlighet med läroplanerna och kursplanerna för respektive verksamhet	Bun	82	Löpande	G
92. Revidera ägardirektiven	Ks	83	2015	E
93. Miljödiplomering av företag och organisationer, miljonätverk och information	Näringslivsrådet	83	Löpande	G
94. Utveckla miljöarbetet i vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter	Sn	83	2014	P

18. Kommunikation och beteendeförändring				
95. Öka kunskapen om miljö och i synnerhet energi och klimat	Bun, Elverket, Ks, Kfn, Mbn, Sn, Tu, VSBo, VEAB	83	2014 och sedan löpande	P
96. Fenix genomför en årlig utställning om miljöfrågor	Bun	83	2014	P
97. Kommunicera kommunens miljöprogram inkl. riktlinjer samt mål och resultat till alla anställda	Ks	84	Löpande	P
98. Informera invånarna om miljö- och hållbarhetsfrågor	Ks	84	Löpande	P
99. Utveckla samarbetet med Energi-centrum A6:s verksamhet	Ks	84	Löpande	P
100. Utveckla och marknadsföra bibliotekens Miljöhörnor	Kfn	84	Löpande	H
101. Informera kommuninnevånarna om miljö- energi-, klimat- och naturfrågor	Mbn	85	Löpande	H
102. Sprida information om externa medel	Mbn	85	Årligen	H
103. Energikontor Norra Småland blir en resurs för kommunens företag inom energi- och klimatområdet	Näringslivsrådet	85	2014 och sedan löpande	P
104. Lyfta miljö- och hållbarhetsperspektivet i affärsutvecklingsarbetet med handel, service och besöksnäring	Näringslivsrådet	86	Löpande	P
105. Informera hyresgästerna om vardagliga och konkreta miljö- och energipartips	VSBo	86	2014 och sedan löpande	P

Tabell Åtgärdernas genomförandegrad

Startår för åtgärden enligt miljöprogrammet	Åtgärden är genomförd	Åtgärden är mer än till hälften genomförd	Åtgärden är påbörjad	Åtgärden är ej påbörjad	Summa
2013			1		1
2014	7	7	25	8	47
2015			3	4	7
2016			3	4	7
Löpande	11	8	19	5	43
Summa	18	15	51	21	105

Åtgärder

1. Utbilda för att miljöanpassa transporterna

Under året har utbildningen Miljöanpassa transporterna genomförts för personal och chefer. Sammanlagt har 160 personer deltagit i steg 1 fördelade på 8 olika utbildningstillfällen. Vård- och omsorgsförvaltningen som har en transportintensiv verksamhet är den förvaltning som deltagit med flest deltagare, 112 st. Utbildningen har innehållit faktadelar men också flera dialogpass.

Utbildningens syfte är att ge kunskap och beteendeförändringar som slår igenom i verksamheternas transportarbete. Målet med utbildningen är att arbetsplatspecifika handlingsplaner ska tas fram och genomföras – utbildningens steg 2. T o m årsskiftet 2014/2015 har 15 st handlingsplaner färdigställts i förvaltningar och kommunala bolag bl a i gata- och parkavdelningen, va- och renhållningsavdelningen, VSBo, funktionshinderomsorgen.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Kommunstyrelsen ansvarar för de gemensamma utbildningstillfällena – steg 1. Steg 2 ansvarar Elverket, Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, Tekniska utskottet, VEAB och VSBo för.

2. Utbilda i sparsam körning

Utbildning i EcoDrive för de som kör mycket i tjänsten har erbjudits och genomförts under hösten 2014. Erbjudandet har gett ett bra gensvar och 132 personer har genomfört körpassen. Syftet med utbildningen är att minska drivmedelsåtgången. Under körpassen minskade deltagarna förbrukningen med ca 10 %.

Energieffektiviseringsstödet finansierade utbildningen.

G= Åtgärden är genomförd.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Elverket, Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, Tekniska utskottet, VEAB, VSBo.

3. Mötas utan att resa

Åtgärden handlar om att nyttja ny teknik och på så sätt minska transporter och utsläpp. Att mötas utan att resa sparar också arbetstid.

- a. Möjlighet till telefonkonferens finns tillgänglig i kommunen. Bokas via bokningsfunktionen i gemensamma Outlook.
- b. Under 2014 har diskussion inletts i regionen angående möjligheten att hitta ett gemensamt system för kommunikation mellan kommuner, landsting, länsstyrelse och övriga tänkbara intressenter.
- c. Beslut är taget av IT-chef att genomföra en pilot inom Vaggeryds kommun med MS Lync under 2015. Detta p.g.a. att den troliga gemensamma lösning som kan komma till stånd i regionen bygger på denna plattform.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Elverket, Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, Tekniska utskottet, VEAB, VSBo

4. Öka andelen miljöanpassade fordon

Kommunens fordonsflotta är i flera fall åldersstigen och behöver miljöanpassas. Vid köp, leasing eller hyra ska verksamheterna, utifrån behov, välja så lätta och så energieffektiva fordon som möjligt. Förnybara/alternativa drivmedel är förstahandsvalet. Elfordon eftersträvas.

Av fordonsflottan på 81 fordonen (lätta lastbilar och personbilar) är 23 st miljöbilar (28 %).

Målet är 75 % år 2020.

Av miljöbilarna drivs 9 st med alternativa drivmedel, 8 st med etanol och en är en elbil. Detta motsvarar 11 % av fordonsflottan. Målet är 50 % år 2020. Under året har fordonsflottan miljöanpassats genom att fyra etanolbilar ersatt fyra dieselbilar.

P = Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Elverket, Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, Tekniska utskottet, VEAB, VSBo

5. Minska miljöpåverkan från varudistribution

Upphandlingsenheten informerar och uppmanar kontinuerligt beställarna att små beställningar ska undvikas. Någon återrapportering till verksamheterna om antalet beställningar är dock inte gjort.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Elverket, Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, Tekniska utskottet, VEAB, VSBo

6. Miljöanpassa de privata transporterna till och från fritidsaktiviteter

Tidplanen är satt till 2016 och åtgärden är inte påbörjad.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Tekniska utskottet

7. Använda ursprungsmärkt förnybar el

De kommunala förvaltningarna som tillhör kommunstyrelsen, tekniska utskottet och socialnämnden har inte köpt någon ursprungsmärkt förnybar el inom sina respektive elhandelsavtal under 2014. Planen är att förhandla fram detta för 2015. Samtalen är påbörjade.

VEAB började köpa ursprungsmärkt förnybar el 2012 och fr o m 2014 köper VSBo Bra Miljöval el som också är ursprungsmärkt förnybar el. Bolagen ingår inte i åtgärdens omfattning.

E= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen, tekniska utskottet och socialnämnden.

8. Verka för att biogasmack etableras i kommunen

2014 beviljade Regionförbundet projektmedel till Energikontor Norra Småland medel för en förstudie om biogasens utveckling i länet. Under hösten har Energikontoret genomfört två seminarier/workshops och då samlat producenter, distributörer (Fordonsgas Sverige AB och Eon) samt kommuner, länstrafiken, landstinget m fl. Målet är att fortsätta kraftsamlingen och att söka ytterligare projektmedel i början av 2015 med syfte att samordna aktörerna och utveckla frågan ytterligare.

Länsprojektet ökar möjligheterna för en etablering av biogas-/fordonsgasmack även i Vaggeryds kommun.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

9. Utredda möjligheten för anslutning till Värnamo kommuns varudistributionscentral

Inget är genomfört.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

10. Utredda utökning av den kommunala bilpoolen

Tidplanen är satt till 2015, åtgärden är inte påbörjad.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

11. Verka för ökad andel vindkraft med lokalt ägande

Inga diskussioner om lokalt ägande har förts med projektägare till planerade vindkraftsanläggningar under året. Vaggeryds Energi har i dagsläget inga planer på att äga andelar i vindkraftverk.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

12. Ersätta olja med jordvärme på Båramo gård

Oljepannan på Båramo Gård har skrotats och ersatts av ett uppvärmningssystem med värmepump (ytjordvärme).

Samtliga oljeeldade värmesystem i våra fastigheter har därmed bytts ut mot andra system. Oljepannor finns dock kvar som reservsystem till pellets pannor i Hoks och Svenarums skolor.

G= Åtgärden är genomförd.

Ansvar: Kommunstyrelsen

13. Effektivisera hemtjänstresorna

Fokus under 2014 har varit en satsning på att miljöanpassa transporter och det har berört hela vård- och omsorgsförvaltningen. Målet med utbildningen har varit att arbeta fram och sedan genomföra arbetsplatspecifika handlingsplaner. I maj 2014 genomfördes tre utbildningstillfällen och i september ytterligare tre. Totalt deltog 112 personer från förvaltningen.

Utbildningen har omfattat både fakta- och dialogpass. Utbildningstillfället (steg 1) mynnade ut i att deltagarna arbetat fram förslag på handlingsplaner med förbättringar som behöver genomföras.

Steg 2, dvs att på respektive arbetsplats göra en skarp version av handlingsplanen, har genomförts av funktionshinderomsorgen och socialpsykiatrin. Hemtjänsten och hälso- och sjukvården har inte tagit fram sina vilket behöver fullföljas 2015. Handlingsplanerna behöver sedan genomföras och följas upp enligt ordinarie rutiner inom förvaltningen.

Under november och december erbjöds och genomfördes utbildningar i Eco drive (sparsam körning) för de i kommunkoncernen som kör mycket i tjänsten. Personal från vård- och omsorgsförvaltningen deltog med ett 70-tal personer. Utbildningen innehöll både körpass och teori.

Hösten 2014 infördes nyckelfritt inom hela hemtjänsten och hälso- och sjukvårdsorganisationen. Målsättningen är att minska körsträckan med 15 %. Det finns flera vinster med nyckelfritt så som tidsvinst och en mindre stressig arbetsmiljö.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Socialnämnden

14. Kontrollera luftkvaliteten

Under 2014 har luftkvalitetskontroller genomförts i länet genom passiv mätning. I Vaggeryds kommun har mätutrustningen varit uppsatt 1 vecka per månad vid Götafors skola och förskola i Vaggeryd och har mätt partikelhalt, NO_x, VOC och SO₂. Även beräkning av luftkvaliteten har genomförts i några gaturum.

År 2015 är sista året i denna 3-åriga programperiod. Utvärdering och rapportering kommer ske sommar och tidig höst 2015, samt att ny programperiod ska upphandlas.

H=Åtgärden är till mer än hälften genomförd.
Ansvar: Miljö- och byggnämnden

15. Tvåtaksmotorer ersätts med fyrtaktare

Under 2014 har inga tvåtaksmotorer bytts ut mot några andra alternativ.

E= Åtgärden är inte påbörjad.
Ansvar: VSBo

16. Fortsatt ytvattenkalkning

Kommunen arbetar aktivt med att hålla försurningen stången och under 2014 har arbetet fortsatt med kalkning av cirka 62 sjöar och 134 våtmarker, samma antal som 2013. Åtgärden ingår i det regionala arbetet med ytvattenkalkning där länsstyrelsen också har ansvarar.

En ny kalkningsplan för åren 2015-2018 antogs av kommunfullmäktige hösten 2014. Kalkspridningsentreprenör har upphandlats för tiden 2015-2018 och avtal slutits för de kommande åren. Vaggeryd har samordnat upphandlingen för totalt tio kommuner.

G= Åtgärden är genomförd och fortsätter som ett löpande arbete
Ansvar: Miljö- och byggnämnden

17. Kalkeffektuppföljning

För att följa upp kalkningens effekter ansvarar kommunen för att vattenprovtagning görs vid högflöden vid ett 75-tal provpunkter. Åtgärden ingår i det regionala arbetet med ytvattenkalkning.

Länsstyrelsen ansvarar för bottenfaunaundersökningar med mera. Arbetet under kommande år kommer att ske enligt antagen kalkningsplan.

G= Åtgärden är genomförd och fortsätter som ett löpande arbete
Ansvar: Miljö- och byggnämnden

18. Minska exponering av skadliga kemiska ämnen i förskola och skola

Miljön i förskolor och skolor måste så långt möjligt vara fri från skadliga kemiska ämnen. Skadliga ämnen kan förekomma i produkter som leksaker, inredning, elektroniska produkter, i textilier m m. Det är ett komplext och svåröverskådligt ämnesområde och kunskapen behöver öka.

Åtgärden omfattar fyra områden som särskilt bör uppmärksammas:

- a) Upphandling och inköp
- b) Barnmiljö- och elevmiljöer
- c) Städning
- d) Renovering och nybyggnation

a) Via kommunens upphandlingsavdelning har anmält oss till SKL Kommentus Inköpscentralens ramavtal Lekmaterial 2013. Detta är Miljöstyrningsrådets krav. Verksamheten använder sig av våra upphandlade avtal vid inköp av lekmaterial.

b) Barnmiljöer används i samband med systematiskt arbetsmiljöarbete. Övrig information: ReMida har inlett ett samarbete med en miljökonsult på WSP. Miljökonsulten har haft genomgång med personalen kring det material som ReMida erbjuder och ska nu göra ett formulär vi ska använda i kontakt med företag.

c) Nytt städavtal har tecknats 2014 för 8 förskolor/skolor. Utifrån utvärderingar har avtalet förändrats till det bättre. Dessa krav kommer också att gälla vid övriga nya upphandlingar. Bland annat så är det 2 storstädningar per år istället för tidigare en gång och storstädningen ska ske samtidigt i lokalen och inte under en längre period. Vidare städas toaletter 2 gånger per dag och inte en gång. Förskolechef/rektorer har kontinuerliga uppföljningsträffar med entreprenörerna.

d) Vid renoveringar och nybyggnation ställs miljökrav på att använda byggmaterial ska finnas med som rekommenderat eller accepterat i Byggsvarubedömningens produktbas.

P= Åtgärden är påbörjad, varav delåtgärd d) är mer än till hälften genomförd.
Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen

19. Ekologiska livsmedel i kostorganisationen

Delåtgärd a) syftar till att minst 34 % i livsmedelsbudgeten för kostorganisationen skall utgöras av inköp av ekologiska livsmedel. Delåtgärd c) syftar till att vidareutveckla livsmedelsupphandlingen som påbörjas 2015.

a) 2014 års sammanställning visar att livsmedelsbudgeten utgjordes av 36 % ekologiska livsmedel. Målsättningen i Miljöprogrammet är minst 34 %.

	Ekologiska livsmedel av livsmedelsbudgeten (%)
2010	20
2011	24

2012	27
2013	34
2014	36

34 % år 2013 räckte till en 16:e plats bland landets 290 kommuner och 21 landsting.

c) Upphandlingsenheten och kostchefen har tillsammans med LRF, WernaMaten och Hushållnings-sällskapet ordnat en informationskväll för lokala producenter i januari 2015. Kommunen visade sitt upphandlingsstöd, hur anbudsinlämning går till, samt svarade på frågor kring upphandlingsreglerna, men även om nuvarande rutiner kring inköp av livsmedel och volymerna på specifika områden. Dialogen med småproducenter resulterar i att upphandlingen delas upp i mindre varugrupsområden.

Miljöstyrningsrådets kriterier kommer att användas men dessa är inte klara i dagsläget.

G= Åtgärden är genomförd varav delåtgärd c) är påbörjad.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen

20. Minska användningen av kreosotstolpar inom eldistributionen

Användandet av kreosotimpregnerade stolpar kommer att minska i samband med att luftledning ersätts med markförlagd kabel. I vissa fall kommer stolpar att behöva användas även framöver och då kommer de att vara av komposit. 18 st. kompositstolpar har använts under 2015.

262 st kreosotstolpar utrangeras i samband med kablifiering, rivning sker vintern 2014/2015.

VEAB har inte rapporterat så att det klart framgår vad som genomförts 2014.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Vaggeryds Elverk

21. Filtrering av vatten i transformatorgropar

Vaggeryds Elverk har infört en rutin om att använda utrustning från Jönköping Energi AB för att tömma transformatorgroparna. Transformatorerna besöks enligt uppgjort schema. När groparna är vattenfyllda avropas utrustning från Jönköping som elverket sedan använder för tömningen.

G= Åtgärden är genomförd och sker nu löpande.

Ansvar: Vaggeryds Elverk

22. Inventera och åtgärda PCB i byggnader

Inventering påbörjas och förhoppningsvis slutförs under 2015.

Indikation om förekomst av PCB i äldre lysrörsarmaturer fås av belysningsinventeringen, åtgärd 68.

E= Åtgärden är inte påbörjad. Enligt Miljöprogrammet är tidplanen satt till 2016.

Ansvar: Kommunstyrelsen

23. Utredda kemikalieanvändning, nya metoder och tekniska lösningar

En inventering av vilka kemikalier som används inom kultur- och fritidsförvaltningens enheter har påbörjats. Detta ska sedan analyseras och jämföras med mer miljövänliga kemikalier och tekniska lösningar.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Kultur- och fritidsnämnden

24. Inventering och riskklassning av förorenade områden vid pågående verksamheter

I arbetet med förorenad mark har under 2014 6 stycken MIFO fas 1-inventeringar avslutats, totalt är nu 8 avslutade. Ett företag har förelagts om inventering och 2 om komplettering av inventering.

P= Åtgärden är påbörjad
Ansvar: Miljö- och byggnämnden

25. Undersökningar av förorenade områden i riskklass 1 eller 2

I arbetet med förorenade områden har 3 företag förelagts under 2014 att inkomma med provtagningsplaner.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Miljö- och byggnämnden

26. Efterbehandling och åtgärder vid förorenade områden

Under 2014 har det inte påbörjats några efterbehandlingar eller åtgärder vid förorenad mark. Tidplanen ska ses objektsvis och åtgärden genomförs när det konstaterats att det aktuella objektet ska efterbehandlas. Hänger samman med åtgärd 24 och 25.

E= Åtgärden är inte påbörjad.
Ansvar: Miljö- och byggnämnden

27. Kommungemensamt dokument ”Anslutning till kommunalt avlopp i Jönköpings län”

Den 27/1 2014 antog kommunfullmäktige i Vaggeryds kommun den länsgemensamma policyn för anslutning till kommunalt avlopp i Jönköpings län. Detta vägledande dokument kommer att vara ett stöd för VA-verksamheten i arbetet med att minska mängderna av oönskade ämnen som tillförs avloppsreningsverken.

G= Åtgärden är genomförd.
Ansvar: Tekniska utskottet

28. Öka kunskapen hos invånarna om farligt avfall

På återvinningscentralen (ÅVC) i Vaggeryd har information om farligt avfall förmedlats dels muntligen och dels genom utdelning av informationsmaterial. Personalen på ÅVC har tagit emot studiebesök med rundvandring och informerat om hushållens farliga avfall.

Almanacka innehållande information om farligt avfall har skickats till samtliga hushåll. Kommunen har också deltagit i Håll Sverige Rent-kampanjer, skräpplockardagarna och clean up.

Information om farligt avfall på hemsidan har uppdaterats.

G= Åtgärden är genomförd och sker löpande.
Ansvar: Tekniska utskottet

29. Översyn av kemikalieanvändningen

Mindre miljövänliga produkter har sållats ut. Säkerhetsdatablad finns för de resterande.

I åtgärden ingår att kemikalieförteckningen skall upprättas, VEAB har inte lämnat information om detta är genomfört.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Vaggeryds Energi

30. Förnya säkerhetsdatabladen, öka kunskapen om bladen och upprätta en kemikalieförteckning

Säkerhetsdatabladen uppdateras på så sätt att varje gång en produkt beställs skickas ett säkerhetsdatablad med produkten. Man plockar då bort det gamla säkerhetsdatabladet och lägger till det nya, på så sätt har man alltid ett aktuellt säkerhetsdatablad.

Man ser sedan till att säkerhetsdatabladen finns i det utrymme där produkterna förvaras. Eftersom personalen själva byter ut säkerhetsdatabladen har de vetskapen om att de finns och var de finns.

Sammanställningen av en kemikalieförteckning är påbörjad. Produktnamn på kemikalier som används har samlats in och en förteckning med samtliga produktnamnen håller på att skapas.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: VSBo

31. Byta ut ozonpåverkande köldmedier

Åtgärden omfattar att byta ut HCFC-köldmedier mot alternativ som inte bryter ned ozonskiktet.

Värmepumpen i Hok som betjänar affären/pizzerian har konverterats och köldmediet R22 (HCFC) har ersatts med R417a som inte har någon ozonpåverkan. Även kylanläggningar med HCFC-köldmedie på Hjortsjöskolan har skrotats under 2014. Köldmediet har omhändertagits och överlämnats till en kylgrossist för vidare leverans till destruktion. Användningsförbud gäller från och med 1 januari 2015 i befintliga anläggningar med undantag för små aggregat med köldmediefyllning med högst 3 kg som var i bruk den 1 juni 2002. Påfyllningsförbud gäller generellt.

Endast 1 st kylanläggning med 600 gram HCFC-köldmedie finns kvar i vårt fastighetsbestånd (vårdcentralen i Skillingaryd).

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Kommunstyrelsen

32. Insamling av gamla kylar och frysar

33,7 ton kylvaror samlades in på Återvinningscentralen samt på grovsopsinsamlingarna under 2014.

2012 samlades 33,8 ton in och 2013 33,5 ton, så mängderna är ganska konstanta.

G= Åtgärden är genomförd och sker löpande.

Ansvar: Tekniska utskottet

33. Öka tillgängligheten till skugga i offentliga miljöer för att minska riskerna för solskador

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnämnden, Tekniska utskottet, VSBo. Kommunstyrelsen initierar samverkan.

34. Mäta radonhalt i skolor och förskolor

Mätningar är inte påbörjade 2014 men genomförs 2015. Dosimetrar är i början av 2015 utplacerade på förskolor och skolor.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

35. Informera om att sola säkert

I våra solarier i Vaggeryds och Skillingaryds simhallar finns det information från Strålskyddsmyndigheten om vilka risker m m det finns med att sola.

Vid badplatserna finns ingen information uppsatt.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Kultur- och fritidsnämnden

36. Tillsyn och prövning för att minska mängden inläckage och utläckage

Miljösamverkan F startade under 2014 ett tillsynsprojekt gällande avloppsledningar och pumphus. I projektet kommer tillsyn genomföras under första halvåret 2015 och miljö- och byggförvaltningen avser delta i tillsynsprojektet.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Miljö- och byggnämnden

37. Fortsatt inventering och åtgärder för att minska utsläppen från enskilda avlopp

Arbetet med de enskilda avloppen fortsätter. Under året har 9 avloppsanläggningar inventerats. Arbetet med de sedan tidigare inventerade anläggningarna har fortsatt vilket medfört att 38 bristfälliga anläggningar har åtgärdats. Utöver det har tillstånd också beviljats för 36 nya avloppsanläggningar.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Miljö- och byggnämnden

38. Förbättringar av det kommunala ledningsnätet

Behovet att förnya det kommunala spillvattennätet är stort, allt ifrån åtgärder i avloppsvattennätet som måste ske nu, till de åtgärder som behöver ske under de kommande 50 åren.

Under 2014 har följande genomförts:

- Relining av 750 meter avloppsledning på Boarpsvägen och Jönköpingsvägen i Vaggeryd. I samband med detta har serviser längs med Boarpsvägen bytts ut.
- På Storgatan i Skillingaryd har 70 meter avloppsledning bytts ut.
- På Ekgatan i Vaggeryd och på Smedjegatan i Skillingaryd har 70 meter respektive 80 meter avloppsledning relinats.
- I Skillingaryd, Vaggeryd och Bondstorp har sammanlagt 11 st spillvattenbrunnar renoverats för att minska inläckage av dagvatten.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Tekniska utskottet

39. Framarbetande av dagvattenstrategi

Arbetet pågår med att ta fram en gemensam modell för dagvattenstrategi i länet. En representant från tekniska kontoret ingår i den länsgemensamma arbetsgruppen. Förslaget skickas på remiss till kommunerna vilket planeras ske under maj månad 2015.

När det gemensamma arbetet är avklarat ska strategin antas av Vaggeryds kommun och den kommer då att ingå i VA-planen.

P=Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Tekniska utskottet

40. Genomföra åtgärderna i vattenförvaltningens åtgärdsprogram

Vattenmyndigheterna har beslutat om åtgärdsprogram för att uppnå miljö kvalitetsnormerna. Kommunens 6 åtaganden i vattenförvaltningens åtgärdsprogram rapporteras årligen in till vattenmyndigheten. Nuvarande program sträcker sig till och med december 2015.

Miljö- och byggnämnden ansvarar för åtgärder som berör tillsyn och provning. Ett exempel på åtgärd är om kommunen har hög skydds nivå i områden som riskerar att inte uppnå god status. Ett annat är frågan om tillsynsmyndigheten tar hänsyn till miljö kvalitetsnormer för vatten.

Tekniska kontoret ansvarar för att genomföra och rapportera kring vattenskyddsområden och vatten- och avloppsplanering.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Kommunstyrelsen, miljö- och byggnämnden, tekniska utskottet

41. Restaurering av vattendrag enligt framtagen plan

Arbetet med att restaurera vattendrag sker i samverkan med länsstyrelsen. För Vaggeryds kommuns del innebär åtgärden framförallt att länsstyrelsen, i samverkan med kommunen återintroducerar mört och provfiskar för att följa upp resultaten.

Återintroduktion av mört och flodkräfta skedde 2008, 2009 och 2010 i sammanlagt 10 sjöar i Vaggeryds kommun. Under 2012-2013 genomfördes nätprovfiske. Kvar att provfiska är Västersjön vilket Länsstyrelsen i Jönköpings län har planerat in under 2015.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Miljö- och byggnämnden

42. Utbildning av entreprenörer i miljöhänsyn vid grävarbeten som påverkar vattenmiljöer

Kunskap behövs om naturhänsyn vid grävarbeten som påverkar vattenmiljön och länsstyrelsen kommer att bjuda in entreprenörer och kommunen till kurs. Under 2014 har man inte bjudit in till någon kurs. Det finns inga planer från länsstyrelsen på att ordna någon kurs i grävarbete under 2015.

Vid kommande avtalsskrivningar med entreprenörer kan detta komma att ingå som en aspekt att man ska ha gått kursen.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Tekniska utskottet

43. Slamtransport till sjöar och vattendrag ska minimeras

Alla diken som anläggs eller åtgärdas och som mynnar i sjöar eller vattendrag ska utformas så att slamtransporterna minimeras. Inga åtgärder har gjorts under 2014 för att minimera slamtransport till sjöar och vattendrag.

Rutin ska formuleras.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Tekniska utskottet

44. Körskadors effekt på vattenmiljöer ska minimeras

Körskador är ett känt problem i Sverige. Kommunens skogsmark har certifierats enligt PEFC under 2013 och i certifieringens kriterier ingår bl a att skydda mark och vatten mot körskador.

I samband med avverkning tas hänsyn till markens bärighet. Uppföljning sker efter avverkning.

G= Åtgärden är genomförd och sker löpande.

Ansvar: Tekniska utskottet

45. Utveckla livsmiljön för den stationära öringen i Båramobäcken

Vid utbyggnaden av ett nytt stort industriområde vid Båramo i Skillingaryd flyttades 2010 Båramobäcken från sin tidigare sträckning till en ny fåra som nu går runt den stora industritomen. Som en uppföljning av åtgärderna och fiskflytten genomfördes 2013 elfiske på tre lokaler i den nya fåran. Sammanlagt fångades 86 öringar på en avfiskad sträcka på 182 m (70+55+57m). Man kan konstatera att öringbeståndet är på god väg att etablera sig i hela den nya fåran.

Under 2014 har grenar placerats ut i bäckfåran och nya stenar har lagts på plats. Kontroll av trummor sker regelbundet. De genomförda åtgärderna är noterade för vidare uppföljning. Ny elfiskuppföljning behöver ske 2016.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Tekniska utskottet

46. Lokala miljö- och hälsoskyddsföreskrifter för större enskilda vattentäkter upprättas

Syftet med åtgärden är att skydda större enskilda vattentäkter som har ett uttag på mer än 10 kubikmeter per dygn eller som försörjer fler än 50 personer. Tre anläggningar finns i denna grupp: Hooks Herrgård, Hapimag och Stiftsgården Tallnäs. Bedömning ska ske huruvida de lokala föreskrifterna ska ändras för att vara i linje med gällande lagstiftning.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Miljö- och byggnämnden

47. Informationskampanj till fastighetsägare med enskilt vatten och avlopp

Åtgärden omfattar en informationskampanj till boende med enskilt vatten och/eller avlopp som informerar om betydelsen av regelbunden vattenprovtagning, skydd av dricksvattentäkter samt vad som händer med grundvattnet vid utsläpp av farligt avfall och andra risker.

Informationsmaterialet var tänkt att tas fram inom Miljösamverkan F men aktiviteten har tagits bort från verksamhetsplanen då informationsmaterial tidigare tagits fram av Jönköpings kommun som kan användas.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Miljö- och byggnämnden

48. Vattenskyddsområden för samtliga allmänna vattentäkter

Arbetet med vattenskyddsföreskrifter för Åker och Bondstorp har påbörjats under 2014.

Vattenskyddsföreskrifter för Vaggeryds och Skillingaryds vattentäkt är fastställda 2007.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Tekniska utskottet

49. Upprätta kommunal vattenförsörjningsplan

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram en regional vattenförsörjningsplan för Jönköpings län. Arbetet har pågått under perioden 2013-2014 i ett samarbete med länets kommuner och Länsstyrelsen. Arbetet med att upprätta en kommunal vattenförsörjningsplan har inte påbörjats.

Vaggeryd/Skillingaryd har en överföringsledning mellan orterna. Sedan tidigt 2000-tal är även Klevshult och Hok försörjt med vatten från Skillingaryd/Vaggeryd. Planer finns på att koppla samman näten Skillingaryd/Vaggeryd med Svenarum och Hagafors samhällen. Investeringsmedel för projektet har beviljats av kommunfullmäktige 2014-11-24. Ett första steg är att utreda markförhållanden och servitut. När det gäller Bondstorps samhälle så har en kompletterande

brunn borrats under januari 2014. Med den nya brunnen införlivad i systemet kommer vattenförsörjningen förbättras och tryggas för orten.

Kommunen ska säkerställa att det går att tillgodose samhällets behov av dricksvatten i alla möjliga scenarion. Detta arbete implementeras i VA-planarbetet.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Tekniska utskottet

50. Information till markägaren om samrådspplikt vid anläggande av väg i skogslandskapet och nyttan med våtmarker – rutin upprättas

Skogsstyrelsen har information på sin hemsida om skogsbilvägar och hänsynen till vatten samt om samrådspplikten. Det är oklart hur Skogsstyrelsen planerar gå vidare med sin del av åtgärden och därmed kan inte kommunen fullfölja sin del.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Miljö- och byggnämnden

51. Guidningar på våtmarker

Åtgärden omfattar guidning på våtmark. IOGT-NTO har, i samverkan med kommunen, genomfört en vårvandring mellan Eckern och Galtaberget, Galtastenen och Dämnet. Vandringen genomfördes den 26 april och ett 15-tal personer deltog. Det är tredje året i följd som vårvandring genomförs.

G= Åtgärden är genomförd och fortsätter nu löpande som en årlig aktivitet.
Ansvar: Miljö- och byggnämnden

52. Friluftsgårdsområdet i Vaggeryd och Grönelund i Skillingaryd – tätortsnära mark där naturvärden utvecklas

Under året har följande skett i friluftsgårdsområdet i Vaggeryd inom den kommunala marken: Ängslåtter sker nu årligen. Det är en positiv utveckling av florin. Röjningsarbete vid åkerholmar och kanter har skett under året. Det förhindrar igenväxning i de biologiskt viktigaste områdena.

Någon särskild dialog, så som anges i åtgärden, med Skogsstyrelsen har inte skett under året om värdena i Grönelunds- och Friluftsgårdsområdet.

H= Åtgärden är till hälften genomförd och sker löpande.
Ansvar: Tekniska utskottet

53. Vägar för biologisk mångfald och bevarande av kulturarv

När en kommun anlägger eller åtgärdar en väg (gång, cykel, bil) ska möjligheterna beaktas att anordna den så att natur- och kulturvärden gynnas. Ett första steg blir att länsstyrelsen tar fram ett underlagsmaterial och ordnar en träff om vad som är värdefull natur längs vägar samt hur dessa kan förbättras. Kommunen tar del av kunskapen och genomför sedan insatser löpande där det är möjligt.

Tekniska kontoret har inte fått något underlagsmaterial från länsstyrelsen eller någon inbjudan till träff. Länsstyrelsen jobbar med frågan men inte enligt ursprungsplanen.

E= Åtgärden är inte påbörjad.
Ansvar: Tekniska utskottet

54. Förbättra avfallshanteringen och källsorteringen

Inventering av aktuella abonnemang (avfallstyper, kärl och volymer) har genomförts i cirka 35 lokaler som fastighetsenheten förvaltar. Först ut var Furugården och Sörgården. Inventeringen har omfattat alla avfallstyper så som hushållsavfall, farligt avfall och avfallstyper till materialåtervinning.

En praktikant, som sedan projektanställts, har inventerat och samordnat förbättringsarbetet.

Utgångspunkten för förbättringsarbetet har varit att se vilket avfall som verksamheten genererar, flödet inomhus i lokalerna samt sorterplatser och kärl utomhus. Det är viktigt att flödet både inne och ute är tydligt så att det är lätt att göra rätt för personal, verksamhetsvaktmästare och fastighetskötare. Förbättringsarbetet startade i maj och har pågått under hösten. Beslut om förändringar har fattats samt att beställningar om vad som ska förändras har lämnats till STENA (kommunens entreprenör för källsorteringsmaterial). Kärlen har märkts upp på ett enhetligt sätt och arbetet med att ta fram ett lättillgängligt informationsmaterial har påbörjats.

Vagnar för sortering i verksamheterna är beställda till Sörgården. Vagnarna ska bidra till en bättre, enklare och enhetlig hantering på alla avdelningar. Ett önskemål är att både Furugården och Sörgården använder enhetliga behållare med tydlig märkning.

Ny avtalsperiod och därmed upphandling av källsorteringsentreprenör ska genomföras våren 2015. Tack vare inventerings- och förbättringsarbetet som genomförts har det skapats ordning och reda som också gagnar upphandlingen.

Arbetet fortsätter under 2015 med att få förändringarna genomförda. Kvar är också förbättring av informationen så att den blir känd hos all personal samt att följa upp så att genomförda förändringar (antal kärl, volym m m) stämmer med verksamhetens behov.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Kommunstyrelsen ansvarar för fastighetsenhetens del. Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden och Socialnämnden för respektive verksamhet.

55. Revidera grönstrukturplanerna

Revideringen av grönstrukturplanerna ska enligt tidplanen starta 2015.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen, miljö- och byggnämnden, tekniska utskottet

56. Genomföra IT-åtgärder som minskar energi- och resursförbrukningen

Energieffektiviseringsåtgärder kan genomföras och det sker insatser löpande.

- a. Utrullning av tunna klienter som bygger på den tekniska plattform som vi har idag har nog nått så långt det går. Ca 100 tunna klienter är just nu i drift och betjänar ca 500 anv. Detta projekt kommer under 2015 att gå in i en ny fas då vi kommer att titta på en modernare plattform för tunna klienter, principen kommer dock att vara densamma.
- b. Utbytet av skrivare har fortsatt under 2014 och antalet miljömärkta multifunktionskopiatorer är nu uppe i 55 st. Detta har inneburit att en mängd privata småskrivare har tagits bort.
Ny ”follow me printing” programvara kommer att införas under 2015 med tydligt miljöfokus för användarna.
- c. Virtualiseringen av fysiska serverar är en ständigt pågående process där medeltalet just nu är 6 virtuella servrar per fysisk hårdvara.

VEAB har inte rapporterat om man har energiperspektiv i sina IT-åtgärder.

P= Åtgärden är påbörjad och sker löpande.

Ansvar: Kommunstyrelsen resp. VSBo och VEAB. Övriga nämnder/utskott deltar

57. Reglera temperaturen i bassängerna i Vaggeryds simhall var för sig

Att reglera bassängerna var för sig ger en energibesparing genom att värmeåtervinning i form av kompressorvärme kan utnyttjas för uppvärmning av badvattnet. Utredning om olika alternativa lösningar pågår fortfarande.

Bassängvatten läcker, främst kring skvalp-/städrännor, och orsakar skador på betongkonstruktionen. För att komma tillrätta med läckaget kommer troligen klinkers på simhallsgolv, kakel i bassäng, rännor och tätskikt att behöva bytas ut. Vid en eventuell ombyggnad av detta bör då även reningsanläggningen, som idag betjänar båda bassängerna, kompletteras med en egen reningsanläggning för den lilla bassängen. Om reningen separeras kommer det även att finnas möjlighet att styra bassängvatten-temperaturen var för sig och som i sin tur möjliggör utnyttjande av kondensor-spill-värme från avfuktningssystemet. Med dagens reningsanläggning kan inte kondensorn värmen tas till vara då bassängtemperaturen i lilla bassängen blir alldeles för hög.

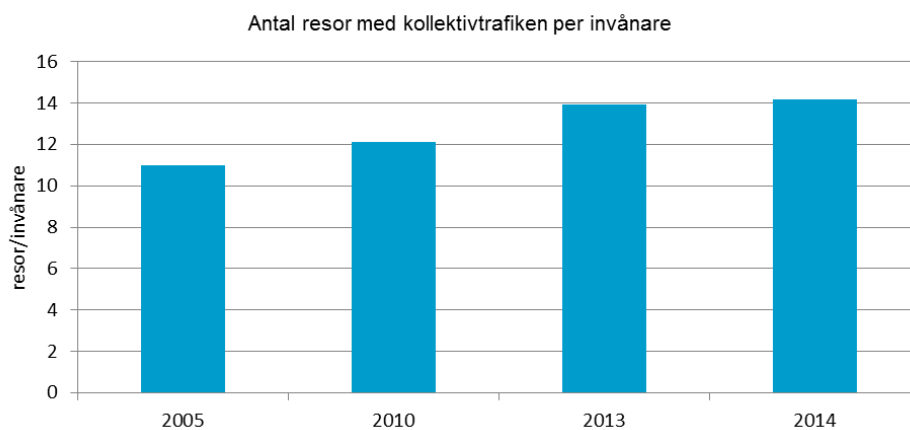
P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden

58. Planering av bebyggelsestrukturen så att transportbehovet minimeras och så att resandet med kollektivtrafik, gång och cykel främjas

Figur. Gång- och cykelvägar i kommunen. Källa: Tekniska kontoret

Figur. Antalet resor med kollektivtrafiken per invånare i kommunen. Källa: Jönköpings Länstrafik.

Åtgärden innebär att bebyggelsen planeras så att transportbehovet minimeras och så att resande med kollektivtrafik, gång och cykling främjas. Det kan till exempel göras genom förtätning eller byggnation i stationsnära lägen och i lägen med goda förutsättningar för kollektivtrafik eller där det finns möjligheter att skapa service och arbetsplatser. Åtgärden omfattar både översiktlig planering och detaljplanering.

De detaljplaner som genomförts och påbörjats under år 2014 har varit förtättningsplaner.

Följande planer vann laga kraft 2014:

Klevshult 1:121 – allmän plats
Pålen 1:1 kv Yxan – bostad
Södra Park 1:1, tillägg – bostäder
Tofsvipan 2, tillägg – bostad
Ravinen, Gropabäcken – bostäder

Pågående detaljplaner 2014/2015:

Gärahov 2:1 och Stödorp 2:1 – gc-bro över Hjortsjön
Gästgivaren 3 och 9 m.fl.
Hjorten 11 – allmän plats, centrum
Kvarndammen – nytt bostadsområde
Kv Tor – nytt bostadsområde
Kv Oden – nytt bostadsområde
Liljedal 2 och 15 – nytt bostadsområde
Nestors – nytt bostadsområde
Stödorp 2:1 – områdesbestämmelse, lantligt boende

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.
Ansvar: Kommunstyrelsen och miljö- och byggnämnden

59. Verka för att Trafikverket elektrifierar bansträckan Värnamo-Jönköping och Vaggeryd-Nässjö, det s k Y:et

Vaggeryds kommun har under 2014 ingått i arbetet med Trafikverkets åtgärdsvalstudie för järnvägssträckan Värnamo-Jönköping (utpekad brist i nationell plan). Arbetet fortsätter under våren 2015 med målet att kunna avrapportera och rekommendera åtgärder inklusive uppskattning av kostnader, effekter och konsekvenser.

Målsättningarna för arbetet är:

- Skapa bättre förutsättningar för hållbar arbets- och studiependling, samt regionförstärkning och regionförstoring.
- Bidra till kollektivtrafikmyndighetens mål om fördubblat resande med tåg.
- Restider under 50 minuter Jönköping–Värnamo.
- Skapa utvecklingsmöjligheter för godstrafiken.
- Framtida möjlighet att trafikera med elektrifierade tåg.

Planerade åtgärder etapp ett är:

- Fjärrblockering (Värnamo)-Vaggeryd-Jönköping / (Nässjö)
- Höjd standardhastighet till 160 km/h på stora delar av sträckan mellan Värnamo och Vaggeryd

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Kommunstyrelsen

60. Verka för en utveckling av kollektivtrafiken

Den 1 januari ersattes kompletteringstrafiken med närtrafik för att serva landsbygden (utanför 50-skyllat). Rapporten ”Utredning om utvecklad kollektivtrafik, en nulägesanalys över Vaggeryds kommun 2014” kommer att färdigställas i början av 2015 och redovisas för politiken. Rapporten innehåller åtgärdsförslag. Arbetet har utförts i samverkan mellan Vaggeryds kommun och länstrafiken med hjälp av en student vid samhällsplaneringsprogrammet, Uppsala universitet.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

61. Utveckla miljöperspektiven i arbetet med fysisk planering och exploatering

Genom att vi har skapat en beredande mark- och exploateringsgrupp (pk-beredning) bestående av samtliga kommunala tjänstemän som ingår i Plankommittén samt kommunens miljöstrateg, har vi generellt säkrat upp så att miljöperspektiven kommer i fokus och diskuteras i ett initialt skede av varje projekt.

Utöver detta har vi under sista kvartalet 2014 påbörjat en processanalys av det senaste större exploateringsprojektet för bostäder i Skillingaryd – Fåglabäck, som av flera skäl idag helt saknar efterfrågan. Ambitionen är att under första kvartalet 2015 komma fram till en gemensam processmodell för kommande exploateringsprojekt, där utöver miljöaspekten, även viktiga delar som intern kommunikation/överföring, projektvisualisering, dialog med marknaden mm får en tydlig plats. Detta för att i framtiden minimera risken för nya projekt liknande Fåglabäck i Skillingaryd, med allt för stor diskrepans mellan det faktiska resultatet och förväntat resultat.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

62. Verka för att Energikontor Norra Småland blir en aktiv part för kommunala projekt inom energi- och klimatområdet

Det projekt som har koppling mellan kommunen och Energikontoret är biogasutvecklingen i länet.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Kommunstyrelsen

63. Utredda möjligheten att producera förnyelsebar energi

Fastighetsenheten är intresserad av att ansöka om statligt solcellstöd för ytterligare solcellsanläggningar på Furgården, Sörgården, Vaggeryds sim- och sporthall samt Skillingaryds sim- och sporthall. Dessa lokaler har en hög förbrukning av el året om. Möjligheten till stöd är i dagsläget inte klarlagd.

Fastighetsenheten har inte undersökt möjligheterna med småskalig vindkraft.

Strax före årsskiftet 2013/2014 installerades solceller på tillbyggnaden av Skillingehus. Följande efterkalkyl redovisas av fastighetsenheten februari 2015:

Kostnad

Total investeringskostnad 375 700 kr

Bidrag 131 500 kr

Nettokostnad 244 200 kr

Intäkter

Beräknad elproduktion 2014 23 000 kWh

Elpris 88,7 öre/kWh

(el 25 öre, elcertifikat 16 öre, elskatt 29,3 öre, nätariff 18,4 öre)

Besparing 23 000 kWh x 0,887 kr/kWh = 20 400 kr/år

Beräknad pay off tid244 200 kr/ 20 400 kr/år = **12 år**

P= Åtgärden är påbörjad
Ansvar: Kommunstyrelsen

64. Byta fjärrvärmecentralen i Fågelforsskolan

Åtgärden är beställd och kommer att utföras under skolans sommaruppehåll 2015.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Kommunstyrelsen

65. Byta ventilationsaggregat/-system i Sörgårdens och Furugårdens äldreboende

De gamla ventilationsaggregaten är utbytta mot nya aggregat med tryck- och varvtalsstyrda fläktar, 6 st på Furugården och 5 st på Sörgården.

G= Åtgärden är genomförd.
Ansvar: Kommunstyrelsen

66. Byta ventilationsaggregat/-system på Hjortsjöskolan

Nya ventilationsaggregat med värmeåtervinning för Hjortsjöskolans matsal och kök samt intilliggande byggnad för teknik har installerats och har ersatt tidigare tillufts- och frånluftsfläktar utan återvinning.

Fläktarna i gymnastikbyggnaden, installerade 1959, som betjänar dels gymnastikhall & omklädnings/dusch samt del av byggnaden för skolsköterska, kurator m m återstår att byta. OVK-besiktningen är inte godkänd och värmeåtervinning saknas. Utrustning som ska betjäna hela byggnaden håller på att projekteras. Installation beräknas ske under 2015.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.
Ansvar: Kommunstyrelsen

67. Energikartlägga och åtgärda ventilationssystem

Ett flertal ventilationsaggregat i vårt fastighetsbestånd har s.k. plattvärmväxlare för värmeåtervinning samt remdrivna fläktar. Mycket energi kan sparas genom att byta dessa aggregat mot aggregat med roterande värmväxlare (som har en temperaturverkningsgrad på värmeåtervinningen på över 80% , jämfört med platt-VVX som har lägre än 50% verkningsgrad) och med direkt drivna fläktar som är väsentligt el-effektivare. Dessutom är aggregaten bortåt 30-år gamla och närmar sig sina teknisk/ekonomiska livslängder eller rent av överskridit dem. Några ventilationssystem saknar helt värmeåtervinning (Fågelforsskolans A-hus, Fågelforsskolans Hemkundskap och Skillingaryds Räddningstjänst).

En prioriteringslista kommer att presenteras ihop med resultatet av den övergripande energikartläggningen. Energikartläggningen och listan beräknas bli klar våren 2015.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Kommunstyrelsen

68. Inventera belysningsbeståndet

Belysnings- och elinventering i fastigheter enligt nedan pågår och är i det närmaste avslutad vid åsskiftet. Inventering har gjorts/görs på Skillingehus, Fågelforsskolan, Hjortsjöskolan, Götafors skola, Hoks skola, Svenarums skola, Sörgårdens äldreboende, Jupiters serviceboende.

Inventeringen och protokollen planeras bli klara våren 2015.

Under inventeringen av belysningsbeståndet har det även upptäckts ett flertal onödiga elförbrukare i elanläggningarna för övrigt, t.ex. antennförstärkare för TV-system som inte används, transformatorer för tele-anläggningar som inte används, elslingor i mark för avisning med felinställda driftvärden etc. Detta åtgärdas direkt.

En uppskattning av belysningssystemens ålder ger även en indikation på ev. förekomst av PCB i lysrörsarmaturena.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Kommunstyrelsen

69. Energikartläggningen fortsätter och driftoptimeringen utvecklas

Energikartläggningen och rapportskrivandet är i sin slutfas och rapporten kommer att presenteras under våren 2015.

För att driftoptimera finns planer på att installera separata elenergi- samt värmeenergimätare för samtliga huskroppar för att bättre kunna kartlägga energiförbrukningen i de fastigheter med flera huskroppar, t.ex. Hjortsjöskolan, Fågelforsskolan, Furugården, Sörgården.

H= Åtgärden att energikartlägga är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Kommunstyrelsen

70. Ställa miljökrav vid kommunal nybyggnation och i boendeutvecklingsprojekt

Fastighetsenheten

Vid nybyggnation ställer Vaggeryds kommun krav på maxnivå för energianvändning. Vid de tillfällen då uppvärmning sker via värmepump som t ex vid tillbyggnaden av Byarums skola, ställdes krav på maxförbrukningen 35 kWh/m² A-temp, med tillägg för uteluftsflödet. BBR anger maxnivå på 55 kWh/m² A-temp.

Det som återstår är att bestämma hur kravet skall följas upp. Det återstår således arbete kvar att göra/bestämma.

När det gäller inneklimatet ställer vi höga krav i kravspecifikation.

Material som användas i projekten skall finnas med i Byggsvarubedömningens produktdatabas.

Mark och exploatering

Riksdagen beslutade den 24 juni 2014 om ändrade regler i plan- och bygglagen (PBL) samt om en ny lag om kommunala markanvisningar som kommer ha stor betydelse för kommunens framtida exploateringsprojekt kopplat till exploateringsavtal och markanvisningar samt förutsättningar att ställa egna krav på byggandet. De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2015.

De nya reglerna stipulerar att kommunen inte får utnyttja planmonopolet för att tvinga fram prestationer som går längre än vad lagstiftningen medger. Det blir ett förbud mot kommunala särkrav, vilket innebär att kommunen inte får ställa egna krav på byggnadsverks tekniska egenskaper utöver vad som framgår av PBL och Boverkets byggregler (BBR). Detta kommer slå hårt mot kommunens möjlighet att ”gå i bräsch” vad gäller t ex energikrav i nybyggnation.

När kommunen handlar som byggherre eller fastighetsägare, t ex vid nybyggnation av förskolor, skolor, äldreboende etc. kvarstår möjligheten att ställa högre tekniska krav än BBR.

Diskussion får föras kring hur vi kan nå fram till ett spjutspetsprojekt, så som det är angivet i åtgärden, i och med att det inte går att ha miljöaspekter som krav, utöver vad lagstiftningen anger, när kommunen säljer mark.

P= Åtgärden är påbörjad med avseende på kommunen som byggherre/fastighetsägare.
Ansvar: Kommunstyrelsen

71. Utveckla och införa energibidrag till föreningsägda anläggningar

Nämndens avsikt är att under 2015 återinföra energisparbidraget till föreningsägda anläggningar. Regler finns framtagna. Några särskilda medel finns inte avsatta utan befintlig budget kommer att användas.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Kultur- och fritidsnämnden

72. Ny belysning till elljusspåret i Vaggeryd

Kultur- och fritidsnämndens begäran var att fullmäktige skulle avsätta investeringsmedel år 2015 till ny belysning men så blev inte fallet. I investeringsplanen för åren 2015-2018 finns 750 000 kr avsatta år 2016 för ändamålet.

E= Åtgärden är inte påbörjad.
Ansvar: Kultur- och fritidsnämnden

73. Upprätta en energieffektiviseringsplan för Movalla och Vaggeryds IP

Åtgärden innehåller att en energikartläggning ska göras och en energiplan med både investerings- och beteendeförändringsåtgärder upprättas.

En energikartläggning gjordes på Movalla och Vaggeryds IP under 2005. Energisparåtgärder genomfördes sedan under 2006 och 2007 till en sammanlagd kostnad av drygt 2,6 milj. Boverket beviljade ett bidrag på 30 procent av kostnaden. De åtgärder som genomfördes avsåg bl a byte av belysning i ishallen, övergång från direktverkande el till fjärrvärme, ny ventilation.

Avsikten med den nu aktuella åtgärden var att använda medel från Energimyndighetens energieffektiviseringsstöd (ee-stödet) som pågått mellan 2011 och 2014, för att göra en uppföljning av de energisparåtgärder som genomförts under den gångna 10 års-perioden och identifiera nya relevanta åtgärder. Tyvärr har detta inte kunnat fullföljas p g a av att kartläggningen skulle kosta mer än vad som ursprungligen avsattes inom ee-stödet och att uppföljningen av de gjorda insatserna behövde göras innan det kunde bli dags att identifiera nya åtgärder. På grund av båda dessa aspekter hans inte åtgärden med under 2014.

Planen är att följa upp de åtgärder som genomförts och med detta som utgångspunkt ta ställning till vad som bör vara fokus vid kommande energikartläggning och energiutredningar. Några tillgängliga medel finns dock inte.

E= Åtgärden är inte påbörjad.
Ansvar: Kultur- och fritidsnämnden

74. Utveckla behovsbedömningen i den fysiska planeringen

I detaljplanernas inledande skeden behöver miljömålsrelaterade aspekter identifieras tidigt i utredningsarbetet. För detta finns en checklista. I åtgärden ingår att se över om det finns nya aspekter att ta hänsyn till och om det finns nytt arbets-/planeringsunderlag som bör ingå i check-listan.

Enligt åtgärdens tidplan startar arbetet 2015.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Miljö- och byggnämnden

75. Energieffektivisering av gatubelysningen

Kvicksilverlampor har bytts ut på Frideborgsvägen och Jönköpingsvägen i Vaggeryd mot LED-armaturer. Medel har begärts för att kunna påbörja ett mer samlat byte i större geografiska områden i tätorterna. Enligt åtgärdstexten sker start tidigast 2016

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Tekniska utskottet

76. Energieffektivisering inom tekniska kontorets verksamhet

Energieffektiviseringsåtgärder som genomförts under 2014 är:

- Rörelsestyrd belysning har installerats i fällningsbyggnad på reningsverket i Skillingaryd.
- Nya energisnålare pumpar inmonterade i Bondstorps pumpstation.
- En översyn av ventilation och inomhustemperatur har gjorts för kommunförrådet i Vaggeryd.

G= Åtgärden är genomförd och sker löpande.

Ansvar: Tekniska utskottet

77. Genomföra åtgärder enligt gång- och cykelvägplanen

Ny gång- och cykelväg har byggts i Vaggeryd: Smedbygatan–Götarpsvägen och Ödestuguvägen, sammanlagt 830 m. Totalt finns 65,15 km gång- och cykelväg i kommunen.

G= Åtgärden är genomförd och sker löpande.

Ansvar: Tekniska utskottet

78. Insamling av organiskt matavfall och fastighetsnära insamling

Av åtgärdstexten framgår bland annat att utsortering av matavfall och fastighetsnära insamling ska följas med avseende på vad som händer nationellt samt initiativ och samverkan regionalt.

En utredning med SWECO som konsult, angående samarbete mellan GVV-kommunerna, Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner pågår. Resultatet från denna utredning kommer att redovisas under 2015 och då förväntas även att beslut tas om samarbete.

Ett informellt samarbete finns med VESU (Vetlanda, Eksjö, Sävsjö och Uppvidinge), numera Avfall Småland där erfarenhet och tjänster utbyts.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Tekniska utskottet

79. Anslutning av industri till fjärrvärmenätet, främst genom förtätning inom befintliga områden

Åtta nya kunder har anslutit till fjärrvärme under 2014. Om det är industrikunder eller villakunder har inte redovisats.

	Antal nya kunder
2011	16
2012	10
2013	Ca 10

2014	8
------	---

Byggnation av reserv- och spetslastcentral på Hammarvägen i Vaggeryd har möjliggjort anslutning av flera industrifastigheter. Förtätning har skett i Skillingarydsnätet.

Industrins drivkraft till anslutning till fjärrvärme på grund av ökade skatter från 1/1 2015 är svag på grund av fallande världsmarknadspriser på olja. Om det genomfört någon kampanj eller marknadsföringsåtgärder gentemot industrin framgår ej.

P= Åtgärden är påbörjad.
 Ansvar: Vaggeryds Energi

80. Utveckla sortering och återvinning av material

Utvärdering av inkomna anbud för ett utökat antal kärl/fraktioner pågår.

P= Åtgärden är påbörjad.
 Ansvar: Vaggeryds Energi

81. Driftoptimering genomförs i kvarteret Staren, Rönnbäret och Saturnus

Driftoptimeringen av kvarteret Rönnbäret påbörjades under senare delen av 2013 och var klart i början av 2014. Målet för 2015 är att man ska påbörja driftoptimeringen i kvarteret Saturnus.

P= Åtgärden är påbörjad.
 Ansvar: VSBo

82. Energieffektivisera tvättstugornas torkrum

En av de åtgärder som framkom vid energikartläggningen var att effektivisera tvättstugornas torkrum. I nedan nämnda kvarter fanns det förut värmefläktar av äldre modell i torkrummen. Under 2014 har värmefläktarna i samtliga kvarter, utom Hackan, bytts ut mot luftavfuktare. I kvarteret Hackan valde man istället att plocka bort den gamla värmefläkten och installera ett energieffektivt torkskåp.

Byte från värmefläktar till luftavfuktare har gjorts i följande kvarter:
 Slätten 4, Merkurius 4, Prylen, Hackan, Jupiter 1, 5-8 och 12,
 Klevshult 1:86-87 och 1:117, Fridensborg 1+8 och Staren 2, 4, och 6.

G= Åtgärden är genomförd.
 Ansvar: VSBo

83. Fortsatta fönsterbyten

VSBo har i sitt fastighetsbestånd ett behov av att byta ut gamla luftade fönster mot energiglas som har bättre U-värde. Detta minskar energiförbrukningen och ger också hyresgästerna ett bättre inomhusklimat.

2011-2012 utfördes fönsterbyten i kvarteret Rönnbäret (52 lägenheter) och under 2012 byttes fönster i två fastigheter i kvarteret Staren (64 lägenheter). I de resterande två fastigheterna i kvarteret Staren (26 lägenheter) slutfördes fönsterbytet i maj 2013.

Under maj 2014 utfördes fönsterbyten i kvarteret Saturnus (60 lägenheter).

Under 2015 planeras det för fönsterbyten i kvarteret Vilan (16 lägenheter + 6 lokaler) och i kvarteret Slätten 4 (33 lägenheter + 3 lokaler).

Det har funnits planer på fönsterbyten även i kv Smedjan men på grund av att där ska ske byte av uppvärmningssystem från direktverkande el till vattenburet värmesystem under 2015 har fönsterbytena senarelagts.

H= Mer än till hälften genomförd.

Ansvar: VSBo

84. Energieffektivisera och miljöanpassa belysningen

Under hösten 2013 påbörjades inventeringen av belysningen i de gemensamma utrymmena och belysningen utomhus. Den yttre belysningen har gått igenom med samtliga fastighetsskötare på respektive område. Resultatet av denna inventering blev att man under 2015 kommer att byta ut de belysningar där det idag finns kvicksilverlampor mot mer energieffektiva ljuskällor. Genomgången av belysningen i de gemensamma utrymmena är påbörjad men inte helt genomförd.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: VSBo

85. Energiprestanda och miljökriterier vid nybyggnation och större renoveringar

I upphandling av nyproduktion och större renoveringar ska VSBo ställa krav på energiprestanda och andra miljökriterier. För att ställa dessa krav i en anbudsförfrågan behöver kraven listas i förväg och på så sätt finnas lättillgängliga när det är dags för anbudsförfrågan. En förteckning med kravnivåer behöver således sammanställas där kraven på energi, materialval och inomhusmiljö framgår. Åtgärden är inte påbörjad men arbetet med att ta fram en förteckning är planerad att påbörjas under 2015.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: VSBo

86. Skötsel av det kommunala naturreservatet Östermoskogen

Skötselplanen revideras enligt planen 2018.

G= Åtgärden är genomförd och sker löpande enligt åtgärdstexten.

Ansvar: Tekniska utskottet

87. Inventering av träd i tätorter

Ingen inventering av skyddsvärda träd har skett i tätorter under 2014.

E= Åtgärden är inte påbörjad.

Ansvar: Tekniska utskottet

88. Utveckla upphandlingen

Kommunala förvaltningar

Åtgärden innehåller fyra delåtgärder.

Delåtgärd 1 och 2 handlar bl a om att den avancerade kravnivån ska användas inom energi- och transportområdet och eftersträvas inom övriga områden. Detta bedöms vara ett kontinuerligt arbete vid varje upphandlingsprojekt.

Delåtgärd 3 handlar om att det enkelt ska gå att se vilka miljökrav som ställts och som gäller. Ställda miljökriterier ingår i förfrågningsunderlag/avtal och dokumenteras i Platina.

- Upphandling av sand och grus. Krav på att samtliga fordon som ska användas i uppdraget ska uppfylla krav på Euro IV. Ställdes också MSR:s krav för godstransporter – trafiksäkerhetskrav (avancerad på däck, baskrav på underhåll, baskrav på föraren).
- Kalkning. Krav på miljöpolicy och miljöledningssystem.

- Städentreprenader. Krav på att produkter som används och inte tillhandahålls av kommunen ska vara miljövänliga – miljömärkta. Ställdes även krav på miljöledningssystem, miljöpolicy och miljöplan.
- Driftentreprenad- inre – och yttreskötsel. Krav på miljöplan, redovisning om hur miljöplan tillämpas, miljöpolicy och miljösäkring av uppdrag.
- Rivning. Miljöledningssystem, redovisning på hur material omhändertas. Krav på miljöplan där beskrivs specifika miljöpåverkande aktiviteter.
- Textilslöjdsmaterial med tillbehör. Krav på miljöledningssystem och MSR:s baskrav på skinn, läder och textil (bas).
- Inköp av begagnade minibuss/lättlastbil. Krav på Euro 5 och utsläppskrav som motsvarar MSR:s basnivå. I utvärderingsmodellen kunde anbudsgivarna få ett avdrag om minibuss klarar avancerat krav på utsläppsvärde. Utfall blev en minibuss som uppfyller baskrav.
- Fordonstvätt. Krav att uppdraget utförs enligt kommunens policy för fordonstvätt, krav på att produkter som används i uppdraget ska vara miljöprodukter och ingå i Kemikaliesvepets aktuella listor över godkända fordonstvättmedel.

Upphandlingar under 2015 där vi kommer att ställa miljökrav är livsmedel, asfalt, grovsopor, städmaterial samt städentreprenader.

Delåtgärd 4 syftar till att stärka köptroheten till gällande avtal. En rapport är framtagen och kommer att skickas ut till respektive förvaltningschef för hela 2014, därefter varje kvartal.

VEAB

VEAB har inte rapporterat om man använder miljökrav i upphandlingen.

VSBo

När det gäller upphandling av produkter är det ingen skillnad jämfört med tidigare.

De flesta produkter som används i det dagliga arbetet avropar VSBo från HBV. HBV är allmännyttans inköpscentral.

P= Åtgärden är påbörjad, VEAB och VSBo har inte påbörjat åtgärden.

Ansvarig nämnd/styrelse: Kommunstyrelsen för de kommunala förvaltningarna. VSBo och VEAB för sina upphandlingar.

Övriga deltagande nämnder/utskott: Barn- och utbildningsnämnden, Elverket, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, Tekniska utskottet

89. Utveckla e-samhället

Åtgärden omfattar tre delar:

- Elektroniskt tjänsteutbud
- Fiberutbyggnad
- Intern pappersanvändning

Del 1. ArtVise E-tjänsteplattform är införskaffad för att kunna göra om alla befintliga ”dumma” blanketter som finns på hemsidan till smarta blanketter som går att skicka in med hjälp av e-legitimation. Beräknas vara klart under Q2-15. Arbeta påbörjas 2015 för att få förvaltningar och enheter att börja tänka på hur man kan göra sin verksamhet mer ”självservice”anpassad mot våra invånare.

Arbetet kommer också att inkludera hur man får till en smartare intern e-förvaltning.

Del 2. Under 2014 har 2 fiberföreningar startat i kommunen, en som täcker hela östra delen av kommunen och en som täcker hela västra sidan. Medlemsrekryteringen i dessa föreningar pågår för fullt. Vaggeryds Energi hanterar tätorterna Skillingaryd, Vaggeryd, Klevshult, Hok och Byarum. Resultat och beslut angående bidrag m.m. för föreningarna kommer vi att se under 2015.

Del 3. Alla politiker med uppdrag i nämnd eller styrelse har inför mandatperioden 2015-2018 blivit utrustad med var sin läsplatta. Detta kommer att påverka kopiering och utskick positivt då mängden papper och brevårsändelser kommer att minska avsevärt.

Alla multifunktionskopiatorer som inhandlas och ersätter vanliga skrivare är Svanen-märkta. Med hjälp av ”follow me printing” funktionalitet minskar också mängden onödiga papper som skrivs ut.

Pappersförbrukningen har gått ned med 14,5 % mellan 2012 och 2014.

	Antal ark inköpt (st)
2012	3 601 000
2013	3 160 500
2014	3 078 875

Kommunkoncernen inkl. VEAB men exkl. VSBo (A3 och A4 75g, 80g, 90g och 100g. Exklusive färgat papper).

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Elverket, Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, Tekniska utskottet, VEAB, VSBo. Ansvaret varierar mellan delåtgärderna.

90. Utveckla och använda beställningssystemet för upphandlade varor och tjänster

Åtgärden innehåller en arbetsgång med fyra steg.

1. Det första steget omfattar att leverantörer tillförs det digitala beställningssystemet. Detta är ett kontinuerligt arbete. I dagsläge har vi 15 leverantörer anslutna till beställningssystemet. Problemet med miljömärkningar kvarstår. För att det ska vara enkelt att avropa miljöalternativen måste det på ett lättillgängligt sätt framgå av systemet vilka dessa produkter är.
2. Nya beställare utbildas kontinuerligt.
3. Verksamheterna ska konsekvent använda systemet och avropa miljömärkta/ekologiska produkter. Miljömärkta produkter väljs vid avrop av livsmedel, lysrör, städmaterial (mjukpapper, rengöringsmedel) och kontors- och förbrukningsmaterial (kopieringspapper, block och häften). Det finns inga uppgifter för övriga produktgrupper.
4. Årligen rapporteras antalet beställningar i årsredovisningen.

P= Åtgärden är påbörjad och ser löpande.

Ansvar: Utveckling och utbildning ansvarar kommunstyrelsen för. Alla nämnder ska använda systemet. Uppföljningen ansvarar kommunstyrelsen för.

91. Utveckla perspektivet Hållbar utveckling i undervisningen i enlighet med läroplanerna och kursplanerna för respektive verksamhet

I både förskolans och skolans läroplaner ingår miljöperspektiv. I grundskolans respektive ämneskursplaner finns direkta mål angivna. Även gymnasieskolan har samma typ av formuleringar. Alla förskolor och skolor arbetar utifrån styrdokumentet.

Tidigare har förvaltningen redovisat exempel på vad som görs i undervisningen med hänseende till miljöarbetet men detta gör vi efter beslut i nämnden, inte längre. Nu hänvisar vi till de måldokument som vi har och som vi arbetar efter samt redovisar arbetet i våra egna kvalitetsrapporter.

Fokus har flyttats från Grön Flagg-certifieringen då den upplevs alldeles för tidskrävande och dokumentationstung. År 2014 var 13 st kommunala enheter och fyra friskolor certifierade. Av de kommunala enheterna är därmed 48 % certifierade.

G= Åtgärden är genomförd och sker löpande.
Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden

92. Revidera ägardirektiven

Arbetet ej påbörjat.

E= Åtgärden är inte påbörjad.
Ansvar: Kommunstyrelsen

93. Miljödiplomering av företag och organisationer, miljönätverk och information

Åtgärden omfattar tre delar bestående av miljödiplomering av företag, miljönätverket och informations-spridningen till företag.

Vaggeryds Näringslivsråd sprider information och arrangerar seminarier kring miljöarbete för bl.a. miljödiplomering. Miljödiplomering är ett miljöledningssystem som administrativt är mindre omfattande jämfört med ISO 14001. Två arbetsställen är miljödiplomerade enligt Svensk miljöbas, Elbyrå i Vaggeryd AB samt Thomas Kimmehed AB. Två jobbar med att bli miljödiplomerade, Gärhovsbygg AB och Stiftsgården Tallnäs. Miljöstrategen i Jönköping är samordnande aktör för miljödiplomeringen.

Näringslivsrådet har under året fortsatt att samordna ett miljönätverk med representanter från flera företag i kommunen. Här tas upp aktuella miljöfrågor kopplade till företagens verksamheter.

G = Åtgärden är genomförd och sker löpande.
Ansvar: Näringslivsrådet

94. Utveckla miljöarbetet i vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter

I programbudgeten ingår nämndens mål för miljöarbetet så som transporter, avfallshantering, upphandling och inköp. I och med det är det tydliggjort för områdescheferna och verksamheterna vad fokus är under kommande år. Utifrån programbudgeten preciseras sedan aktiviteter i verksamhetsplanerna som finns för varje verksamhetsområde.

Förbättringscoacher finns numera i varje arbetsgrupp för att uppmärksamma och stödja i förbättringsarbetet. Målsättningen är att även miljöfrågorna ska bli en naturlig del i förbättringsarbetet. Arbetet med att utveckla miljöperspektiven och integrera dem i verksamheterna fortsätter.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Socialnämnden

95. Öka kunskapen om miljö och i synnerhet energi och klimat

Två större utbildningar har genomförts under året, miljöanpassa transporterna och kurs i sparsam körning. I Miljöanpassa transporterna-utbildningen deltog 160 personer och körpassen i sparsam körning lockade 132 deltagare. Utöver det har personal bjudits in till en föreläsning med Daniel Mendoza på temat ”optimism och framtidstro”. Kultur- och fritidsförvaltningen har genomfört en miljödag för all personal.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Elverket, Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, Tekniska utskottet, VSBo, VEAB

96. Fenix genomför en årlig utställning om miljöfrågor

Den årliga utställningen med miljötema genomfördes 2014 på kommunbiblioteket av en av Fenix elever. Utställningen hade temat radioaktivitet och hade sin grund i samarbetet med Fenix vänskola i Kobe i Japan. Eleven var en av dem som var med på studieresan till Japan.

P= Åtgärden är påbörjad och sker löpande.
Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden

97. Kommunicera kommunens miljöprogram inkl riktlinjer samt mål och resultat till alla anställda

Under 2014 har arbetet med att kommunicera miljöprogrammet internt i organisationen inte kommit igång på grund av att programmet antogs sent på året. I och med det nya intranätet som lanserades under hösten 2014 finns dock nu goda förutsättningar för att på ett enkelt sätt göra denna information tillgänglig för alla medarbetare. Det som gjorts på intranätet är att det skapats en grupp för att underlätta kommunikationen kring samåkning, en förhoppning är att denna grupp kan bli ett bra forum när den kommer igång.

Under året har förbättrade rutiner och information om källsortering arbetats fram och de återfinns sedan februari 2015 på intranätet. Arbetet med att förbättra sorteringen fortsätter under 2015.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Kommunstyrelsen

98. Informera invånarna om miljö- och hållbarhetsfrågor

3 fristående evenemang med miljötema har genomförts:

- Earth Hour-dagen genomfördes på Fenix den 29 mars.
- Ett öppet möte anordnas i samband med remissen av miljöprogrammet.
- 1 oktober invigdes miljöhörnan i Skillingaryd och Daniel Mendoza föreläste och Charlotte Sandberg informerade om förskolans arbete med hållbar utveckling.

Dessutom har miljöfrågor ingått i kommunens monter på Vaggerydsdagen och Skillingaryds höstmärnad.

P = Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Kommunstyrelsen

99. Utveckla samarbetet med Energicentrum A6:s verksamhet

Energisafarin arrangerades i hela länet för första gången 2014 och öppet hus ordnades också i Vaggeryds kommun hos fyra anläggningar.

På Earth Hour-dagen skulle Energicentrum deltagit men det ställdes in på grund av sjukdom.

P= Åtgärden är påbörjad.
Ansvar: Kommunstyrelsen

100. Utveckla och marknadsföra bibliotekens miljöhörnor

I Miljöhörnan i Vaggeryd fortsatte temat från slutet av 2013: Sopor och källsortering.

Earth Hour-dagen uppmärksammades tillsammans med invigningen av Skaparbibblan den 29 mars. På programmet stod bl.a. utställningar och information om solceller och aktiviteter för barn med temat återbruk i samarbete med Fenix och Remida. I Miljöhörnan lyftes temat Klimatanpassning.

Under sommaren var temat i Miljöhörnan Natur och naturvård.

Även Skillingaryds bibliotek har nu fått en Miljöhörna, som invigdes med en föreläsning av Daniel Mendoza, Good News Magazine den 1 oktober. Förskolechef Charlotte Sandberg berättade

tade om förskolornas arbete med Hållbar utveckling och förskolorna ställde ut både i Skillingaryds och Vaggeryds miljöhörnor. Temat var Hållbar utveckling.

Skaparbibblan har haft workshop för pedagoger i att bygga en modell av hur ett vindkraftverk fungerar. Skaparbibblan arbetar också mycket med återbruksmaterial.

En generell utmaning för miljöhörnorna är att hinna med att forma teman och göra intressanta temakvällar som lockar allmänheten.

I åtgärden ingår också att involvera skolorna och att elever på ett naturligt sätt ska kunna använda miljöhörnorna för att hitta bra information och även presentera sina olika miljöprojekt. Det är en framtida utmaning för hörnorna att locka skolornas olika åldrar.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Kultur- och fritidsnämnden

101. Informera kommuninvånarna om miljö-, energi-, klimat- och naturfrågor

Under 2014 har miljö- och byggnämnden deltagit vid flera event som bland annat Earth Hour-dagen den 29 mars.

Våren 2014 genomfördes en annonskampanj tillsammans med övriga GGVV-kommuner i JönköpingsPosten, Värnamo Nyheter och i Finnveden NU om att biltvätt påverkar dagvattnet.

Löpande under året har information kontinuerligt uppdaterats och lagts upp på kommunens hemsida. Ett exempel är broschyren Släpp in naturen som handlar om bekämpningsmedel och är framtagen av Miljösamverkan F.

Miljö- och byggnämnden är med och finansierar tidningen +E. Tidningens namn +E står för Jönköpings läns vision att bli ett plusenergilän genom att minska energikonsumtionen och öka produktionen av förnyelsebar energi.

Miljö- och byggnämnden tillhandahåller också information via bland annat telefon, e-post och myndighetsutövning.

Under 2015 är planen att hemsidans struktur och information ska ses över.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Miljö- och byggnämnden

102. Sprida information om externa medel

Information om möjliga bidrag att söka för privatpersoner och företag finns på Länsstyrelsen i Jönköpings läns hemsida. 2013 delades broschyren ut till bland annat deltagarna i natur- och miljørådet.

Länsstyrelsen uppdaterade broschyren i mars 2014 men tyvärr har inte kommunen delat ut broschyren natur- och miljørådet under 2014. Sedan början av 2015 finns broschyren utlagd på kommunens hemsida. Nästa uppdaterade version kommer att delas ut.

H= Åtgärden är mer än till hälften genomförd.

Ansvar: Miljö- och byggnämnden

103. Energikontor Norra Småland blir en resurs för kommunens företag inom energi- och klimatrådet

Fler bolag i kommunen bl.a. Uppåkra och AQ Enclosure System har genomfört energieffektiviseringsprogram i samarbete med Energikontor Norra Småland. Planering genomförts med Energikontor Norra Småland för genomförande av aktiviteter under 2015.

Landmann har energieffektiviserat genom att byta ut all belysning till LED-lampor, vilket presenterades på ett seminarium hösten 2014. Näringslivsrådet erbjuder och samordnar energikartläggning med externa aktörer på området. Syftet är att spara energi genom att företagen initialt energikartlägger sin verksamhet.

I övrigt bevakar Näringslivsrådet miljöområdet.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Näringslivsrådet

104. Lyfta miljö- och hållbarhetsperspektivet i affärsutvecklingsarbete med handel, service och besöksnäring

Handelsprojektet har initierats ett hållbarhetsperspektiv för den lokala handelns utveckling. Ökat utbud av varor och service ska bidra till ökad lokal handel. En förstudie i projekt Wernamaten har påbörjats 2014 för att kartlägga lokala producenter och marknaden för närproducerade livsmedel i Vaggeryds, Värnamo och Jönköpings kommuner.

P= Åtgärden är påbörjad.

Ansvar: Näringslivsrådet

105. Informera hyresgästerna om vardagliga och konkreta miljö- och energipartips

På VSBo:s hemsida ligger en länk till Allmännyttans energisparkampanj. Där kan hyresgäster och andra besökare på hemsidan titta in på kampanjen och få tips och råd om enkla smarta energipartips. När info-bladet går ut till hyresgästerna slås alltid ett slag för energisparkampanjen och de nyheter som presenteras där.

Informationsmappen som delas ut vid inflyttning är uppdaterad med en broschyr från Allmännyttans energisparkampanj. I denna broschyr finns många konkreta energipartips som är enkla att tillämpa i vardagen. Även informationen om källsorteringsrutinerna, som ingår i informationsmappen, har förtydligats. Detta har gjorts för att det ska bli lättare att förstå vad man får lägga i de två fraktioner som VSBo tillhandahåller (hushållsavfall och allpapp) och vilket avfall man ska lämna på återvinningsstationerna eller på återvinningscentralen.

VSBo deltog på Earth Hour-dagen 2014 och kommer även delta på Earth Hour 2015.

P= Åtgärden är påbörjad och utvecklas löpande.

Ansvar: VSBo

3. Övrigt miljöarbete

Kultur- och fritidsnämnden

Ångtvättmaskin inköpt

Sim- och sporthallarna har köpt in en ångtvättmaskin för golvvård. Denna investering innebär att vi kan ersätta viss städning med ångtvättmaskin vilket gör att vi minskar på kemanvändningen. Vi har även köpt två mindre ångtvättmaskiner för punktinsatser som också gör att vi kan minska på kemanvändning.

Ny ventilation

Ventilationen är utbytt i Hok sporthall.

Miljödag och miljöhandlingsplan

I augusti 2014 genomfördes en miljödag för all personal på Ästad Gård i Halland. Under dagen processades möjliga åtgärdsförslag fram inom flera ämnesområden. Efter dagen har processarbetet fortsatt med att konkretisera och sammanställa åtgärdsförslagen i en miljöhandlingsplan. Arbetet med att ta fram handlingsplanen kommer att pågå en bit in på 2015 och när den är klar tar genomförandet vid.

Miljöanpassa transporterna

Personal från förvaltningens olika avdelningar har deltagit i utbildningen Miljöanpassa transporterna och i kursen EcoDrive – om att köra sparsamt.

Källsortera mer

Flera avdelningar är drivande i att förbättra avfallshantering och källsortering.

Miljö- och byggnämnden

Landskapsanalys

Under året har en landskapsanalys för Vaggeryds kommun tagits fram och antagits. Dokumentet är en analys av landskapet i kommunen avseende på vindkraft. Landskapsanalysen är ett stöd för handläggning av vindkraftsfrågor såväl som ett stöd för politiker och hjälp till företag som visar intresse för vindkraftsetablering i kommunen.

Det finns inkommen information till förvaltningen om flera vindkraftsparker i olika skeden. Miljö- och byggnämnden har under året yttrat sig beträffande två vindkraftsparker. Förvaltningen medverkar även i vindkraftsgruppen som är en referensgrupp med politiker. Gruppens syfte är att höja kunskapen gällande vindkraft.

Restriktionsområde

Miljö- och byggförvaltningen upprättade och nämnden antog under 2014 ett restriktionsområde för installation av värmepump i Vaggeryds tätort. Restriktionsområdet gäller ett område med trikloretenförening. Restriktionerna gäller främst installation av berg- och grundvattenvärme och syftet är att förhindra vidare spridning av föreningen.

Miljövårdspriset

Miljövårdspriset delades som vanligt ut vid kommunfullmäktiges årsavslutning i december. Annie Johansson, Kyllesjö Skog AB, vann 2014 års pris för arbetet med kontrollerade naturvårdsbränningar.

Miljöanpassa transporterna och EcoDrive

Personalen deltog i september i kursen i att Miljöanpassa transporterna. Målet är att upprätta och genomföra arbetsplats-specifika handlingsplaner. Förvaltningen har upprättat en plan och lämnat in den.

Under november genomfördes en stor satsning på kurs i EcoDrive (att köra sparsamt) med både körpass och teoridel. Sju personer från förvaltningen deltog i kursen.

Tekniska utskottet

Vattenläckan i Bondstorp har lokaliserats och åtgärdats. Tack vare denna åtgärd har utgående vattenmängd från vattenverket minskat med 30 m³/dygn.

Fosfatmätare för onlineregistrering av utgående vatten på reningsverket i Skillingaryd har installerats i syfte att minska mängden fällningskemikalier.

I Åker har 19 fastigheter kopplats på kommunalt vatten och avlopp. Dessa fastigheter har tidigare haft egna anläggningar. En fastighet i Hok och en fastighet i Hagafors har även anslutits till kommunalt vatten och avlopp.

Skogsbruksplanen har gjorts om med hänsyn till PEFC-certifieringens krav.

Tekniska kontoret har under året deltagit med personal dels i miljöanpassa transporterutbildningen (åtgärd 1), dels vid utbildningen i sparsam körning (åtgärd 2). Som fortsättning på miljöanpassa transporter utbildningen har två arbetsplats-specifika handlingsplaner tagits fram, en för VA-Renhållningsavdelningen och en för Gata-Parkavdelningen.

VA-planearbetet har tagit fart under hösten 2014 med det första steget, den så kallade va-översikten.

VEAB

Vaggeryds Energi AB bistår Tekniska förvaltningen i arbetet med att utrangera kvicksilverlampor vilket också bidrar till minskad energianvändning.

Solpaneler bidrar till företagets elförsörjning men utbytet har varit sämre än väntat under 2014 (cirka 75 %) på grund av driftproblem. För tillfället står anläggningen still på grund av totalhavveri.

Bolagets tillstånd för elproduktion i Götafors står inför prövning av Länsstyrelsen, möjligen kommer dammen att rivras och vattenspeglar i Lagan, Hjortsjön med flera återgå till tillståndet före dammens tillblivande, troligen medeltida, men dock senast år 1696.

Vaggeryds Energi AB och Vaggeryds Elverk uppmuntrar kunder till egen elproduktion genom att tillämpa nettodebitering.

All elanvändning inom bolaget har sitt ursprung i förnyelsebar elproduktion.

Vaggeryds Energi AB erbjuder kunder ”klimatvänlig el” med ursprung från förnyelsebara energikällor. För närvarande utnyttjar 118 st. kunder möjligheten.

VSBo

Under hösten 2014 deltog fem stycken från VSBo i utbildningen Miljöanpassa transporter, som hölls på Tallnäs. Efter utbildningen på Tallnäs samlades all personal på VSBo, uppdelat på två förmiddagar, för att gå igenom utbildningsmaterialet Miljöanpassa transporter. Efter att uppgifterna i utbildningsmaterialet gått igenom togs sex stycken åtgärder fram. Dessa åtgärder resulterade i en gemensam handlingsplan för VSBo.

Även fem stycken från VSBo har under november 2014 genomgått utbildning i sparsam körning.

4. Energi- och klimatstrategin är avslutad

Energi- och klimatstrategin har ersatts av Miljöprogrammet och av strategins 53 åtgärder var 9 st genomförda. 29 av åtgärderna kopierades över till miljöprogrammet i ett relativt oförändrat skick. 10 av åtgärderna har omarbetats i Miljöprogrammet. Fem av åtgärderna har av olika skäl utgått.

Åtgärder i energi- och klimatstrategin (st)

Genomförda åtgärder	Åtgärder som flyttats över till Miljöprogrammet, oförändrade	Åtgärder som flyttats över till Miljöprogrammet, omarbetade	Åtgärder som utgått
9	29	10	5

Genomförda åtgärder är revidering av reglemente, köpa elbil till tekniska kontoret, byta ut luftbehandlingssystemet i Hoks sporthall, ersätta direktverkande el i Nyckelpigans förskola med fjärrvärme, rutin för att lämna energiinformation i bygglovprocessen, upprätta energieffektiviseringsplan för VSBos fastigheter, byta fönster i kvarteret Rönnbäret och kvarteret Staren, utreda möjligheten till förnyelsebar elenergiproduktion och köpa ursprungsmärkt förnybar el till VEABs verksamhet.

Åtgärder som utgått är klimatkompensation, riktlinjerna för småskalig fastbränsleledning, planeringsunderlag om vardagens resor, tillsyn av energideklarationer och handlingsplan för det gamla reninsverket.

PLATS FÖR ATT GÖRA SKILLNAD

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Vaggeryds kommun, Box 43, 568 21 Skillingaryd
Tel: 0370-67 80 00 | E-post: kommunstyrelsen@vaggeryd.se
www.vaggeryd.se